

Agder Sekretariat KO

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

Til kontrollutvalgets medlemmer:

Lars Arnfinn Flatelid (leder), Christian Olsen (nestleder), Linda Johnsen (medlem), John Thomas Homme (medlem), Linda Christine Simonsen (medlem)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Tid/sted: Mandag 5. oktober 2026 kl. 13.00, kommunehuset møterom Framsjå

SAKSLISTE

SAK 11/26	GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 27.04.26
SAK 12/26	OVERORDNET REVISJONSSTRATEGI 2026 IVELAND KOMMUNE
SAK 13/26	BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET 2027 IVELAND KOMMUNE
SAK 14/26	VALGT ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNINGEN
SAK 15/26	REVISOR ORIENTERER

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalget:

Eventuelt

Referatsak

Ref. 06/26	Kjøregodtgjørelse
Ref. 07/26	Generalforsamling Setpro AS
Ref. 08/26	Innkalling representantskapsmøte SMG IKS (vedlegg i epost)
Ref. 09/26	Innkalling generalforsamling Å Energi

Vatnestrøm, 28. september 2026

Lars Arnfinn Flatelid
Leder

Inger Lise Austrud
Utvalgssekretær

Forfall og inhabilitet bes meldt til Inger Lise Austrud, tlf. 918 69 975 / ila@asekretariat.no

Kopi til: Ordfører, kommunedirektør, revisor, Iveland kommune og Setesdølen

Varamedlemmer møter bare etter særskilt innkalling.

Eierkommuner:

Bygland, Bykle, Evje og Hornnes,
Farsund, Flekkefjord, Hægebostad,
Iveland, Kvinesdal, Lindesnes,
Lyngdal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:

Daglig leder Willy Gill
Telefon: 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Rådgiver Inger Lise Austrud
Telefon: 91 86 99 75
E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Agder Sekretariat KO

Kontrollutvalget i Iveland kommune

Sak 11/26

Møtedato: 05.10.26

Saksbehandler: ILA

SAK 11/26 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 27.04.26

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll fra møte 27.04.26

Bakgrunn for saken:

Forslag til protokoll fra møte 27.04.26 legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

1. Møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 27.04.26 godkjennes
2. Leder gis fullmakt til å undertegne møteprotokollen

IVELAND KOMMUNE – KONTROLLUTVALGET

MØTEBOK

Møte nr. 02/26

Tid: 27.04.26, kl. 13.00 – 14.50

Sted: Kommunehuset, møterom Framsjå

<u>Til stede:</u> Lars Arnfinn Flatelid, leder Christian Olsen (fram til kl. 14.00), nestleder Linda Johnsen, medlem John Thomas Homme, medlem Linda Christine Simonsen, medlem	<u>Andre til stede (hele eller deler av møtet):</u> Agder Sekretariat KO v/ Inger Lise Austrud Agder Kommunerevisjon IKS v/Tor Ole Holbek, Tommy Pytten og Marielle Løvland Administrasjonen v/ Merete Holtan (kommunedirektør), Ånon Eikeland (økonomisjef) og Anette Johnsen (kommunalsjef) Ordfører Jan Andre Myhren
--	---

Det var ikke merknader til innkalling og saksliste.

SAKSLISTE

- SAK 07/26 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 09.02.26
SAK 08/26 ÅRSREGNSKAP OG ÅRSMELDING IVELAND KOMMUNE 2025
SAK 09/26 RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON – PSYKOSOSIALT MILJØ I SKOLEN
SAK 10/26 REVISOR ORIENTERER

Orienteringer

Kommunedirektør er invitert fra starten av møte for å presentere årsregnskap og årsmelding

Etter møtet vil det bli gitt opplæring til medlemmene i HR portalen.

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalget:

Eventuelt

Referatsak

Ref. 05/26 Protokoll fra regionråd i Region Kristiansand

Underskrift

Lars Arnfinn Flatelid
Leder

Utskrift til: Kontrollutvalgets medlemmer, ordfører, kommunedirektør, postmottak og revisor.

SAK 07/26 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 09.02.26

Behandling i møte:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 09.02.26 godkjennes
2. Leder gis fullmakt til å undertegne møteprotokollen

Saksfremstilling:

Saksbehandler: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll fra møte 09.02.26

Bakgrunn for saken:

Forslag til protokoll fra møte 09.02.26 legges frem for godkjenning

Forslag til vedtak:

1. Møteprotokoll fra kontrollutvalgets møte 09.02.26 godkjennes
2. Leder gis fullmakt til å undertegne møteprotokollen

SAK 08/26 ÅRSREGNSKAP OG ÅRSMELDING IVELAND KOMMUNE 2025

Behandling i møte:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Uttalelse fra kontrollutvalget til kommunestyret:

Kontrollutvalget har behandlet Iveland kommunes årsregnskap og årsberetning for 2025. Agder Kommunerevisjon IKS har avgitt normalberetning uten spesielle merknader.

Basert på revisjonsberetningen har kontrollutvalget ingen spesielle merknader til kommunens årsberetning.

Kontrollutvalget er ikke kjent med andre forhold, fremkommet i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet og årsberetningen.

Saksfremstilling:

Saksbehandler: Inger Lise Austrud

Lover, forskrifter:

Lov om kommuner og fylkeskommuner m.m.

Budsjett- og regnskapsforskriften av 2019

Saksdokumenter vedlagt saken:

Revisjonsberetning, datert 15. april 2026

Årsregnskapet og årsberetning 2025 (vedlegg i epost)

Saksopplysninger:

Kommunens årsregnskap viser et netto driftsresultat på kr 18 546 675.

Revisor har avgitt normal revisjonsberetning uten forbehold eller presiseringer.

I revisjonsberetningen uttaler revisor seg om:

Revisjonen av årsregnskapet:

Revisors konklusjon:

Etter vår mening

- *oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og*
- *gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2025, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.*

Øvrige lovmessige krav:

- Konklusjon om registrering og dokumentasjon
- Konklusjon om årsberetningen
- Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Revisjonen har gjennom sine handlinger ikke avdekket forhold som er av en slik art at de har betydning for konklusjonene på øvrige lovmessig krav.

For nærmere informasjon vises det til revisjonsberetningen.

Uttalelser fra kontrollutvalget:

Kontrollutvalget skal avgir uttalelser til følgende:

- Kommunekassens årsregnskap og årsberetning
- Konsolidert årsregnskap
- Kommunale foretak (årsregnskap og årsberetning)
- Lånefondet (årsberetning kan inngå i kommunekassens årsberetning)

Som oftest vil det være hensiktsmessig med en samlet uttalelse til kommunekassens årsregnskap, konsolidert årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget avgir ikke uttalelse til politisk råd og kommunalt oppgavefellesskap, med mindre revisor har avgitt revisjonsberetning.

Når det gjelder Iveland kommune skal kontrollutvalget kun avgir uttalelse til kommunekassens årsregnskap og årsberetning.

Behandling av årsregnskapet

Behandling av årsregnskap og årsberetning vil være som følger.

- Kommunedirektør avlegger årsregnskapet innen 22.02.26
- Kommunedirektør utarbeider årsberetning innen 31.03.26
- Revisor avgir revisjonsberetning til kommunestyret innen 15.04.26
- Kontrollutvalget avgir uttalelse om årsregnskapet til kommunestyret

- Formannskapet innstiller overfor kommunestyret om godkjenning og disponering (Kontrollutvalgets uttalelse skal foreligge når formannskapet behandler årsregnskapet)
- Kommunestyret godkjenner årsregnskapet innen 30.06.26

Vurderinger:

Jeg vil anbefale kontrollutvalget å avgi en standard uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen for 2025.

Forslag til vedtak:

Uttalelse fra kontrollutvalget til kommunestyret:

Kontrollutvalget har behandlet Iveland kommunes årsregnskap og årsberetning for 2025. Agder Kommunerevisjon IKS har avgitt normalberetning uten spesielle merknader.

Basert på revisjonsberetningen har kontrollutvalget ingen spesielle merknader til kommunens årsberetning.

Kontrollutvalget er ikke kjent med andre forhold, fremkommet i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet og årsberetningen.

SAK 09/26 RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON – PSYKOSOSIALT MILJØ I SKOLEN

Behandling i møte:

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget vedtok følgende innstilling:

Kommunestyret ber kommunedirektør følge opp revisjonens anbefalinger i rapporten «Psykososialt miljø i skolen».

Kommunestyret ber om at kommunedirektør innen 1. november 2026 gir en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene i rapporten er fulgt opp.

Saksfremstilling:

Saksbehandler: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Rapport fra Agder Kommunerevisjon IKS, datert april 2026 (vedlegg i epost)

Saksopplysninger:

Generelt:

Forvaltningsrevisjon er et verktøy som kommunestyret og kontrollutvalget skal bruke for å sikre at kommunen drives på en måte som ivaretar innbyggernes behov og rettigheter best mulig. Forvaltningsrevisjon er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget. Gjennom forvaltningsrevisjon undersøker kontrollutvalget om kommunen etterlever regelverk, når fastsatte mål, og om ressursene forvaltes på en effektiv måte.

Denne rapporten dreier seg om psykososialt miljø i skolen i Iveland kommune.

Bakgrunn:

Dette prosjektet er prioritert i plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 som er vedtatt av kommunestyret. Kontrollutvalget bestilte prosjektet i februar 2025, mens prosjektplan ble vedtatt i påfølgende møte.

Rapporten har på vanlig måte vært på høring hos kommunen. Kommunedirektørens høringsuttalelse ligger vedlagt i rapporten s. 60. Kommunedirektør er invitert til møtet.

Rapport legges med dette frem for behandling i kontrollutvalget. Det er kommunestyret som fatter endelig vedtak i saken etter innstilling fra kontrollutvalget.

Saksutredningen tar i all hovedsak utgangspunkt i rapportens sammendragsdel. For detaljert informasjon vises det til selve rapporten som følger som vedlegg i epost til saken.

Problemstilling:

Forvaltningsrevisjonsprosjektet har vært gjennomført med følgende problemstillinger:

1. Har Iveland kommune nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre elever på Iveland skole et trygt og godt skolemiljø?
2. I hvilken grad arbeider Iveland skole med tiltak for et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring?
3. Overholder Iveland skole aktivitetsplikten for å sikre at elevene har et trygt og godt skolemiljø?

Konklusjon:

Revisor sier blant annet dette: (utdrag fra rapporten)

Revisjonen konkluderer med at Iveland kommune i hovedsak har nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre elevene et trygt og godt skolemiljø. Revisjonen har samtidig avdekket forbedringsbehov knyttet til tydelig ansvar og rollefordeling, oversikt over gjeldende rutiner og mer systematisk og dokumentert evaluering over tid.

Revisjonen konkluderer med at Iveland skole i stor grad arbeider med tiltak for et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring etter oppl. § 12-2. Samtidig er arbeidet delvis sårbart og i begrenset grad dokumentert og evaluert på en systematisk måte.

Revisjonens konklusjon er at Iveland skole i hovedsak, men ikke fullt ut, overholder aktivitetsplikten etter oppl. § 12-4. Skolen har flere styrker i hvordan den følger med, griper inn, bruker aktivitetsplaner og involverer elever. Det er imidlertid svakheter knyttet til manglende systematikk i rektors melding til skoleeier i alvorlige tilfeller og varierende etterprøvbart dokumentasjon i enkeltsaker.

Revisors anbefalinger:

På bakgrunn av sin gjennomgang, kommer revisjonen med følgende anbefalinger:

1. Kommunen bør tydeliggjøre ansvar og roller i rutiner for skolemiljøarbeidet

2. Kommunen bør utarbeide en samlet oppdatert oversikt som viser hvor de ulike rutinene er plassert i de digitale systemene
3. Kommunen bør sikre at rutiner og prosedyrer for skolemiljø regelmessig evalueres og ved behov forbedres
4. Kommunen bør redusere sårbarhet knyttet til personavhengighet i det forebyggende skolemiljøarbeidet
5. Kommunen bør sikre dokumentert sammenheng mellom kartleggingsfunn, elevmedvirkning, valgte forebyggende tiltak og evaluering av tiltak
6. Kommunen bør sikre en mer systematisk praksis for håndtering og rapportering av alvorlige skolemiljø saker på skoleeiernivå
7. Kommunen bør også sikre kvaliteten i aktivitetsplaner, slik at planene er tilstrekkelig konkrete og komplette
8. Kommunen bør styrke etterlevelsen av aktivitetsplikten gjennom mer enhetlig praksis og bedre etterprøvbare dokumentasjon i enkeltsaker

Vurdering:

Søkelys på å bidra til forbedring er svært viktig for kontrollutvalget. En antar at rapporten vil være et nyttig grunnlag for kommunens forbedringsarbeid på området.

Kontrollutvalget skal på vanlig måte innstille til kommunestyret som skal fatte endelig vedtak i saken. Jeg råder kontrollutvalget til å anbefale kommunestyret å be kommunedirektør følge opp revisjonens anbefalinger. Det bør i tillegg settes en frist for tilbakemelding til kontrollutvalget.

Forslag til innstilling:

Kommunestyret ber kommunedirektør følge opp revisjonens anbefalinger i rapporten «Psykososialt miljø i skolen».

Kommunestyret ber om at kommunedirektør innen 1. november 2026 gir en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om hvordan anbefalingene i rapporten er fulgt opp.

SAK 10/26 REVISOR ORIENTERER

Behandling i møte:

Regnskapsrevisjon:

- Årsoppgjørrevisjonen er fullført. Arbeidet med attestasjonsoppgaver pågår.

Forvaltningsrevisjon:

- Arbeidet med eierskapskontroll med forvaltningsrevisjon i Setesdal Brannvesen IKS er godt i gang

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen fra revisor til orientering.

Saksfremstilling:

Saksbehandler: Inger Lise Austrud

Bakgrunn for saken:

Det er kontrollutvalgets ansvar å påse at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterer løpende gjennom året om relevante saker og temaer. På denne måten holder kontrollutvalget seg informert om det løpende revisjonsarbeidet.

De temaer revisor orienterer om vil bli protokollført.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen fra revisor til orientering.

Fast post

Videre arbeid i kontrollutvalget: Neste møte i kontrollutvalget er 08.06.26

Eventuelt

Leder tok opp eierskapsmeldingen og kommunestyrets mulighet til å gi føringer til sin eierrepresentant.

Revisor undersøker regelverket knyttet til uføretrygd og adgangen til å inneha politiske verv, samt tolkning av kjøregodtgjørelse og føring av kjøretøy ved transport av rullestol.

Referatsak

Ref. 05/26 Protokoll fra regionråd i Region Kristiansand

Kontrollutvalget tar referatsaken til orientering

Agder Sekretariat KO

Kontrollutvalget i Iveland kommune

Sak 12/26

Møtedato: 05.10.26

Saksbehandler: ILA

SAK 12/26 OVERORDNET REVISJONSSTRATEGI 2025 IVELAND KOMMUNE

Vedlegg:

Overordnet revisjonsstrategi 2026 fra Agder Kommunerevisjon IKS

Bakgrunn for saken:

Ifølge kommuneloven § 23-2, 1.ledd bokstav a, skal kontrollutvalget se til at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte.

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon §3 står det at kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og blant annet se til at:

a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte

b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor

Orientering om overordnet revisjonsstrategi og revisjonens risikovurdering er et viktig ledd i kontrollutvalgets arbeid med å følge opp påse-ansvaret i forhold til regnskapsrevisor.

Overordnet revisjonsstrategi omfatter hele kommunen og beskriver revisjonens formål, foreløpig risikovurdering, kommunens økonomi, informasjon om kommunens risikostyring og økonomiske internkontroll, fastsetting av vesentlighetsgrense og revisjonsplan. Strategien er det overordna planleggingsdokumentet for gjennomføring av regnskapsrevisjon.

Revisjonen vil gjennomgå revisjonsstrategien i møte og svare på eventuelle spørsmål.

Vurderinger:

Formålet med kontrollutvalgets behandling av overordnet revisjonsstrategi er i hovedsak å ivareta kontrollutvalgets påse-ansvar i forhold til regnskapsrevisjon.

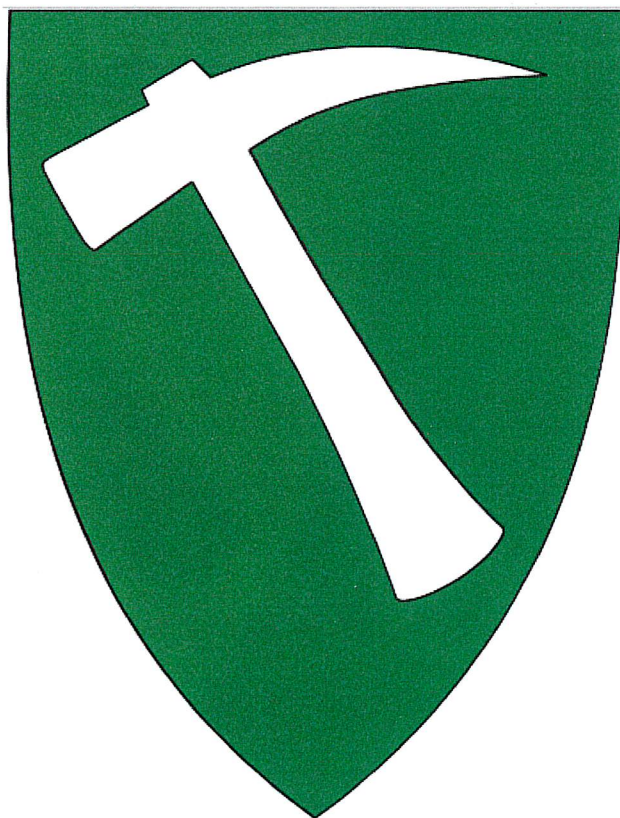
Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar overordnet revisjonsstrategi 2026 for Iveland kommune til orientering.

OVERORDNET REVISJONSSTRATEGI

REGNSKAPSREVISJON 2026

IVELAND KOMMUNE

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Revisjonens formål.....	3
3	Foreløpig risikovurdering.....	4
3.1	Kommunens økonomi.....	4
3.1.1	Drift	4
3.1.2	Investeringer.....	5
3.2	Viktige utfordringer.....	6
3.3	Kommunens risikostyring og økonomisk intern kontroll.....	6
4	Fastsettelse av vesentlighetsgrense	7
5	Revisjonsplan	7
6	Avslutning	7

1 Innledning

Formålet med dokumentet er å informere kontrollutvalget på et overordnet nivå om den revisjonsstrategi en har lagt for regnskapsåret 2026. I henhold til god revisjonsskikk er planen for revisjonen dynamisk for å ta hensyn til eventuelle endringer.

Revisor skal følge lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i sitt arbeid. De bestemmelser / retningslinjer revisor skal følge består primært av:

- Kommuneloven av 22.06.2018 med forskrifter
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Internasjonale revisjonsstandarder (International Standards on Auditing – ISA)
- God kommunal revisjonsskikk

Revisjon av kommunen utgjør i henhold til kommuneloven tre hovedoppgaver:

- regnskapsrevisjon,
- forvaltningsrevisjon og
- eierskapskontroll.

I tillegg skal det utføres forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Agder Kommunerevisjon IKS er valgt som revisor og skal levere disse tjenestene til kommunen.

Overordnet revisjonsstrategi er det overordnede planleggingsdokument for gjennomføring av regnskapsrevisjon. Formålet med overordnet revisjonsstrategi er å dokumentere tilstrekkelige og effektive revisjonshandlinger i forbindelse med regnskapsrevisjon. Revisjonsstandarden «ISA 300 Planlegging av revisjon av et regnskap» ligger til grunn for dette dokumentet.

Vi er av den oppfatning at denne overordnede revisjonsstrategien, sammen med våre øvrige muntlige og skriftlige rapporteringer, dekker kravene som stilles til dokumentasjon av vårt arbeid. Dette dokumentet er også utarbeidet slik at det kan hjelpe kontrollutvalget med å oppfylle sitt tilsyns- og påseansvar.

2 Revisjonens formål

Formålet med regnskapsrevisjon er å bekrefte at årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Revisor konkluderer på regnskapsrevisjon gjennom revisors beretning. I revisors beretning uttaler revisor seg med høy, men ikke absolutt, sikkerhet om følgende forhold:

- om årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir det alt vesentlige dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Iveland kommune per 31. desember, og at resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- om opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er i samsvar med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter
- om ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunen regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

I revisors beretning uttaler en seg også med moderat sikkerhet om følgende forhold:

- om det i årsberetningen er gitt dekkende redegjørelse for budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av midlene.

Revisor skal opparbeide seg en forståelse av kommunen, dens virksomhet og omgivelser, herunder også kommunens interne kontroll. Revisor må også vurdere hvorvidt innhentet informasjon tyder på at det foreligger misligheter. Dette følger av «ISA 240 Misligheter og feil» at revisor gjennom revisjonen skal bidra til å forebygge og avdekke misligheter. Begrepet misligheter benyttes primært om tilsiktede handlinger. Det er særlig to typer tilsiktede handlinger som er relevante for revisor; uredelig regnskapsrapportering og underslag av eiendeler. Dersom det konstateres misligheter ved revisjon eller på annen måte, skal revisor straks sende en foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere avklart skal revisor sende nummerert brev til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektør¹.

3 Foreløpig risikovurdering

Revisjonsstandarden «ISA 315 Identifisering og vurdering av risikoen for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser» inneholder krav for hvilke handlinger revisor skal utføre for å danne grunnlag for å identifisere og anslå risikoer for vesentlig feilinformasjon i regnskapet.

Revisor gjennomfører risikoanalyse av kommunen for å kartlegge om der er områder hvor det foreligger risiko som kan medføre vesentlige feil i regnskapet. Gjennom risikoanalyser vurderes risiko på de ulike områder, og resultatet av analysene har betydning for omfanget og valget av revisjonshandlinger som skal utføres.

Kommunen er en stabil virksomhet, med faste oppgaver som skal løses innenfor budsjettets rammer. Rammene for kommuner er avhengig av nivået på overføring fra statsbudsjettet (rammetilskudd og inntektsutjevning) og skatteinntektene.

3.1 Kommunens økonomi

3.1.1 Finansielle måltall

Det er i kommuneloven §14-2 gitt at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Kommunestyret vedtok i sak 52/20 følgende økonomiske måltall:

- Netto driftsresultat på minst 1% av driftsinntekter
- Lånegjeld ekskl startlån og fin.leasingavtaler skal ikke overstige 60% av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfondet bør være på 10% av brutto driftsinntekter. Fri egenkapital skal ikke gå under 10 mill. kr i budsjettåret slik at likviditeten bevares.

Per 31.12.25 fremkommer det følgende tall

Måltall	Fastsatt mål	Per 31.12.25	
Netto driftsresultat	Minst 1 %	8,3 %	Mål oppnådd
Lånegjeld	Maksimalt 60 %	50,7 %	Mål oppnådd
Disposisjonsfond	Minst 10 % / min 10 mill.	44,17 % / 102,3 mill.	Mål oppnådd

¹ Kommuneloven § 24-7

Kommunen har per 31.12.25 oppnådd alle sine vedtatte finansielle måltall.

3.1.2 Drift

Kommunens driftsregnskap viste i 2025 et positivt netto driftsresultat på kr 18,5 mill.

Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi² anbefaler at netto driftsresultat for kommunesektoren som helhet over tid bør utgjøre om lag 1,75 %.

Netto driftsresultat for Iveland kommune utgjorde 8,3 %³ i 2025.

Det gode resultatet skyldes først og fremst et høyt utbytte fra Å Energi med 17,3 mill. kr, høye konsesjonskraft inntekter og høye renteinntekter. Pensjonskostnaden ble også betydelig lavere enn hva som ble lagt til grunn i budsjettet for 2025.

Kommunen synes å ha god kontroll på driften.

3.1.3 Investeringer og finansiering

Kommunen har budsjettert med kr 23,96 mill. i investeringer i varige driftsmidler i 2026, finansieres ved mva-kompensasjon kr 2,2 mill, overføring fra drift kr. 7 mill og bruk av lån 14,7 mill.

De største investeringsprosjekter er:

(i hele 1 000 kr)

Prosjekt	2026
Servicebygg kirke	5 000
Bjørnehatten bolig	4 000

Basert på erfaring fra tidligere års revisjon foreligger det ikke forhold som indikerer særskilt risiko knyttet til investeringer.

3.1.4 Langsiktig gjeld

Kommunens langsiktige gjeld, eksklusive pensjonsforpliktelser er på kr 113,2 mill. pr. 31.12.25.

Kommunestyret har vedtatt et måltall om at lånegjeld ekskl startlån og fin.leasingavtaler ikke skal overstige 60% av brutto driftsinntekter, per 31.12.25 utgjorde disse lån 50,7 % av driftsinntektene.(54,7 % i 2024)

Det er i 2026 budsjettert med kr 14,7⁴ mill. i låneopptak og det er budsjettert å betale kr 4,5 mill. i avdrag.

Kommunen holder seg innenfor kommunelovens bestemmelser om maksimal avdragstid.

3.1.5 Likviditet

For å ha god likviditet, bør kontantbeholdningen være minst 1/12 av omsetningen og forholdet mellom omløpsmidler og forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld bør ikke være lavere enn 2.

² Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi – juni 2021

³ Av sum driftsinntekter

⁴ Ekskl. startlån

Kontantbeholdning per 31.12.2025 var kr 132,6 mill., og forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld var 4,4.

Kommunens likviditet synes tilfredsstillende.

3.2 Viktige utfordringer

- Økende andel eldre og mennesker med hjelpebehov
- Rekruttering av arbeidskraft
- Usikkerhet knyttet til fremtidige inntekter fra kraftproduksjon.
- Prosentandelen som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt i Iveland kommune har i flere år ligget over gjennomsnittet for fylket og landet. Det er en høyere andel barn i husholdninger som har mottatt sosialhjelp og uføretrygd enn i landet generelt

3.3 Kommunens risikostyring og økonomisk intern kontroll

Revisor skal opparbeide seg en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen.

Den interne kontrollen kan igjen deles inn i følgende komponenter:

- Kontrollmiljø
- Kommunen risikovurderingsprosess
- Informasjonssystemer
- Kontrollaktiviteter
- Overvåking av kontroller.

KRD kom i 2010 ut med 85 anbefalinger til styrket egenkontroll i kommuner og kommuner. KS har gitt veiledninger⁵ til bruk for kommunens arbeid med intern kontroll basert på disse anbefalingene.

Iveland kommune har etablert interne kontrollrutiner på en rekke områder. Revisor gjennomgår disse løpende gjennom året i revisjonsarbeidet. Vesentlige rutiner for vårt arbeid er kommunens interne retningslinjer, regnskaps -og budsjettoppfølging og rutiner rundt attestasjon og anvisning. Kommunedirektøren gir årlig tilbakemelding på den interne kontrollen i sitt svar på forespørsel til ledelsen fra revisjonen.

Det rapporteres fra kommunedirektøren til kommunestyret i to tertialrapporter i tillegg til årsregnskapet.

⁵ Orden i eget hus – Kommunedirektørens egenkontroll, april 2020

4 Fastsettelse av vesentlighetsgrense

Revisor skal ikke være opptatt av bagatellmessige forhold, og vil planlegge å utføre revisjonen med sikte på å avdekke eventuelle vesentlige feil eller mangler. Det følger av «ISA 320 Vesentlighet ved planlegging og gjennomføring av en revisjon» at revisor ved utarbeidelse av den overordnede revisjonsstrategien skal fastsette en vesentlighetsgrense for regnskapet totalt sett. Med vesentlig menes her at årsregnskapet ikke inneholder feilinformasjon som ville fått brukerne av årsregnskapet til å treffe en annen beslutning dersom feilinformasjonen ikke var tilstede.

Vesentlighetsbegrepet brukes av revisor både ved planlegging og utførelse av revisjon. Begrepet er også sentralt ved evaluering av virkningen av identifisert feilinformasjon på revisjonen og av eventuell ikke-korrigert feilinformasjon i regnskapet. Vesentlighetsgrensen er sentral ved utarbeidelse av en konklusjon på regnskapet. I en normal revisjonsberetning sier revisor at *«årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling»*.

5 Revisjonsplan

Med basis i overordnet revisjonsstrategi blir det utarbeidet revisjonsplan. Revisjonsplanen angir de enkelte revisjonshandlinger som revisor skal utføre. Revisjonsplanen er revisjonens interne arbeidspapirer og skal ikke behandles politisk.

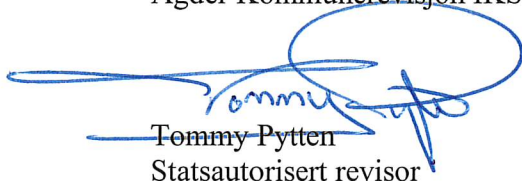
6 Avslutning

Den overordnede revisjonsstrategiens risiko- og vesentlighetsvurderinger bygger på en foreløpig vurdering av bl.a. erfaring, historisk regnskapsmaterieell og den interne kontroll som foreligger.

Det videre arbeidet med regnskapsrevisjonen kan avdekke forhold som kan medføre endringer i revisjonsstrategien. Vesentlige endringer dokumenteres.

Kristiansand, 2. juli 2026

Agder Kommunerevisjon IKS

Tommy Pytten
Statsautorisert revisor

Agder Sekretariat KO

Kontrollutvalget i Iveland kommune

Sak: 13/26

Møtedato: 05.10.26

Saksbehandler: WG

SAK 13/26 BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET 2027 IVELAND KOMMUNE

Vedlagte saksdokumenter:

1. Agder Kommunerevisjon IKS – delbudsjett Iveland 2027
2. Agder Sekretariat KO, vedtatt budsjett for 2027

Bakgrunn for saken:

Kommunen skal ha en forsvarlig revisjonsordning og et uavhengig sekretariat. Budsjettforslaget omfatter derfor lovpålagte oppgaver. Budsjettforslaget er delt inn i 3 hovedgrupper; kontrollutvalgets utgifter, utgifter til revisjonstjenester og til sekretariat.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets Veileder om kontrollutvalgets rolle og oppgaver s. 16, sier bl.a. at: Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett. I budsjettet må kontrollutvalget synliggjøre kontrollutvalgets egne kostnader og kostnader knyttet til revisjonsaktiviteter.

Videre står det noe om hvem som kan gjøre endringer i kontrollutvalgets budsjett: Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret.

Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal derfor uendret følge det samlede budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har nødvendig informasjon om hvilket budsjett kontrollutvalget trenger for å utøve sin funksjon.

Når det gjelder betaling for tjenester som kjøpes av revisjonsselskapet og sekretariatet for kontrollutvalgene, fastsettes budsjettene for disse av hhv. representantskapet for revisjonen og av representantskapet for sekretariatet og kan kun endres av disse.

Agder Sekretariat KO.

Driftstilskuddet skal dekke den normale aktiviteten i kontrollutvalget, fra saksbehandling til utsending av innkallinger og utskrifter, oppfølging av kontrollutvalgets vedtak, arkivhold med mer.

Agder Sekretariat KO er omdannet til et kommunalt oppgavefellesskap og representantskapet fastsatte budsjettet for 2027 i møte 19.06.26. Vedlagt følger utskrift av representantskapets behandling av økonomiplan med budsjett for 2027. Kriteriene for fordeling av utgiftene er en fast andel, samt en variabel del som beregnes med utgangspunkt i antall innbyggere og antall møter i kontrollutvalgene. Det er budsjettert med fem møter i kontrollutvalget i 2027.

Driftstilskuddet for Iveland kommune til Agder Sekretariat økes fra kr. 188 000 i 2026 til kr. 195.000 i 2027. Denne økningen tilsvarer om lag 4%.

Deltakertilskuddet for 2027 fordeles slik mellom deltakerkommunene:

Tabell: Utvikling i deltakertilskudd

Deltakerkommune	Tilskudd 2027 (B)	Tilskudd 2026 (R)	Tilskudd 2025 (R)
Bygland	194.000	186.000	178.000
Bykle	193.000	185.000	178.000
Evje og Hornnes	216.000	207.000	199.000
Farsund	266.000	255.000	244.000
Flekkefjord	261.000	251.000	240.000
Hægebostad	199.000	191.000	183.000
Iveland	195.000	188.000	180.000
Kvinesdal	235.000	226.000	216.000
Lindesnes	393.000	379.000	362.000
Lyngdal	288.000	276.000	264.000
Sirdal	200.000	192.000	184.000
Valle	194.000	187.000	179.000
Åseral	191.000	184.000	176.000

*) Avrundet til nærmeste hele 1000 kr.

For nærmere informasjon vises det til vedlagte sak om økonomiplan/budsjett fra representantskapet.

Agder Kommunerevisjon IKS:

I henhold til lov om interkommunale selskaper § 18 og 20 skal representantskapet vedta budsjett for kommende kalenderår og en gang i året vedta selskapets økonomiplan.

I henhold til selskapsavtalen tilligger det representantskapets myndighet å vedta budsjett og økonomiplan, herunder å bestemme den nærmere fordeling av utgiftene på den enkelte kommune og virksomhet. Vedtatt budsjett/økonomiplan skal oversendes eierne innen 10. oktober før budsjettåret for innarbeidelse i deltakerkommunenes årsbudsjett.

Sekretariatet har mottatt delbudsjett fra Agder Kommunerevisjon IKS der det er lagt inn en økning i revisjonstilskuddet på 4,4 % fra 2026 til 2027.

I ny kommunelov er revisor pålagt ny oppgave, å gjennomføre forenklet etterlevelseskontroll. Denne er budsjettert til kr 65 000. Totalt tilskudd til revisjonen budsjetteres da til kr. 829 000.

For ytterligere informasjon om budsjettet vises til vedlagte utskrift av budsjettsaken og til eventuell informasjon fra revisor i møtet.

Kontrollutvalet sine utgifter:

Budsjettet for kontrollarbeidet skal omfatte kontrollutvalets samla verksemd.

Det er lagt inn ei auke tilsvarende forventet prisvekst.

Budsjettforslaget:

Det fremlagte budsjettforslag for kontrollarbeidet bygger på:

- Forrige års budsjetttramme
- Delbudsjett for Iveland 2027 – Agder Kommunerevisjon IKS
- Vedtatt budsjett for Agder Sekretariat KO for 2027

Kontrollbudsjett Iveland kommune	Budsjettforslag 2027	Vedtatt budsjett 2026
Tilskudd til revisjonen	Kr. 829.000	Kr. 794.000
Kommunen sin del av sekretariatstjenester	Kr. 195.000	Kr. 188.000
Kontrollutvalgets utgifter:		
Møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste m.m.	Kr. 32.400	Kr. 31.200
Kurs og opplæring:	Kr. 54.000	Kr. 52.000
Bevertning:	Kr. 5.000	Kr. 5.000
Andre konsulentttjenester	Kr. 54.000	Kr. 52.000
Totalbudsjett	Kr. 1 169 400	Kr. 1.122.200

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget tilrår en budsjettramme for kontrollarbeidet i Iveland kommune for 2027 på kr 1 169 400.
2. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal uendret følge det samlede budsjettforslaget for kommunen til kommunestyret

Agder Sekretariat KO

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Representantskapet 19.06.26

SÆRUTSKRIFT

SAK 05/26 ØKONOMIPLAN 2027–2030 MED ÅRSBUDSJETT FOR 2027

Behandling i møtet:

Daglig leder presenterte hovedtrekkene i saken.

Representantskapet fattet følgende vedtak:

1. Representantskapet vedtar økonomiplan 2027-2030 med et årsbudsjett for 2027 på kr. 3.025.000.
2. Utgiftene fordeles mellom deltakerkommunene som følger:

Evje og Hornnes	Kr. 216.000
Bygland	Kr. 194.000
Bykle	Kr. 193.000
Farsund	Kr. 266.000
Flekkefjord	Kr. 261.000
Hægebostad	Kr. 199.000
Iveland	Kr. 195.000
Kvinesdal	Kr. 235.000
Lindesnes	Kr. 393.000
Lyngdal	Kr. 288.000
Sirdal	Kr. 200.000
Valle	Kr. 194.000
Åseral	Kr. 191.000

3. Representantskapet foretar avregning i tråd med samarbeidsavtalen etter at årsregnskapet for 2027 foreligger.

Saksfremstilling:

Saksbehandler: Willy Gill

Vedlegg:

Generelt:

Året 2027 er det 23. driftsåret i Agder Sekretariat. Sekretariatet ble vedtatt omdannet til kommunalt oppgavefellesskap KO med virkning fra 01.11.23. Representantskapet skal fastsette økonomiplan med årsbudsjett for 2027.

Eierkommuner:

Bygland, Bykle, Evje og Hornnes,
Farsund, Flekkefjord, Hægebostad,
Iveland, Kvinesdal, Lindesnes,
Lyngdal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:

Daglig leder Willy Gill
Telefon: 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Rådgiver Inger Lise Austrud
Telefon: 91 86 99 75
E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Agder Sekretariat har 13 eier- og deltakerkommuner etter kommunesammenslåingene fra 01.01.20,

For 2027 har jeg lagt inn en økning på 4,0% som medfører et totalbudsjett på kr. 3.025.000.

Lønnsutgifter inkl. pensjon og arbeidsgiveravgift.

Lønn og sosiale kostnader utgjør om lag 88% av selskapets driftsutgifter og utgjør dermed den viktigste faktoren ved beregning av vekst i budsjettene. Rammen for det kommunale lønnsoppgjøret for 2025 endte på 4,4%, og årets lønnsoppgjør ser ut til å ende på en tilsvarende økning. Foreløpig anslag tyder på lønnsøkning på om lag 4% i 2027.

Øvrige driftsutgifter.

Denne posten utgjør om lag 12% av driftsutgiftene og dekker blant annet husleie, kurs/opplæring, kontingenter/medlemskap/abonnementer, telefon/bredbånd og div. IT. Denne posten må fortsatt budsjetteres noe opp. Det skyldes ikke minst krav til obligatorisk etterutdanning, jf. krav fra NKRF. Hver medarbeider skal i løpet av en 3-årsperiode gjennomføre minst 105 kurstimer innenfor relevante fagområder. De senere årene har det vært en betydelig økning i hva vi må betale for deltakelse på aktuelle kurs og konferanser. Noe opplæring/kursemner kan gjennomføres som *e-kurs*, men mesteparten krever fysisk deltakelse. En betydelig andel av de fysiske konferansene er for både sekretariat og kontrollutvalgsmedlemmer. Blant annet gjennomføres den årlige kontrollutvalgskonferansen i regi av NKRF på Gardermoen hvert år. Dette er et viktig samlingspunkt for både oss sekretærer og for kontrollutvalgene. Derfor prioriterer vi deltakelse på denne konferansen.

Agder Sekretariat er en kompetansebedrift. Opplæring gjennom kurs, konferanser og videreutdanning er viktig for å sikre gode tjenester til kontrollutvalgene, og for å beholde/rekruttere personell med god og riktig kompetanse.

På litt sikt ser en for seg anskaffelse av et sak/arkiv system som medfører en anskaffelseskostnad og noe økte driftskostnader. En ser også for seg at man har en post for bistand.

En vil fortsatt arbeide for effektiv ressursutnyttelse og nøktern drift.

Inntekter/deltakertilskudd.

I forbindelse med vedtatt organisasjonsendring fra 01.11.23 ble det vedtatt ny modell for beregning av deltakertilskudd basert på en fast andel pr. deltakerkommune, samt en variabel del basert på antall møter og antall innbyggere. Denne modellen bygger selvfølgelig på et budsjett, men i tillegg foretas det en avregning året etterpå regnskapsåret som sikrer dekning av sekretariatets utgifter (sett over 2 år).

Rentenivået varierer og i budsjettforslaget er renteinntektene budsjettert med kr. 0. Her er det med andre ord en liten «reserve» i budsjettet. Det har i flere år blitt brukt av disposisjonsfondet for å dekke inn negative resultater, så eventuelle positive resultater vil komme godt med for å bygge opp igjen disposisjonsfondet.

Deltakertilskuddet for 2027:

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Tabell: Utvikling i deltakertilskudd

Deltakerkommune	Tilskudd 2027 (B)	Tilskudd 2026	Tilskudd 2025
Evje og Hornnes	216.000	207.000	199.000
Bygland	194.000	186.000	178.000
Bykle	193.000	185.000	178.000
Farsund	266.000	255.000	244.000
Flekkefjord	261.000	251.000	240.000
Hægebostad	199.000	191.000	183.000
Iveland	195.000	188.000	180.000
Kvinesdal	235.000	226.000	216.000
Lindesnes	393.000	379.000	362.000
Lyngdal	288.000	276.000	264.000
Sirdal	200.000	192.000	184.000
Valle	194.000	187.000	179.000
Åseral	191.000	184.000	176.000
Sum	3 025 000	2 908 000	2 783 000

*) Avrundet til nærmeste hele 1000 kr.

Økonomiplan 2027 – 2030.

Med ny organisasjonsform kommunalt oppgavefellesskap, KO, er det krav om utarbeidelse av økonomiplan. Året 2027 er første år i økonomiplanperioden 2027-2030, og utgjør årsbudsjettet for 2027.

Tabell: Økonomiplan 2027-2030 med årsbudsjett 2027

	2027*	2028*	2029*	2030*
Sum driftsinntekter	3.025	3.025	3.025	3.025
Sum driftsutgifter	3.025	3.025	3.025	3.025
Resultat	0	0	0	0

*) 2027- kroner

Vurderinger:

Styret har behandlet saken i møte 13.05.26 og vedtok følgende innstilling til representantskapet:

Innstilling:

1. Representantskapet vedtar økonomiplan 2027-2030 med et årsbudsjett for 2027 på kr. 3.025.000.
2. Utgiftene fordeles mellom deltakerkommunene som følger:

Evje og Hornnes	Kr. 216.000
Bygland	Kr. 194.000
Bykle	Kr. 193.000
Farsund	Kr. 266.000
Flekkefjord	Kr. 261.000
Hægebostad	Kr. 199.000
Iveland	Kr. 195.000
Kvinesdal	Kr. 235.000
Lindesnes	Kr. 393.000
Lyngdal	Kr. 288.000
Sirdal	Kr. 200.000

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Valle	Kr. 194.000
Åseral	Kr. 191.000

3. Representantskapet foretar avregning i tråd med samarbeidsavtalen etter at årsregnskapet for 2027 foreligger.

Rett utskrift:

Willy Gill
Daglig leder
(sign.)

Kontrollutvalget i
Iveland kommune

Del-budsjett for kontroll- og tilsynsarbeid i Iveland kommune for 2027

Budsjettbehandlingen

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og tilsynsarbeid skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret. Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker behandles.

Agder Kommunerevisjon IKS – møteforberedelse, deltakelse ved kontrollutvalgs- og kommunestyremøter samt fagkontakt med sekretær

Iht forskrift om revisjon plikter revisor å være tilstede i kommunestyret ved behandling av saker som har tilknytning til revisors oppdrag. Revisor deltar også ved kontrollutvalgets møter. Sekretæren for kontrollutvalget vil ha utstrakt behov for kontakt med revisjonen for informasjon/drøfting av saksforberedelse til møter. Revisjonens tidsforbruk til møteforberedelse og møtedeltakelse ved politiske møter samt nødvendig fagkontakt med sekretær inngår i revisjonstilskuddet.

Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon - revisjonstilskudd

Det følger av KommuneLOven at kontrollutvalget skal påse at kommunen har regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Regnskapsrevisjon

Revisjonstilskuddet er basert på budsjettert tidsforbruk til bla løpende revisjon, årsoppgjørrevisjon og alle pliktige attestasjonsoppgaver. I tillegg vil evt mislighetssaker og varslingssaker inngå her.

Forvaltningsrevisjon

Agder Kommunerevisjon IKS har i løpet av 2024 utarbeide ny risiko og vesentlighetsvurdering som grunnlag til plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Risiko og vesentlighets vurdering er basert på en gjennomgang av hele kommunens

virksomhet hvor risiko og vesentlighetsvurderingen vurderes utfra lav (L), middels (M) eller høy (H) og/eller en kombinasjon av disse. Analysen utføres av revisjonen etter bestilling fra kontrollutvalget og er sammen med plan for forvaltningsrevisjon behandlet av kontrollutvalg og kommunestyret høsten 2024. Analysen danner sammen med plan for forvaltningsrevisjon, grunnlag for kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon i perioden. Plan for forvaltningsrevisjon er dynamisk og behov for endringer vurderes fortløpende av kontrollutvalget. Basert på risiko og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon, så bestiller kontrollutvalget prosjekt for forvaltningsrevisjon. I sak 8/25 har kontrollutvalget bestilt forvaltningsrevisjonsprosjekt «Psykososialt miljø i skolen», som ble presentert for kommunestyret 1 halvår 2026.

Agder Kommunerevisjon IKS – Revisjonstilskudd 2026 – 2027;

Revisjonstilskuddet utgjør kr 764.000,-. Det er en økning i revisjonstilskuddet på 4,4 % fra 2026 til 2027. Økningen er i hovedsak ment å dekke lønns og prisvekst. Revisor er i kommuneloven pålagt å gjennomføre forenklet etterlevelsesk kontroll. Denne oppgave er budsjettert til kr 65.000,-.

Eierskapskontroll (forvaltningsrevisjon)

Det skal gjennomføres eierskapskontroll i kommunens hel/deleide selskaper. Agder Kommunerevisjon IKS har i løpet av 2024 utarbeidet risiko og vesentlighetsvurdering som grunnlag for å gjennomføre eierskapskontroll/forvaltningsrevisjon. Analysen er sammen med plan for eierskapskontroll behandlet av kommunestyret høsten 2024. Analysen og plan for eierskapskontroll danner grunnlag for kontrollutvalgets bestilling av eierskapskontroll fra revisjonen. Kontrollutvalget har bestilt eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i Setesdal Brannvesen IKS, som legges frem for kontrollutvalget 2 halvår 2026.

Mål for kontrollene vil kunne være å vurdere om selskapene drives på en slik måte at kommunens målsetting med eierskapet ivaretas på en best mulig måte. Dette kan bety gode og effektive tjenester for kommunen, og gi en best mulig avkastning og ivaretagelse av samfunnsansvarlig forretningsdrift. Tilskuddet på eierskapskontroll inngår i revisjonstilskuddet.

Tallbudsjett - 2027 med noter

Vedlagt følger del-budsjett for 2027 for kontroll- og tilsynsarbeid i kommunen. De resterende budsjettposter, knyttet til kontrollutvalgets drift, utarbeides av kontrollutvalgets sekretær. Sekretæren fremmer også forslag til vedtak i saken.

Revisjonens tilskudd fra kommunen er beregnet etter medgått tid og en timepris tilnærmet selvkost.

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Budsjettforslag for revisjon, selskapskontroll og revisjonens deltakelse ved politiske møter i 2027 – Iveland kommune

Tilskudd Agder Kommunerevisjon IKS forberedelse, møtedeltakelse kontrollutvalg, kommunestyret mv.		1
Forenklet etterlevelseskontroll (lovpålagt oppgave)	65 000,00	2
Revisjonstilskudd Agder Kommunerevisjon IKS *	764 000,00	3
Sum	829 000,00	

* kr 794.000,- var budsjett for 2026 inkluderer lovpålagt oppgave (forenklet etterlevelseskontroll)

Noter:**Note 1**

Arbeid med revisjonens tid til forberedelse og deltakelse ved politiske møter samt arbeid og dialog med sekretariatet, inngår i revisjonstilskuddet.

Note 2

Revisor er i ny kommunelov pålagt å utføre forenklet etterlevelseskontroll. Denne oppgaven er det ikke tidligere budsjettet.

Note 3

Revisjonstilskuddet er beregnet til Kr 764.000,-. Det er lagt til grunn en utgiftsøkning på 4,4 % for 2027, som i hovedsak utgjør lønns og prisvekst. I beløpet inngår både regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Det ble i 2024 utarbeidet en ny risiko og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2023-2027. Risiko og vesentlighetsvurderingen ble sammen med plan for eierskapskontroll behandlet av kommunestyret høsten 2024. Kontrollutvalget vil basert på planene bestille forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i perioden.

Kristiansand, 25.09.26

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Agder Sekretariat KO

Kontrollutvalget i Iveland kommune

Sak 14/26

Møtedato: 05.10.26

Saksbehandler: ILA

SAK 14/26 VALGT ETTERLEVELSESKONTROLL MED ØKONOMIFORVALTNINGEN

Vedlegg:

Risiko og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelsesk kontroll fra Agder Kommunerevisjon IKS

Bakgrunn for saken:

I kommunelovens § 24-9 står det følgende om revisors oppgave:

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.

Saksframstilling:

Ansvar for oppgaven er lagt til regnskapsrevisor, og loven legger opp til at det avgis en uttalelse med moderat grad av sikkerhet.

I risiko- og vesentlighetsvurderingen framgår det at revisor etter en samlet vurdering har valgt området rutiner for kommunale leieforhold som tema for årets forenklete etterlevelsesk kontroll

Revisor vil undersøke følgende forhold:

- *At kommunen har en oversikt over leieforhold.*
- *At det foreligger signert leieavtale mellom kommunen som utleier og leietaker.*
- *At fakturert leie samsvarer med gjeldende leieavtale, herunder avtalte reguleringer av leien.*

Forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den fristen som loven har satt, 30. juni 2027. Regnskapsrevisor vil være til stede i møtet.

Vurdering:

Forenklet etterlevelsesk kontroll erstatter ikke den ordinære regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjon, men kan sees på som et supplement. Kontrollutvalgets ansvar er å påse at kontrollen blir gjennomført, og å holde seg orientert om risiko- og vesentlighetsvurderingen samt resultatene fra revisors arbeid.

Den forenklete etterlevelseskontrollen bidrar til å styrke kontrollutvalgets grunnlag for å ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at kommunens økonomiforvaltning skjer i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen i Iveland kommune til orientering.

FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL ØKONOMIFORVALTNINGEN 2026 – IVELAND KOMMUNE – RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

1. Bakgrunn

Forenklet etterlevelseskontroll er hjemlet i kommuneloven § 24-9 og angir følgende oppgave til revisor:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko - og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30.juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Denne bestemmelsen ble tatt inn i loven da kontroll av økonomiforvaltningen forsvant som fast del av regnskapsrevisjonen etter endring av revisjonsforskriften i 2004. Utvalget som la frem NOU 2016: 4 Ny kommunelov uttalte bla. «Målsettingen med å innta denne oppgaven er å etablere et system i forlengelsen av den finansielle revisjonen, med enkle og jevnlig kontrollen som i større grad kan fange opp betydelige svakheter i sentrale deler av økonomiforvaltningen.»

Det er i forarbeidene presisert dette skal være en oppgave som skal løses med begrenset ressursbruk, og det skal avgis en uttalelse med moderat sikkerhet, i motsetning til revisjonsberetningen som avgis med høy sikkerhet. Denne oppgaven skal ikke være en erstatning for kommunens internkontroll, men kan bidra til å forbedre internkontrollen.

Det er kommunen som juridisk enhet som er vurderingsenhet, da kommunen ikke har noen kommunale foretak, gjelder dette kun kommunen.

2. Økonomiforvaltningen – områder som omfattes av kontrollen

Etterlevelseskontrollen skal rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som revisor ikke har gjennomgått ved sin finansielle revisjon etter kommuneloven § 24-5.

I den finansielle revisjon skal revisor rette sin kontroll mot den delen av internkontrollen som har betydning for å kunne utarbeide et årsregnskap uten vesentlige feil. I merknadene til kommuneloven § 24-6 første ledd slås det fast at bestemmelsen ikke krever at revisor skal utføre revisjonshandlinger knyttet til den økonomiske internkontrollen utover det som er nødvendig for å kunne uttale seg om årsregnskapet.¹

Avgrensning av hvilke områder revisor skal se på gjennom den finansielle revisjonen innebærer at de øvrige områder av den økonomiske internkontrollen skal revideres vha forenklet etterlevelseskontroll eller at kontrollutvalget igjennom sitt bestilleransvar ber om en gjennomgang på dette området.

Kommunelovens kapittel 14 Økonomiforvaltning og kapittel 15 Selvkost gir en vid definisjon av økonomiforvaltningen.

Aktuelle områder som kan underlegges forenklet etterlevelseskontroll er:

- Finansforvaltning
- Selvkostområder
- Offentlige anskaffelser
- Offentlig støtte
- Beregning av driftstilskudd til private barnehager
- Andre tilskudd /overføringer til private
- Kontraktsoppfølging

Forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen omfatter ikke vurderinger av produktivitet, kostnadseffektivitet, kvalitet, måloppnåelse eller virkninger. Vurdering av disse forhold faller inn under forvaltningsrevisjon.

3. Risiko – og vesentlighetsvurdering

Iveland kommune har vedtatt en rekke reglementer og retningslinjer som har betydning for økonomiforvaltningen. Vi har i vår risikovurdering tatt for oss de områder som har stor betydning for kommunen, og dens innbyggere og foretatt en overordnet risikovurdering.

Vurderingen er ikke foretatt på samtlige områder, men på de områder vi har vi ansett relevante og aktuelle.

¹ Prop. 46 L (2017-2018) side 409

- **Selvkost**

Dette er de områder som det i lov eller forskrift er fastsatt at gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten. Dette omfatter:

- Renovasjon
- Vannforsyning
- Avløpshåndtering
- Tømming fra slamavskillere
- Plan- og byggesaksbehandling
- Oppmåling og matrikkelføring
- Feietjeneste

Beregning av selvkost er fom 1.1.20 lov- og forskriftsbestemt.

Risikovurdering

Selvkostområder utgjør en betydelig del av kommunens aktivitet. Erfaring fra gjennomførte kontroller er at det er avdekket få feil. De feil som er avdekket har hatt uvesentlig betydning for kommunens innbyggere.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få middels alvorlig konsekvenser.

- **Offentlige anskaffelser**

Kommunen er underlagt lov om offentlige anskaffelser med forskrift. Denne loven skal bidra til effektiv bruk av ressurser. Dette er et komplisert regelverk som stiller krav til kompetanse og kapasitet i kommunen. Årlig foretar kommunen betydelige innkjøp.

Det ble i 2024 gjennomført forenklet etterlevelseskontroll på dette området og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Risikovurdering

Vi vurderer det som sannsynlig at det foreligger avvik her og at avvik kan få mindre alvorlige konsekvenser. Grensen for anskaffelsesloven ble hevet fra kr. 100.000,- til kr. 500.000,- fra 01.07.2026. Risikoen for avvik vurderes størst på anskaffelser mellom kr 500 000 som er grensen for anskaffelseslovens virkeområde og 1,3 mnok som er terskelverdien for vare og tjenestekontrakter. Dette basert på at slike anskaffelser ofte gjøres av ansatte i kommunen med ulik innkjøpskompetanse. Det ble ikke avdekket vesentlige avvik ved gjennomgangen i 2024.

Vi vurderer det som middels sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få mindre alvorlig / alvorlige konsekvenser.

- **Finans – og gjeldsforvaltning**

I Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner uttaler utvalget at: «Finans - og gjeldsforvaltningen er et område med potensiell stor risiko, som man lokalt må ha god styring og kontroll med».

Finansiell risiko omfatter alle former for finansiell risiko, slik som kredittrisiko, kursrisiko, renterisiko, likviditetsrisiko osv.

Det fremkommer av kommuneloven² at kommunestyret skal vedta et finansreglement som skal inneholde bestemmelser som hindrer kommunen i å ta vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen.

Det er i finansforskriften gitt krav til innhold i finansreglementet.

Risikovurdering

Det er betydelige midler som forvaltes, men kommunen har lite risikoeksponering i sin forvaltning. Deler av finansreglementet var gjenstand for forenklet etterlevelseskontroll i 2020, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Historisk har det vært få / ubetydelige avvik her.

Vi vurderer det som lite sannsynlig at avvik inntreffer og at avvik kan få middels alvorlige konsekvenser.

- **Kapitalvarer – justering**

Merverdiavgifts-/ merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrifter

Lovgivningen på dette området er detaljert og krever god kompetanse for å kunne oppfylle alle de krav som er stilt i lovgivningen.

Kommunen har betydelige investeringer i fast eiendom (kapitalvare). Det er i avgiftslovgivningen lagt opp til at kompensasjon / fradrag for merverdiavgift skal gjenspeile bruk av kapitalvaren avgiftsmessig sett. Dette innebærer at ved anskaffelse av en kapitalvare er det stilt krav til hva som må dokumenteres for å sikre at merverdiavgift blir korrekt behandlet ved endret bruk av kapitalvaren, f.eks. at et bygg som er oppført til å benyttes i egen virksomhet (f.eks. lokaler til administrasjonen) endrer bruk, en velger å selge dette bygget ut til f.eks. et interkommunalt selskap eller private aktører.

En kan her, om en ikke har all nødvendig dokumentasjon på plass, risikere å tilbakebetale tidligere kompensert / fradragsført merverdiavgift.

Risikovurdering:

Området er regulert i merverdiavgifts-/ merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrift. Det er et område som er detaljregulert, og som stiller høye krav til dokumentasjon. Risikoen er liten /fraværende om kommunen har uendret bruk av sine investeringer. Dersom bruk endres (avgiftsmessig sett) kan mangler på området få betydelige konsekvenser beløpsmessig.

Det ble foretatt kontroll her i 2022, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

² Kommuneloven § 14-13.

Det vurderes at det er lite sannsynlig at feil vil inntreffe, og at konsekvensen vil være alvorlige.

- **Egenandel for beboere på institusjon - langtidsopphold**

Ved langtidsopphold skjer egenbetaling på bakgrunn av størrelsen på beboers inntekt, ikke faste satser som ved korttidsopphold. Egenandelen beregnes med bakgrunn i Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 3.

Vederlagsberegning kan være krevende fordi forskriften er knapp, og den reiser kompliserte spørsmål både av økonomisk og juridisk art. Kommunen må ha tverrfaglig kompetanse og gode rutiner for vederlagsberegning.

Dersom beboerens økonomiske situasjon endrer seg vesentlig, eller tidligere vedtak viser seg å bygge på uriktige opplysninger, skal saken opp til ny vurdering.

Dersom skatteoppgjøret fra foregående år viser at det ikke er beregnet riktig egenandel, skal det skje et etteroppgjør.

Beboere på institusjon er ofte mennesker med nedsatt kapasitet til å følge opp egen økonomi, det er derfor ekstra viktig at kommunen sørger for betryggende kompetanse, oppfølging og internkontroll rundt behandlingen av slike saker.

Området var gjenstand for forenklet etterlevelseskontroll i 2023, uten at det ble avdekket vesentlige avvik.

Risikovurdering:

Området er regulert i egen forskrift, og det er kompliserte spørsmål av både økonomisk og juridisk art, som stiller høye krav til saksbehandlers kompetanse. Sannsynligheten for at feil kan oppstå vurderes å være middels.

Konsekvensen for kommunens regnskap vurderes å være lav, men feil beregning av oppholdsbetaling kan få betydelige konsekvenser for beboere. Dette sammen med at gruppen som bor på institusjon ofte har nedsatt kapasitet til å følge opp egen økonomi gjør at feil på individnivå kan bli vesentlige for enkeltpersoner.

Det ble foretatt kontroll her i 2023, og det ble ikke avdekket vesentlige avvik.

Det vurderes at det er lite sannsynlig at feil vil inntreffe, og at konsekvensen kan være alvorlige.

- **Vedtak på særskilt tilrettelagte boliger**

Hovedregelen er at det ikke ytes mva-kompensasjon for anskaffelser til bygg, anlegg eller annen fast eiendom for utleie. Kompensasjon ytes likevel for anskaffelser til boliger for utleie med helseformål eller sosiale formål.

For at boligen skal anses som en helse- og sosialbolig må to vilkår være oppfylt:

- Boligen må være særskilt tilrettelagt for helse- eller sosialformål
- Boligen må brukes av beboer som har behov for tilrettelagt bolig på grunn av funksjonsnedsettelse eller alder

For å kunne kreve mva-kompensasjon er det en forutsetning av kommunen dokumenterer at vilkårene er oppfylt for hver enkelt bolig.

Risikovurdering:

Området er regulert i merverdiavgiftskompensasjonsloven med forskrift.

Det stilles både krav til at boligen må være særskilt tilrettelagt, og at det av vedtak om tildeling av bolig fremkommer at beboer har et behov for tilrettelagt bolig.

Manglende oppfylling av krav kan få betydelige konsekvenser beløpsmessig. Dette gjelder spesielt knyttet til oppføring av særskilt tilrettelagte boliger dersom ikke dokumentasjonskravene er oppfylt.

Det ble foretatt kontroll her i 2025, og det ble avgitt uttalelse med forbehold. Rutinene på området er endret og avdekkede forhold er korrigert.

Det vurderes at det er middels sannsynlig at feil vil inntreffe, og at konsekvensen kan være alvorlige.

- **Rutiner for kommunale leieforhold**

Kommunen forvalter et betydelig antall leieforhold som benyttes til ulike formål. Dette omfatter blant annet omsorgsboliger, boliger tildelt etter sosiallovgivningen, ordinære kommunale utleieboliger, næringslokaler, kontorlokaler og andre utleieobjekter. Leieforholdene reguleres gjennom leieavtaler, kommunale retningslinjer og vedtak. Forvaltningen skal sikre likebehandling, korrekt inntektsgrunnlag og forsvarlig oppfølging av kommunens økonomiske interesser.

Forvaltningen av kommunale leieforhold innebærer ansvar for inngåelse og oppfølging av leieavtaler, fastsettelse av leie, gjennomføring av reguleringer i henhold til avtalevilkår og vedtak samt korrekt fakturering av leieinntekter. God internkontroll på området er viktig for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk og kommunens egne rutiner.

Risikovurdering

Kommunen har ansvar for å forvalte sine leieforhold på en måte som sikrer korrekt fastsettelse av leie, likebehandling av leietakere og forsvarlig oppfølging av inngåtte avtaler. For å ivareta dette er kommunen avhengig av å ha et system som gir oversikt over gjeldende leieavtaler, avtalte vilkår og tidspunkt for relevante leiereguleringer.

Dersom kommunen mangler tilstrekkelige rutiner eller systemer for oppfølging av leieavtalene, er det risiko for at leie ikke faktureres i samsvar med avtalte vilkår, at avtalte reguleringer ikke gjennomføres, eller at leieavtaler ikke er oppdaterte og tilgjengelige. Dette kan medføre tapte leieinntekter, feil fakturering og manglende etterlevelse av kommunale vedtak og avtalevilkår. Risikoen kan være særlig knyttet til leieforhold hvor avtalene inneholder individuelle vilkår eller bestemmelser om regulering av leien.

Det vurderes at det er middels sannsynlig at feil vil inntreffe, og at konsekvensen kan være betydelig.

4. Tidligere gjennomførte etterlevelseskontroller

2019:

Offentlige anskaffelser

2020:

Finansforvaltning, finansreglementets kapittel 3 «Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler».

2021:

Tiltakspakker koronaepidemien.

2022:

Dokumentasjon ved anskaffelse og fremstilling av kapitalvarer.

2023:

Egenandel for beboere på institusjon – langtidsopphold

2024:

Offentlige anskaffelser

2025:

Vedtak på særskilt tilrettelagte boliger

5. Område hvor det foretas forenklet etterlevelseskontroll i 2026

Det fremkommer av God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen punkt 7:

«Revisor velger ut områder for kontroll basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering.»

Etter en samlet vurdering har revisjonen valgt ut området:

Rutiner for kommunale leieforhold

Kommunen har ansvar for å forvalte sine leieforhold i samsvar med gjeldende regelverk, kommunale retningslinjer, vedtak og inngåtte leieavtaler. En forsvarlig forvaltning forutsetter at kommunen har oversikt over gjeldende leieforhold, at leie beregnes korrekt, og at eventuelle reguleringer gjennomføres i tråd med avtaler og vedtak.

Mangelfull oppfølging av leieavtaler kan medføre risiko for tapte leieinntekter, feil fakturering og manglende etterlevelse av avtalevilkår. Kommunen bør derfor ha rutiner som sikrer at leieavtalene er gyldige, oppdaterte og fulgt opp på en systematisk måte.

Revisjonskriterier

Kriteriene for kontrollen er hentet fra:

- Husleieloven der denne kommer til anvendelse
- Kommunens interne retningslinjer og vedtak
- Inngåtte leieavtaler

Kontrollhandlinger

Revisjonen vil undersøke følgende forhold:

- At kommunen har en oversikt over alle leieforhold.
- At det foreligger signert leieavtale mellom kommunen som utleier og leietaker.
- At fakturert leie samsvarer med gjeldende leieavtale, herunder avtalte reguleringer av leien.

6. Rapportering til kontrollutvalget

Forenklet etterlevelseskontrollen med økonomiforvaltningen vil bli gjennomført og rapportert til kontrollutvalget innen den frist som loven har satt, 30. juni 2027. Rapportering skjer med kopi til kommunedirektør.

Kontrollen vil bli utført i samsvar med God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Kristiansand, 11. september 2026

Tommy Pytten
Statsautorisert revisor

Vedlegg:

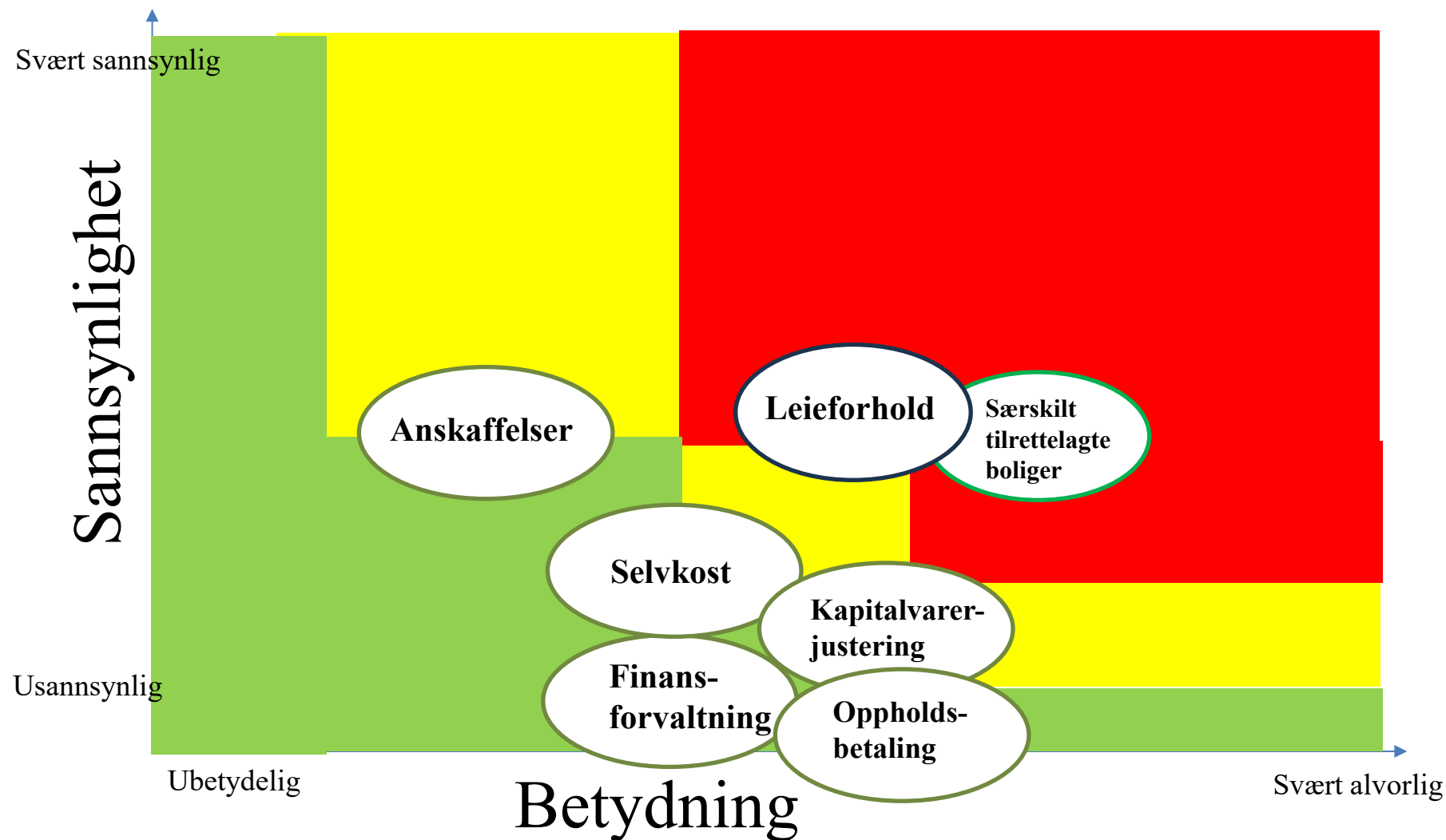
Vedlegg 1 Oversikt over risiko og vesentlighetsvurdering

Vedlegg 2 Definisjon av begreper

Kopi: Kommunedirektør

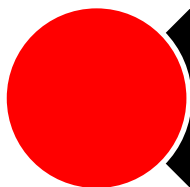
Risiko - og vesentlighetsvurdering

Vedlegg 1

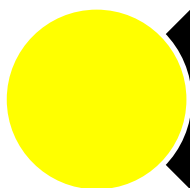

VEDLEGG 2 : DEFINISJON AV BEGREPER

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Områder vurdert i rød sone i figur

Områder vurdert i gul sone i figur

Områder vurdert i grønn sone i figur

Valideringsord	Beskrivelse
Lite sannsynlig	Svært tvilsomt
Mindre sannsynlig	Tvilsomt
Sannsynlig	Det er indikasjoner på
Meget sannsynlig	Vi tror at
Svært sannsynlig	Vi er overbevist om

Valideringsord	Beskrivelse
Ubetydelige konsekvenser	Uvesentlig, ingen som vil henge seg opp i manglende etterlevelse
Mindre alvorlige konsekvenser	Rammer få, eller flere i liten grad
Alvorlige konsekvenser	Kritisk/alvorlig
Meget alvorlige konsekvenser	Meget alvorlig, gjelder mange
Svært alvorlige konsekvenser	Katastrofalt, svært alvorlig. Rammer mange i stor grad

Agder Sekretariat KO

Kontrollutvalget i Iveland kommune

Sak 15/26

Møtedato: 05.10.26

Saksbehandler: ILA

SAK 15/26 REVISOR ORIENTERER

Bakgrunn for saken:

Det er kontrollutvalgets ansvar å påse at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterer løpende gjennom året om relevante saker og temaer. På denne måten holder kontrollutvalget seg informert om det løpende revisjonsarbeidet.

De temaer revisor orienterer om vil bli protokollført.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen fra revisor til orientering.

Kjøregodtgjørelse

Fra Tor Ole Holbek <Tor.Ole.Holbek@agderkomrev.no>

Dato to. 07.05.2026 09:43

Til Lars Arnfinn Flatelid (flatelid@msn.com) <flatelid@msn.com>

Kopi Tommy Pytten <Tommy.Pytten@agderkomrev.no>; Marielle Løvland <Marielle.Lovland@agderkomrev.no>; Inger Lise Austrud <inger.lise.austrud@asekretariat.no>

Heei

Det vises til spørsmål i kontrollutvalget 27.04.26, angående kjøregodtgjørelse, Marielle og Tommy har sett på dette;

Det er forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Iveland kommune, Agder som er rettsgrunnlaget, se her: <https://lovdata.no/pro/#document/LF/forskrift/2019-12-12-2276?searchResultContext=1675&rowNumber=1&totalHits=17>

Etter forskriftens § 2 gjelder forskriften for folkevalgte i Iveland kommune, herunder leder av kontrollutvalget i Iveland kommune.

I forskriften § 6 vises det til at «Alle folkevalgte medlemmer har rett til skyss-, kost- og overnattingsgodtgjørelse etter regler i det til enhver tid gjeldende kommunale reiseregulativet som er statens reiseregulativ».

Det vil si at statens reiseregulativ, herunder «Særavtalen» også gjelder for leder av kontrollutvalget selv om han ikke anses som en arbeidstaker i staten som det står i særavtalen § 1.

Følgende fremkommer av særavtale om dekning av utgifter til reise og kost innenlands:

§ 6 Bruk av egen bil

1. Det skal innhentes godkjenning¹⁰ fra arbeidsgiver dersom egen bil, herunder el-bil, skal benyttes som transportmiddel på reisen. Muligheten for samkjøring med andre arbeidstakere på samme oppdrag må undersøkes.
2. Satsen for kilometergodtgjørelse¹¹ er: kr **5,30** pr. km¹²
3. I tillegg til kilometergodtgjørelsen i pkt. 2 gis:
 - a. Kr 1,00 pr. km for kjøring på skogs- og anleggsveier.

- ➔
- b. Kr 1,00 pr. km når det er nødvendig med tilhenger for å bringe med utstyr og materiell¹³ som på grunn av sin vekt og beskaffenhet ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind.
 - c. Kr 1,00 pr. km per passasjer når det tas med arbeidstakere¹⁴ på oppdrag i bilen.

¹³ **Departementets kommentar:** Punktet omfatter f.eks. etsende væsker, tilgrisede eller skitne gjenstander eller utstyr som på grunn av sin beskaffenhet må fraktes i tilhenger. Dette gjelder også utstyr/bagasje som fraktes inne i bilen der samlet vekt er minst 150 kg av det som fraktes og/eller utgjør et volum på minst 0,5 kubikkmeter.

Ut i fra opplysningene som er gitt veier rullestolen over 150 kg. Det gis da anledning til å kreve tillegg for tilhenger.

Med vennlig hilsen

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør
Agder Kommunerevisjon IKS

Mob 901 06 118

VS: Generalforsamling Setpro AS 19. juni 15-15.30

Fra IVE.Post - Iveland kommune <post@iveland.kommune.no>

Dato on. 06.05.2026 11:59

Til Inger Lise Austrud <inger.lise.austrud@asekretariat.no>

Med vennlig hilsen

Jorunn Sørli Tveiten

Arkivleder | Kommunedirektørens stab

M 917 78 509 | **E** Jorunn.Sorlie.Tveiten@iveland.kommune.no

[Web](#) | [Facebook](#)

Iveland kommune

Fra: Lars-Ivar Gjörv <larsivar@setpro.no>

Sendt: onsdag 6. mai 2026 11:51

Til: Post - Bykle kommune <post@bykle.kommune.no>; VAL.Post - Valle kommune <post@valle.kommune.no>; BYG.Bygland kommune, Post <post@bygland.kommune.no>; EVJ.Post - Evje og Hornnes kommune <post@e-h.kommune.no>; IVE.Post - Iveland kommune <post@iveland.kommune.no>

Kopi: Jan Gunnar Østerhus <josterhus@setpro.no>; Gjörv, Lars-Ivar <lars-ivar.gjorv@iveland.kommune.no>

Emne: Generalforsamling Setpro AS 19. juni 15-15.30

Hei.

Vennligst journalfør, og videresend denne eposten til ordfører og kommunedirektør.

Til informasjon vil det på forskriftsmessig måte etter hvert på MS Teams (Outlook kalender) og epost bli kalt inn til generalforsamling i Setpro:

Fredag 19. juni kl. 15-15.30 (MS Teams).

Daglig leder Jan Gunnar Østerhus kaller inn i kalender/MS Teams og sender formell innkalling.

Styret har denne gangen ingen saker på agendaen utover det lov og forskrift pålegger aksjeselskaper, så vi tror dette blir et kort møte. Så langt er ingen andre saker meldt inn fra aksjonærer.

Jeg minner om:

- De fem kommunedirektørene er valgkomité. Vi ber så snart som mulig om å få oversendt forslag til kandidater fra Evje og Hornnes og Bygland – se under.
- Det er de fem ordførerne som blir innkalt og møter på GF og representerer våre fem eierkommuner.
- I et aksjeselskap er det nok at minst én aksjonær møter på GF (det var tilfelle nylig).
- GF velger møteleder (de siste årene har styreleder blitt valgt, men det står jo GF fritt til).
- Styremedlemmer i Setpro AS behøver ikke hverken å være ansatt i kommunen, eller bo i kommunen. Styremedlemmer som avslutter sitt arbeidsforhold, går altså ikke automatisk ut av styret. Men det er selvsagt GF som til enhver tid velger styret i et aksjeselskap; vi kan alle byttes ut når som helst, uavhengig av perioden vi er valgt.

Disse er på valg i år:

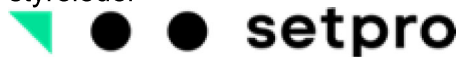
Følgende kommuner skal ha inn nye/evt. gjenvelge styremedlemmer og varamedlemmer for sittende medlemmer i styret, ifølge protokoll fra 2025. Disse er på valg i år:

- Evje og Hornnes kommune:
 - Representant: Anne Bjørnevåg
 - Vararepresentant: Hallstein Homdrum
- Bygland kommune:
 - Representant: Knut Olav Forgard
 - Vararepresentant: Leif Sigurd Helle

Som styreleder tillater jeg meg å anbefale at de sittende to faste styremedlemmer fra Evje og Hornnes og Bygland gjenvelges. De bidrar begge svært godt i styret.

Med vennlig hilsen

Lars-Ivar Gjørv
styreleder

Setpro | Setpro Arbeid & inkludering | Setpro Setpro |
Setpro Kommunale tjenester

Mobil: 900 63998 | Setpro: 37 92 94 00

Adresse: Malmvegen 4, 4735 Evje

www.setpro.no

Sammen ser vi muligheter!

SETESDAL MILJØ &
GJENVINNING IKS

Møteinnkalling

UTVALG:	Representantskap Setesdal Miljø og Gjenvinning
MØTESTED:	Syrtveit avfallsanlegg
DATO:	17.06.2026
TIDSPUNKT:	12:00

Evt. forfall meldes på tlf 37 93 17 02 til **Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS** som sørger for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter bare etter nærmere innkalling.

Evje, 11.06.26

Morten K Haraldstad
Styreleder

Svend Aage Petersen
Daglig leder

Saksnr.	Innhold
PS 1/26	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
PS 2/26	Godkjenning av møteprotokoll, godkjennes elektronisk
PS 3/26	Årsberetning 2025
PS 4/26	Årsregnskap 2025
PS 5/26	Føring av regnskap i SMG - kommunale regnskapsprinsipper eller regnskapsloven
PS 6/26	Gjenbrukssenter med verksted og butikk - kjøp av fasiliteter
PS 7/26	Ervervelse av grunn
PS 8/26	Eventuelt

PS 1/26 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste
PS 2/26 Godkjenning av møteprotokoll, godkjennes elektronisk

Saksmappe: 2023/7- 27
Saksbehandler: SAP
Dato: 11.06.2026

Saksframlegg Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

13/26	Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	04.06.2026
3/26	Representantskap Setesdal Miljø og Gjenvinning	17.06.2026

Årsberetning 2025

Forslag til vedtak:

Årsberetning 2025 for Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS tas til orientering

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKSs behandling av sak 13/2026 i møte den: 04.06.2026

Behandling:

Årsmeldingen ble gjennomgått.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

Styret forslag til vedtak:

Årsberetning 2025 for Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS tas til orientering

Saksutredning

I henhold til § 10 i selskapsavtalen og § 5 i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper skal det hvert år legges fram en årsberetning sammen med årsregnskapet. I årsberetningen skal det gis opplysning om forhold som er viktige for å bedømme selskapets stilling og resultatet av virksomheten som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold som er av vesentlig betydning for selskapet.

Bakgrunn for saken

Krav til avlegging av årsberetning

Evje, 11.06.2026

Daglig leder

Vedlegg:

1 Årsberetning 2025

Andre dokumenter i saken:

SETESDAL MILJØ & GJENVINNING IKS

Årsberetning

2025

Formell bakgrunn

I henhold til § 10 i selskapsavtalen og § 5 i forskrift om årsbudssett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper skal det hvert år legges fram en årsberetning sammen med årsregnskapet. I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme selskapets stilling og resultatet av virksomheten som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold som er av vesentlig betydning for selskapet.

Styrets sammensetning

Navn	Verv	Kommune
Egil Mølland	leder	Iveland kommune
Eirik Birkeland	nestleder	Bykle kommune
Anne Sofie Hornnes	medlem	E-H kommune
Trond Skjeggedal	medlem	Bygland Kommune
Torunn Charlotte Nyberg	medlem	Valle kommune
Odd Arne Fennefoss	Ansattes representant	SMG

Årets aktiviteter

Styret har i 2025 avholdt 6 møter og behandlet 32 saker. Det har ikke vært saker av en sådan karakter at de bør nevnes særskilt i årsmeldingen.

Personalressurser

Det har i 2025 vært 3 nyansettelser og 1 avgang i arbeidsstaben. Selskapet har i deler av 2025 leid ut en ansatt til Returkraft AS, denne har vært erstattet av en vikar. Det var pr. 31.12.-25 20 ansatte med totalt 18,35 årsverk – herav 1 lærling og 1 vikar. I tillegg har selskapet en person ansatt igjennom VTA-ordning.

Arbeidsmiljø

Selskapet har til stadighet fokus på arbeidsmiljøet både fysisk og psykisk. Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS er IA-bedrift og medlem i Setesdal Bedriftshelsetjeneste, som vi benytter os av til gjennomgang av diverse tema. Hvert tredje år har vi en kartlegging av arbeidsmiljøet i selskapet der det gjennomføres en samtale med alle ansatte og skrives en tilbakemelding til selskapet om arbeidsmiljøet og om det er noe vi bør ha særskilt fokus på. I 2023 ble denne kartlegging gjennomført. Kartleggingen viste at det generelt er et godt arbeidsmiljø blant de ansatte i selskapet – både fysisk og psykisk. Det er likevel mindre ting som det bør settes fokus på i forhold til arbeidsmiljøet. Det skal foretas en ny kartlegging i 2026.

Sykefravær

Sykefraværet i SMG er vanligvis lavt. Sykefraværet i 2025 var i midlertid på 9,56% mot 7,64% i 2024. Dersom man ser bort fra langtidsfravær er sykefraværet på 2,09% Det er ikke kommet tilbakemelding om at noe av sykefraværet har vært arbeidsrelatert.

Internkontroll

Jevnfør lov om helse, miljø og sikkerhet samt internkontrollforskriften arbeider selskapet kontinuerlig med å ivareta HMS.

Selskapet har HMS-håndbok som legger til rette for HMS-arbeidet. En del av HMS-arbeidet består bl.a. av gjennomgang av sikkerhetsrutiner og driftsprosedyrer ved håndtering av avfall og bruk av maskiner og utstyr. Selskapet har egne driftsmanualer for de overordnede driftsområder ved selskapet. Disse inngår som en del av HMS-arbeidet og internkontrollen. I tillegg inngår gjeldende lover og forskrifter knyttet til selskapets arbeidsområde som en del av HMS håndboken og er tilgjengelig for de ansatte – disse omhandler: Internkontroll, brann og eksplosjonsvern, el-sikkerhet, miljø og helse, strålevern, industrivern, arbeidsmiljø, forurensing og storulykker. Det foretas årlige vernerunde med verneombud. HMS er satt opp som eget punkt på hvert personalmøte.

Likestilling

I Setesdal Miljø & Gjenvinning er begge kjønn representert i arbeidsstokken. Ved utlysning av stillinger har vi tidligere fremsatt ønske om at begge kjønn skal være representert. Dette vil også gjelde for fremtidige ansettelser. Selskapet har tilrettelagt arbeidsplassen for begge kjønn.

Selskapet sine kontor og personalfasiliteter er universelt utformet og tilrettelagt for begge kjønn.

Selskapet har i dag en kjønnsfordeling på 30 % kvinner og 70 % menn blant de ansatte.

Kurser og etterutdanning.

Det vurderes fortløpende relevante kurs for å opprettholde og utvikle kompetansen på alle fagområder, og for å sikre helse, miljø og sikkerhet. I 2025 har det blant annet vært kurs innen farlig avfall og økonomisk kjøring med lastebil.

Regnskap

Årsregnskapet viser et netto driftsresultat på kr. 1.495.249,- et regnskapsmessig resultat på kr. 0,- samt et udekket beløp i investeringsregnskapet på kr. 9.450,-

Selvkostregnskapet for 2025 viser et underskudd på kr. 120.873,-. Saldo per 31.12.2025 viser et negativt selvkostfond på kr. 1.422.662,-.

Underskuddet må kreves inn gjennom regulering av de kommende års avgifter for utjevning mot selvkostfondet.

SMG svarer skatt av overskudd på næringsavfall. For 2025 er overskudd på næringsavfall beregnet til kr. 759.617,- og en skattekostnad på kr. 189.283,-.

Avvik i driftsregnskapet

I driftsregnskapet er det inntektsført kr. 28,2 mill. som overføringer og tilskudd fra andre, mens det var budsjettert med kr. 29,5 mill. dette avviket skyldes i hovedsak at kommunene betaler etter levert avfall. Dette har vært litt lavere enn forventet i 2025.

For salgs- og leieinntekter er inntektene ca. 12% større enn budsjettert, dette skyldes blant annet leieinntekter på personal utleid til Returkraft AS samt bedre priser ved salg av varer.

Lønn og sosiale kostnader i 2025 var ca. kr. 2 mill. høyere enn budsjettet. Dette skyldes primært innleie av vikar for ansatt som er leid ut til Returkraft AS. Innleie av vikar i forbindelse med sykdom og permisjon. Ansettelse av prosjektleder samt at lønnsveksten har vært større enn forventet, hvilket også har medført økte pensjonskostnader.

Kjøp av varer og tjenester var 2,7 mill. lavere enn budsjettet. Deler av avviket skyldes tilbakeføring av utgifter til Renonorden, hvor konkursboet nå er avsluttet. Ellers skyldes differansen mindre forbruk av materiell og utstyr samt lågere vedlikeholdskostnader enn budsjettet.

Det var budsjettet med avdrag på lån på kr. 2.410.000, mens det var bokført kr. 1.686.660,-. Avviket skyldes at låneopptak i 2025 ble gjennomført på slutten av året og derfor ikke var startet avdragsbetaling på ennå.

Avsetning til dispfond skyldes mindreforbruk i 2025 regnskapet.

I investeringsregnskapet for 2025 var det budsjettet med investeringer på kr. 1.900 000, mens det er gjort investeringer på kr. 1,4. Det lavere investeringsnivå skyldes at investeringsbudsjettet var lagt til uforutsette investeringer. Det vil si investeringer som i utgangspunktet ikke var planlagt, men som av ulike årsaker var nødvendige å gjennomføre.

Økonomi

Inflasjonen har gjennom de siste årene vært høyere enn sett på lenge. Selskapet har bevist ikke økt prisene i tråd med den generelle prisstigning, dette fordi selskapet har hatt et overskudd på selvkostfondet, som det var ønskelig å bruke av. Etter underskudd i selvkostregnskapet for både 2022 og 2023 var selvkostfondet negativt og selskapet tilstreber igjen å følge den generelle prisstigning. For 2024 var det et overskudd i selvkostregnskapet på ca. 735 000. I 2025 ble det underskudd på kr. 120.873.

Drift

Driften ved anlegget på Syrtveit er satt i system og fungerer tilfredsstillende. Det foregår en løpende utvikling av arbeids- og kontrollrutiner for å optimalisere driften ved anlegget. Tilsynsmyndighetenes krav til oppfølging og dokumentasjon er omfattende og arbeidskrevende, selskapet har de siste årene arbeidet mye med dette og har fått positive tilbakemeldinger fra tilsynsmyndighetene.

Avfallsbodene for hytteabonnenter fungerer bra i hele dalen og det er kommet mange positive tilbakemeldinger på dette. Det ses likevel på alternative løsninger for å rasjonalisere og gjøre avfallshåndteringen fra hytteabonnenter mer HMS-vennlig.

Gjenvinningsstasjonene er mye brukt og abonnentene er fornøyd med å kunne få levert sitt grovavfall. Det er imidlertid flere av gjenvinningsstasjonene som trenger en betydelig oppgradering, både for å tilfredsstille krav til arbeidsmiljø, men også for å tilfredsstille dagens og fremtidens krav til avfallshåndtering – det arbeides for tiden med en helhetlig plan for dette.

Innsamling i egenregi fungerer bra. Vi har tilstrekkelig mannskap til å drifte innsamlingen også under sykdom og ferieavvikling. Mannskapet fungerer bra og gir uttrykk for at de generelt er fornøyd, det er lite sykdom blant disse.

Avfallsmengder og gjenvinning

I tabell 1 ses utviklingen i levert mengde avfall gjennom de siste 5 årene.

Mengden av mottatt næringsavfall er blitt drastisk redusert i perioden. Dette skyldes at private aktører som samler inn næringsavfall, kjører dette til eget anlegg i Kr. Sand eller leverer til andre som håndterer avfallet for de.

Gjenvinningsandel

Selskapet har de senere år hatt stort fokus på ombruk og materialgjenvinning. For husholdningsavfall var gjenvinningsprosenten i 2025 68% (unntatt avfall til forbrenning). Hvis avfall til Returkraft tas med blir gjenvinningsprosenten 97 %. For næringsavfall gjelder tilsvarende gjenvinningsprosent 72% og 97 %. For all avfall som selskapet har tatt imot i 2025 blir den gjennomsnittlige gjenvinningsprosent 97% (ikke korrigert for gjenvinningsgraden ved Returkraft). All avfall som selskapet har tatt imot i 2025 er generert i Setesdal regionen.

Fraksjon / år	2021			2022			2023			2024			2025		
	Hus- hold	Hyt- ter	Næ- ring	Hus- hold	Hyt- ter	Næ- ring	Hus- hold	Hyt- ter	Næ- ring	Hus- hold	Hyt- ter	Næ- ring	Hus- hold	Hyt- ter	Næ- ring
Våtorganisk avfall	560	50	56	564	68	273	451	108	56	554	111	45	461	121	33
Glass- og metallemballasje	143	59	4	151	65	4	120	78	7	127	77	6	138	77	3
Papp og papir	366	58	100	334	64	55	295	64	107	287	62	107	282	57	62
Plast	117	14	31	94	11	6	85	26	6	95	31	5	96	29	6
Restavfall (komprimatorbil)	570	670	79	580	652	53	499	697	79	557	632	70	700	639	0
Restavfall fra miljøstasjonene	2223		378	2105		232	1809		174	1789		201	1847		143
Treverk/bygningsavfall	974		523	865		621	728		140	727		83	1000		131
Jern og metaller	222		5	190		11	250		45	261		50	254		42
EE-avfall, hvitevarer,	203		79	131		41	142		32	152		48	142		32
Slam	1300		46	1364		104	1397		34	1409		26	1407		44
Dekkmasse	62		9	15		7	47		54	191		2	62		5
Annet	588		306	318		101	236		35	102		28	383		99
Total Hushold/næring	8179		1336	7107		1548	7032		769	7164		671	7695		600
Totalt for SMG	9312			8655			7801			7835			8295		

Tabell 1: Viser fordelingen mellom husholdningsavfall, Hytteavfall og næringsavfall for perioden 2021- 2025. Som det ses har den totale mengde husholdningsavfall i perioden vært relativt stabil. For næringsavfall har mengdene gått ned med ca. 1000 tonn over de siste årene. Nedgangen skyldes hovedsakelig nedgang i mengden av avfall som leveres til gjenvinningsstasjonene. Dette skyldes at aktører i markedet leverer avfallet andre steder enten fordi det er billigere eller fordi de har regional eller landsdekkende avtaler og at SMG ikke tilbyr henteordning på næringsavfall.

Påvirkning av ytre miljø

Aktivitetene ved Syrtveit Avfallsanlegg kan deles i de tre hovedområdene: Gjenvinning, kompostering og deponering.

Gjenvinningsanlegg

Gjenvinningsanlegget har bare liten negativ effekt på det ytre miljø. På sikt vil gjenvinningsanlegget bidra positivt til det ytre miljø fordi avfall som er spesielt skadelig for miljøet sorteres ut. Den negative effekt består av flygeavfall som føres med vinnen ut i de tilstøtende arealer, dette avfall plukkes opp flere ganger i året.

Komposteringsanlegg

Komposteringsanlegget påvirker bare det ytre miljø i liten grad i form av lukt, overflateavrenning og "fugleplage".

Problemer med lukt oppstår under spesielle værforhold på vinterstid. Det har ikke kommet inn klager på grunn av lukt i 2025.

Ved store nedbørsmengder er det en del overflateavrenning fra komposteringsanlegget. Avrenningsvannet inneholder mindre mengder med organisk materiale og noe nitrogen. Vannet ledes til en infiltrasjonsgrøft for infiltrering i grunnen. Mengdene av både organisk materiale og nitrogen er så små at det ikke har noen målbar effekt på det ytre miljø.

Matavfallet går i dag til kompostering hos Avfall Sør. Dette har medført at problemet med fugler har blitt mindre end det var tidligere. Det er mest måke, kråke og ravn som er interessert i avfallet der de kan finne matrester. Måkene kan være til ulempe for fisken i Otra og Byglandsfjorden, da de er mellomvert for innvollsorm som snylter på fisken. Kråke og ravn drar med seg avfall med matrester til omgivelsene rundt anlegget. Problemet med fugl forsøkes minimalisert ved rask håndtering av avfallet, slik at det blir mindre attraktivt. SMG har avtale med et Anticimex om skadedyrbekjempelse.

Deponi

Deponiet påvirker det ytre miljø på tre måter: flygeavfall, lukt og forurenset sigevann.

Ved deponering av avfall er en del av deponiet åpent slik at vinden kan få tak i avfall som ligger løst på det åpne deponiarealet. Avfallet dras med ut i nærmiljøet og forsøpler dette. For å unngå denne forsøplingen holdes det åpne deponiarealet så lite som mulig. Da det stort sett er større gjenstander som deponeres i dag er flygeavfall ikke noe større problem på deponiet. Lag og foreninger leies inn til å plukke opp flygeavfallet. De omkringliggende grunneiere aksepterer at en fyllplass vil føre med seg visse ulemper og virker veldig fornøyd med den løsningen som er i dag.

Da den åpne deponiflate er liten og avfallet som deponeres ikke inneholder organisk materiale er det ingen eller få luktplager fra deponiet. Det er ikke kommet inn naboklager på lukt fra deponiet.

Selskapet gjennomførte i 2009 en prøvepumping av deponigass (metangass), denne viste at konsentrasjonen av metangass var så lav at gassen ikke kunne utnyttes uten betydelige kostnader. Selskapet har derfor fått fritak fra krav om deponigassanlegg, men må i stedet etablere et metanoksidasjonsfilter ved avslutning av deponiet. Produksjonen av metangass er med stor sannsynlighet sterkt avtagende grunnet manglende tilføring av organisk materiale, noe som andre deponier med deponigassanlegg har bekreftet.

Deponiet på Syrtveit har direkte infiltrasjon av sigevannet. Det vil si at vannet som renner gjennom deponiet renner ned i grunnen under deponiet og filtreres/renses i løsmasseavsetningene som vannet renner gjennom. Fra ethvert deponi som får tilført en vannmengde, som er større enn den som forbrukes under nedbrytningsprosessen i selve deponiet og den fordunstning som skjer fra overflaten, vil det oppstå avrenning av sigevann. Ved deponier tilsvarende det på Syrtveit med direkte innfiltrering i grunnen vil sigevannet forurense de stedlige masser. Deponiet på Syrtveit tar bare imot husholdningsavfall og lettere industriavfall, dette anses for å være mindre forurensende. Beregninger tilsier at med den avrenning som skjer i dag vil løsmasseavsetningene ha kapasitet til å rense sigevannet de neste 100 år.

Driften av deponiet innbefatter et miljøkontrollprogram som skal fange opp evt. endringer i utslipp fra deponiet. Som et ledd i miljøkontrollprogrammet analyseres prøver av sigevannet fra deponiet 4 ganger i året. Parameterne som det måles på ligger stabilt bortsett fra en mindre variasjon som sannsynligvis skyldes nedbørsforhold.

Deponiet på Syrtveit ligger ca. 80m fra Otra som er resipient for sigevannet. Ved en undersøkelse gjort av NIVA i 2003 kunne det verken ses eller måles noen påvirkning av Otra. Det gjennomføres årlige synfaringer langs Otra for å se om det er endringer av miljøet i strandsonen som kan indikere at en forurensing fra deponiet finner sted. Det er frem til i dag ikke funnet tegn som kan knyttes til driften av deponiet på Syrtveit.

SMG har foretatt en miljørisikovurdering av deponiet på Syrtveit i forbindelse med søknad om konsesjon for drift etter 2009. Miljørisikovurderingen konkluderer med at forurensingen av sigevannet er begrenset og nærmiljøet klarer å ta hånd om denne. På bakgrunn av denne vurdering har selskapet fått konsesjon til drift av deponiet etter 2009.

I årene fremover vil det være beskjedne mengder avfall som vil bli deponert. Dette betyr at det over tid vil bli mindre utslipp fra deponiet både til jord, vann og luft.

Selskapet har i 2025 ikke mottatt klager på lukt, støy eller støvplager fra anlegget.

Evje, 04.06. 2026

Egil Mølland
Leder

Eirik Birkeland
Nestleder

Torun Charlotte Nyberg
Styremedlem

Anne Sofie Hornnes
Styremedlem

Trond Skjeggedal
Styremedlem

Saksmappe: 2023/7- 28
Saksbehandler: SAP
Dato: 11.06.2026

Saksframlegg Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

14/26	Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	04.06.2026
4/26	Representantskap Setesdal Miljø og Gjenvinning	17.06.2026

Årsregnskap 2025

Forslag til vedtak:

Årsregnskapet for 2025 som viser et driftsresultat på kr. 1.495.249,- et regnskapsmessig resultat på kr. 0,- og et udekket beløp i kapitalregnskapet på kr. 9.450,- som dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond. Årets resultat avsettes til disposisjonsfond.

Regnskap for 2025 godkjennes.

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKSs behandling av sak 14/2026 i møte den: 04.06.2026

Behandling:

Hovedpostene for årsregnskapet ble gjennomgått.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Styrets forslag til vedtak:

Årsregnskapet for 2025 som viser et netto driftsresultat på kr. 1.495.249,- og et regnskapsmessig resultat på kr. 0,- samt et udekket beløp i kapitalregnskapet på kr. 9.450,- som dekkes inn ved bruk av disposisjonsfond. Årsresultatet avsettes til disposisjonsfond.

Årsregnskap for 2025 godkjennes

Saksutredning

Årsregnskapet for 2025 viser et netto driftsresultat på kr. 1.495.249,- og et regnskapsmessig resultat på kr. 0,- samt et udekket beløp i investeringsregnskapet på kr. 9.450,-.

Selvkostregnskapet for 2025 viser et underskudd på kr. 120.873,-. Saldo per 31.12.2025 viser et negativt selvkostfond på kr. 1.422.662,-.

Underskuddet må kreves inn gjennom regulering av de kommende års avgifter for utjevning mot selvkostfondet.

SMG svarer skatt av overskudd på næringsavfall. For 2025 er overskudd på næringsavfall beregnet til kr. 759.617,- og en skattekostnad på kr. 189.283,-.

Kapitalregnskapet viser investeringer i varige driftsmidler på kr. 1.437.142,- og kjøp av egendeler i KLP med kr. 29.450,- hvorav kr. 9.450,- står udekket. Udekket beløp foreslås dekket ved overføring fra driftsselskapet.

Revisjonen har ikke særskilte merknader til avleggelse av årsregnskapet.

Formelt grunnlag

Krav til avleggelse av årsregnskap

Evje, 11.06.2026

Daglig leder

Vedlegg:

- 1 Årsregnskap 2025
- 2 Revisors beretning 2025 Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS endelig

Andre dokumenter i saken:

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

ÅRSREGNSKAP

FOR

2025

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING

	Note	Regnskap 2025	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2024
1 Investeringer i varige driftsmidler		1 437 142	1 900 000	14 900 000	603 644
2 Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4	29 450	20 000	20 000	27 929
4 Utlån av egne midler		0	0	0	0
5 Avdrag på lån		0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter		1 466 592	1 920 000	14 920 000	631 573
7 Kompensasjon for merverdiavgift		0	0	0	0
8 Tilskudd fra andre		0	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler		0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		0	0	0	0
13 Bruk av lån	11	-1 437 142	-1 900 000	-14 900 000	-603 644
14 Sum investeringsinntekter		-1 437 142	-1 900 000	-14 900 000	-603 644
15 Videreutlån		0	0	0	0
16 Bruk av lån til videreutlån		0	0	0	0
17 Avdrag på lån til videreutlån		0	0	0	0
18 Mottatte avdrag på videreutlån		0	0	0	0
19 Netto utgifter videreutlån		0	0	0	0
20 Overføring fra drift	11	-27 929	-27 929	-20 000	-45 786
21 Avsetninger til bundne investeringsfond		0	0	0	0
22 Bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0
23 Avsetning til ubundet investeringsfond		0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond		0	0	0	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	11	7 929	7 929	0	25 786
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		9 450	0	0	7 929
<i>Differanse mot bokført resultat</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

ØKONOMISK OVERSIKT ETTER ART - DRIFT

	Note	Regnskap 2025	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2024
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		0	0	0	0
6 Overføringer og tilskudd fra andre		-28 228 974	-29 508 000	-29 508 000	-26 411 763
7 Brukerbetalinger		0	0	0	0
8 Salgs- og leieinntekter		-8 664 510	-7 675 000	-7 675 000	-9 824 248
9 Sum driftsinntekter	10	-36 893 484	-37 183 000	-37 183 000	-36 236 011
10 Lønnsutgifter	9	12 469 275	10 422 000	10 422 000	10 874 784
11 Sosiale utgifter	6	2 827 381	2 767 000	2 767 000	3 070 451
12 Kjøp av varer og tjenester	9	17 793 026	20 529 000	20 529 000	17 601 031
13 Overføringer og tilskudd til andre		210 150	0	0	291 359
14 Avskrivninger	3	2 443 243	0	0	2 375 372
15 Sum driftsutgifter		35 743 075	33 718 000	33 718 000	34 212 997
16 Brutto driftsresultat		-1 150 408	-3 465 000	-3 465 000	-2 023 014
17 Renteinntekter		-274 901	-150 000	-150 000	-260 961
18 Utbytter		0	0	0	0
19 Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0
20 Renteutgifter		686 644	1 205 000	1 205 000	665 705
21 Avdrag på lån	5	1 686 660	2 410 000	2 410 000	1 686 660
22 Netto finansutgifter		2 098 403	3 465 000	3 465 000	2 091 404
23 Motpost avskrivninger		-2 443 243	0	0	-2 375 372
24 Netto driftsresultat		-1 495 249	0	0	-2 306 983
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
25 Overføring til investering	11	27 929	27 929	20 000	45 786
26 Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0	0
27 Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0
28 Avsetninger til disposisjonsfond	11	1 467 320	0	0	2 261 197
29 Bruk av disposisjonsfond		0	-27 929	-20 000	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		1 495 249	0	0	2 306 983
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0
<i>Differanse mot bokført resultat</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2025	Regnskap 2024
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		42 329 821	41 475 868
I. Varige driftsmidler		22 476 731	23 482 833
1. Faste eiendommer og anlegg	3	15 709 072	16 240 859
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	3	6 767 660	7 241 974
II. Finansielle anleggsmidler		2 911 988	2 882 538
1. Aksjer og andeler	4	586 965	557 515
2. Obligasjoner		0	0
3. Utlån	12	2 325 023	2 325 023
III. Immaterielle eiendeler		0	0
IV. Pensjonsmidler	6	16 941 102	15 110 497
B. Omløpsmidler		25 660 905	14 306 000
I. Bankinnskudd		21 498 726	8 312 534
II. Finansielle omløpsmidler		0	0
1. Aksjer og andeler		0	0
2. Obligasjoner		0	0
3. Sertifikater		0	0
4. Derivater		0	0
III. Kortsiktige fordringer		4 162 179	5 993 467
1. Kundefordringer		3 818 494	4 252 829
2. Andre kortsiktige fordringer		382 996	1 625 051
3. Premieavvik	6	-39 312	115 587
Sum eiendeler		67 990 726	55 781 868

EGENKAPITAL OG GJELD

C. Egenkapital		-24 088 202	-23 852 649
I. Egenkapital drift		-8 967 288	-7 499 968
1. Disposisjonsfond	11	-5 459 148	-3 991 828
2. Bundne driftsfond	7	-3 508 140	-3 508 140
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0	0
II. Egenkapital investering		9 450	7 929
1. Ubundet investeringsfond		0	0
2. Bundne investeringsfond	7	0	0
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	11	9 450	7 929

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2025	Regnskap 2024
III. Annen egenkapital		-15 130 364	-16 360 609
1. Kapitalkonto	2	-15 130 364	-16 360 609
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0	0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		0	0
D. Langsiktig gjeld		-38 023 330	-25 476 273
I. Lån		-21 179 230	-10 965 890
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	5	-21 179 230	-10 965 890
2. Obligasjonslån		0	0
3. Sertifikatlån		0	0
II. Pensjonsforpliktelse	6	-16 844 100	-14 510 383
E. Kortsiktig gjeld		-5 879 194	-6 452 947
I. Kortsiktig gjeld		-5 879 194	-6 452 947
1. Leverandørgjeld		-2 107 955	-3 170 912
2. Likviditetslån		0	0
3. Derivater		0	0
4. Annen kortsiktig gjeld		-3 771 238	-3 282 035
5. Premieavvik	6	0	0
Sum egenkapital og gjeld		-67 990 726	-55 781 868
F. Memoriakonti		0	0
I. Ubrukte lånemidler		10 823 872	361 014
II. Andre memoriakonti		1 422 662	1 309 497
III. Motkonto for memoriakontiene		-12 246 534	-1 670 511

daglig leder

Sted/dato

styreleder

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Selskapet har vedtatt i selskapsavtalen å avgi regnskap etter kommunale prinsipper.

De kommunale prinsippene er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midler i året. Inntekter og utgifter
Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS)
utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger
beregner selskapet selvkost etter forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale gebyrer.

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 1 - Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet	2025	2024	Endring
5.1 Omløpsmidler	25 660 905	14 306 000	11 354 904
5.3 Kortsiktig gjeld	-5 879 194	-6 452 947	573 753
Arbeidskapital	19 781 711	7 853 054	11 928 657

Drifts- og investeringsregnskapet	Beløp
Driftsregnskapet	
Sum driftsutgifter eksklusiv avskrivninger	33 299 832
Sum driftsinntekter	-36 893 484
Netto finansutgifter	2 098 403
Netto driftsresultat	-1 495 249
Investeringsregnskapet	
Sum investeringsutgifter	1 466 592
Sum investeringsinntekter	-1 437 142
Netto utgifter til videreutlån	0
Netto utgifter i investeringsregnskapet	29 450
Netto tilgang (+)/bruk (-) i drifts- og investeringsregnskapet	1 465 799
Endring ubrukte lånemidler (økning +/- reduksjon -)	10 462 858
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring i arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	11 928 657
Differanse (forklares nedenfor)	0
Forklaring til differanse i arbeidskapital	Beløp
	0

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 2 - Kapitalkonto

	01.01	31.12	Endring
Anleggsmidler	41 475 868	42 329 821	853 953
Langsiktig gjeld	-25 476 273	-38 023 330	-12 547 057
Ubrukte lånemidler	361 014	10 823 872	10 462 858
Endring i regnskapsprinsipper som påvirker langsiktig gjeld	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipper som påvirker anleggsmidler	0	0	0
Kapitalkonto	16 360 609	15 130 364	-1 230 245

Spesifikasjon av transaksjoner på kapitalkonto

Saldo 01.01 **16 360 609**

Økning av kapitalkonto (kreditposterings)

Aktivering av fast eiendom og anlegg	184 675
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	0
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	1 252 467
Reversert nedskrivning utstyr, maskiner og transportmidler	0
Aktivering av immaterielle eiendeler	0
Kjøp av aksjer og andeler	0
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	0
Utlån	0
Aktivert egenkapitalinnskudd pensjonskasse	29 450
Reversert nedskrivning av egenkapitalinnskudd pensjonskasse	0
Avdrag på eksterne lån	1 686 660
Økning pensjonsmidler	1 830 605
Reduksjon pensjonsforpliktelser	0

Reduksjon av kapitalkonto (debetposterings)

Avgang fast eiendom og anlegg	0
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	716 462
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	0
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	1 726 782
Avgang immaterielle eiendeler	0
Av- og nedskrivning av immaterielle eiendeler	0
Avgang aksjer og andeler	0
Nedskrivning av aksjer og andeler	0
Avdrag på utlån	0
Avskrivning utlån	0
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	0
Bruk av midler fra eksterne lån	1 437 142
Reduksjon pensjonsmidler	0
Økning pensjonsforpliktelser	2 333 717
Urealisert kurstap utenlandslån	0

Saldo 31.12 **15 130 363**

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 3 - Varige driftsmidler

Ustyr, maskiner og transportmidler

TEKST	IKT-utstyr, kontor- maskiner	Inventar, utstyr, kjøretøy	Program- vare	Brannbiler, anleggs- maskiner	SUM
Bokført verdi 01.01	711 220	6 530 754			7 241 974
Årets tilgang	63 021	1 189 446			1 252 467
Årets avgang					0
Årets avskrivning	-349 244	-1 377 538			-1 726 782
Årets nedskrivning					0
Årets reverserte nedskrivninger					0
Bokført verdi pr. 31.12	424 997	6 342 662	0	0	6 767 659
Tap ved salg av anleggsmidler					0
Gevinst ved salg av anleggsmidler					0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	15 år	20 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Faste eiendommer og anlegg

TEKST	Tomter	Tekn.anl. VAR	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	SUM
Anskaffelseskost 01.01		5 262 947	1 567 945	9 409 966	16 240 858
Årets tilgang		184 675			184 675
Årets avgang					0
Årets avskrivning		-461 096	-43 225	-212 141	-716 462
Årets nedskrivning					0
Årets reverserte nedskrivninger					0
Bokført verdi pr. 31.12	0	4 986 526	1 524 720	9 197 825	15 709 071
Tap ved salg av anleggsmidler					0
Gevinst ved salg av anleggsmidler					0
Økonomisk levetid		20 år	40 år	50 år	
Avskrivningsplan	Ingen avskr.	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 4 - Aksjer og andeler i varige eie

Vesentlige endringer i løpet av året i eierandel:

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 4 - Aksjer og andeler i varige eie

Nedskrivning av bokført verdi

Selskap	Virkelig verdi	Bokført verdi	Verdi-forskjell
			0
			0
			0

Gjeldsforpliktelse som det antas at kommunen må dekke i interkommunale selskaper:

Selskap	Gjeldsansvar

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 5 - Langsiktig gjeld

	2025	2024	Gj.snittlig gjenstående løpetid	Gj.snittlig rente
Fordeling av langsiktig gjeld:				
Kommunalbanken 20160173	3 446 730	4 073 390	6,00	5,10 %
Kommunalbanken 20190517	1 625 000	2 437 500	3,00	5,10 %
Kommunalbanken 20220494	4 207 500	4 455 000	17,00	5,10 %
Kommunalbanken 20250644	11 900 000		15,00	5,10 %
Sum bokført langsiktig gjeld	21 179 230	10 965 890		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	2025	Gj.sn. rente
Langsiktig gjeld med fast rente		
Langsiktig gjeld med flytende rente	21 179 230	5,10 %
Sum	21 179 230	

Samlet beløp for lån som forfaller og må refinansieres i året regnskapet legges frem

Minimumsavdrag

	2025	2024
Utgiftsført avdrag i driftsregnskapet	1 686 660	1 686 660
Beregnet minimumsavdrag	1 140 933	1 120 175
Avvik	545 727	566 485

Beregningsgrunnlag minimumsavdrag:

Sum årets avskrivninger	2 443 243	2 375 372
Sum lånegjeld pr. 01.01 eks. lån til videre utlån	10 965 890	12 652 550
Avskrivbare anleggsmidler pr. 01.01	23 482 832	26 830 197

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 6 - Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene

Selskapet har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2025	2024
Innestående på premiefond 01.01	1 124 856	1 122 773
Tilført premiefondet i løpet av året	645 395	281 659
Bruk av premiefondet i løpet av året	641 199	279 576
Innestående på premiefond 31.12	1 129 052	1 124 856

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet.

Premieavviket tilbakeføres igjen neste år.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 14-6, 2. ledd nr c).

Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2025 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr 140 053 høyere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Diskonteringsrente	4,00 %	
Lønnsvekst	2,97 %	
G-regulering	2,97 %	
Pensjonsregulering	2,20 %	
Forventet avkastning	4,50 %	
Amortiseringstid	1,00	

KLP - Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

	2025	2024
Pensjonskostnad og premieavvik		
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	1 519 244	1 241 006
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	659 521	569 860
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-711 767	-636 328

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 6 - Pensjonsforpliktelser

Administrasjonskostnad	51 168	47 917
A Beregnet netto pensjonskostnad (eks. adm.)	1 518 166	1 222 455
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm. kostnader)	1 482 622	1 326 964
C Årets premieavvik (B-A)	-35 544	104 509
Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		
	2025	2024
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm. kostnader)	1 482 622	1 326 964
C Årets premieavvik	35 544	-104 509
D Amortisering av tidligere års premieavvik	104 509	726 575
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	1 622 675	1 949 030
F Pensjonstrekk ansatte	224 222	191 261
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-F)	1 398 453	1 757 769
Akkumulert premieavvik		
	2025	2024
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01)	104 509	726 575
Årets premieavvik	-35 544	104 509
Sum amortisert premieavvik dette året	-104 509	-726 575
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-35 544	104 509
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	-3 768	11 078
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g. avgift	-39 312	115 587
Spesifikasjon av brutto pensjonsforpliktelse UB - estimat		
	2025	2024
Brutto pensjonsforpliktelser IB 1.1 - estimat	14 510 383	12 299 655
Planendring forpliktelse IB 1.1		
Estimatavvik forpliktelse IB 1.1	761 829	1 011 819
Årets opptjening	1 519 244	1 241 006
Rentekostnad	659 521	569 860
Utbetalinger	-606 877	-611 957
Brutto pensjonsforpliktelser UB 31.12	16 844 100	14 510 383
Spesifikasjon av brutto pensjonsmidler UB - estimat		
	2025	2024
Brutto pensjonsmidler IB 1.1 - estimat	15 110 497	13 271 228
Estimatavvik forpliktelse IB 1.1	294 261	535 851
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	1 482 622	1 326 964
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-51 168	-47 917
Utbetalinger	-606 877	-611 957
Forventet avkastning	711 767	636 328
Brutto pensjonsmidler UB 31.12	16 941 102	15 110 497
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	-97 002	-600 114
Herav:		
Brutto pensjonsforpliktelse	16 844 100	14 510 383
Pensjonsmidler	16 941 102	15 110 497
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse		

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 7 - Bundne fond

Bundne fond - formål	2024	Avsetninger	Bruk av fond	2025
<i>Bundne driftsfond</i>				
Fond for miljøtiltak	137 484			137 484
Etterdriftsfond	3 370 656			3 370 656
				0
				0
				0
				0
Sum	3 508 140	0	0	3 508 140
<i>Bundne investeringsfond</i>				
				0
				0
				0
				0
				0
Sum	0	0	0	0

Evt årsak til manglende bruk av fond:

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 8 - Selvkostområder

2025

Selvkostkalkyle	Renovasjon
Inntekter	33 084 325
Utgifter	-33 205 198
Årets selvkostresultat	-120 873
Årets dekningsgrad	99,64 %
Vedtatt dekningsgrad	100,00 %
Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0
Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	120 873
Kontrollsum (subsidiert)	0
Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) per 1.1 i	-1 243 378
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller	-58 411
Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) (per 31.12 i rapporteringsåret)	-1 422 662

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 8 - Selvkostområder

Utvikling i selvkostresultat

	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)
Utviklingen i selvkostresultat	2025	2024	2023	2022	2021
Renovasjon	-120 873	735 190	-1 403 302	-3 674 755	945 284

Utviklingen i fond (+) og underskudd til fremføring (-)

	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)
Utgående balanse i fond (+) og underskudd til fremføring (-)	2025	2024	2023	2022	2021
Renovasjon	-1 422 662	-1 309 497	-1 912 448	-459 273	3 168 417

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 9 - Ytelser til ledende personer og revisor

Tekst	2025	2024
Lønn daglig leder:		
- lønn og annen godtgjørelse	975 527	830 117
- Godtgjørelse fra andre verv		
- Tilleggsgodtgjørelse bilgodtgjørelse	17 000	
- Naturalytelser	6 096	6 096
Sum lønn daglig leder	998 623	836 213
Godtgjørelse styreleder:		
- lønn og annen godtgjørelse	48 650	42 800
- Godtgjørelse fra andre verv		
betalt eller skyldig vederlag i forbindelse med avslutning av ansettelsesforhold eller verv		15 017
- Naturalytelser		
Sum godtgjørelse til styreleder	48 650	57 817
Godtgjøring revisor:		
- revisjonstjenester	48 100	45 500
- rådgivning	76 280	17 800
Sum godtgjørelse til revisor	124 380	63 300

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 10 - Spesifikasjon av inntekter

	Regnskap 2025	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2024
Inntekter				
Inntekter fra deltakerkommuner	-31 700 927	-30 608 000	-30 608 000	-31 504 960
Inntekter fra andre	-5 467 458	-6 725 000	-6 725 000	-4 862 117
Overføring fra deltakere for å dekke underskudd				
Sum inntekter	-37 168 385	-37 333 000	-37 333 000	-36 367 077

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 11 - Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Regnskap
2025

Driftsregnskapet

Disposisjoner som er foretatt i samsvar med § 4-1 til § 4-4 for driftsregnskapet:

1 Netto driftsresultat	-1 495 249
2 Avsetninger til bundne driftsfond	0
3 Bruk av bundne driftsfond	0
4 Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet	27 929
5 Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet	0
6 Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet	-27 929
7 Budsjettetert dekning av tidligere års merforbruk	0
8 Årets budsjettavvik (mer - eller mindreforbruk før strykninger)	-1 495 249
9 Strykning av overføring til investering	
10 Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	
11 Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	
12 Strykning av bruk av disposisjonsfond	27 929
13 Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	-1 467 320
14 Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger	
15 Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk	
16 Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	
17 Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	1 467 320
18 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0

Investeringsregnskapet

Disposisjoner som er foretatt i samsvar med § 4-1, § 4-5 og § 4-6 for investeringsregnskapet:

1 Sum utgifter og inntekter eksklusiv bruk av lån	1 466 592
2 Avsetninger til bundne investeringsfond	0
3 Bruk av bundne investeringsfond	0
4 Budsjettetert bruk av lån	-1 900 000
5 Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet	-27 929
6 Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet	0
7 Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet	0
8 Dekning av tidligere års udekket beløp	7 929
9 Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-453 408
10 Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	0
11 Strykning av bruk av lån	462 858
12 Strykning av overføring fra drift	0
13 Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	0
14 Udisponert beløp etter strykninger	9 450
15 Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	
16 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	9 450

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Note 12 - Utlån

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån	Vesentlige tap på utlån
Returkraft (ansvarlige lån)	2 325 023			
Sum	2 325 023	0	0	0

SMG IKS

Note 13 - Skatt næring

Selskapets andel av konkurranseutsatt virksomhet blir skattelagt. Skatteberegningen gjelder den konkurranseutsatte virksomheten.

	2024	2025
Årets skattekostand fremkommer slik		
Betalbar skatt	237 202	189 283
Endring i utsatt skatt	-73 289	92 507
Sum skattekostnad	163 913	281 790
 Betalbar skatt		
Ordinært resultat før skattekostnad	745 063	759 617
Permantente forskjeller		
Endring i midlertidige forskjeller	333 128	100 762
Grunnlag betalbar skatt	1 078 191	860 379
22% skatt	237 202	189 283

Til representantskapet i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS som viser et netto driftsresultat på kr. 1.495.249. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2025, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til selskapet per 31. desember 2025, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi uttaler oss om årsberetningen og har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS sin redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra representantskapets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Styret og daglig leders ansvar for å redegjøre for budsjettavvik

Styret og daglig leder er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at det utarbeides og iverksettes rutiner som sikrer at alle vesentlige budsjettavvik identifiseres og beskrives. Dette gjelder både beløpsmessige rammer og vedtatte premisser for bruken av bevilgningene. I årsberetningen skal styret og daglig leder redegjøre for vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Våre oppgaver og plikter

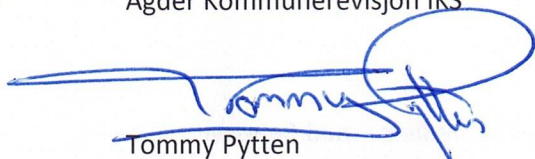
Vår oppgave er å se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og vesentlige avvik fra representantskapets premisser for bruken av bevilgningene. Vi skal avgi en uttalelse om årsberetningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med RSK 302 Forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik i årsberetningen

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 302, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for om det foreligger avvik fra budsjettvedtak, både beløpsmessige avvik og avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene, og om det i årsberetningen er gitt dekkende opplysninger om årsakene til avvikene. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i konklusjon om årsregnskapet i revisjonsberetningen. Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Andre forhold

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 15.05.2026, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning.

Kristiansand 11. juni 2026
Agder Kommunerevisjon IKS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Tommy Pytten', with a large circular flourish at the end.

Tommy Pytten
statsautorisert revisor

Saksmappe: 2023/12-19

Saksbehandler: SAP

Dato: 11.06.2026

Saksframlegg Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

17/26	Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	04.06.2026
5/26	Representantskap Setesdal Miljø og Gjenvinning	17.06.2026

Føring av regnskap i SMG - kommunale regnskapsprinsipper eller regnskapsloven

Forslag til vedtak:

Et salgsproveny ved salg av aksjene i Returkraft AS blir værende i SMG for å styrke soliditeten til selskapet.

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKSs behandling av sak 17/2026 i møte den: 04.06.2026

Behandling:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

Vedtak:

Ved et eventuelt salg av Returkraft AS blir et salgsproveny værende i SMG for å øke soliditeten i selskapet.

Saksutredning

Et eventuelt salg av Returkraft AS er under utredning. I den forbindelse bør SMG vurdere om man vil gå over til å føre regnskap etter **regnskapsloven** i stedet for dagens føring etter **kommunale regnskapsprinsipper**.

Dersom Returkraft AS selges forventes det at det tilfaller aksjonærene et ikke ubetydelig salgsproveny. SMG fører i dag regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper, dette medfører at det er begrensninger på hvordan et evt. salgsproveny ved salg av Returkraft AS

kan benyttes. Dersom man velger å gå over til å føre regnskap etter regnskapsloven vil man stå mere fritt i bruken av et evt. salgsproveny. Mer konkret kan det sies at dersom man ønsker mulighet til å utbetale et salgsproveny til SMG's eierkommuner bør man endre prinsippet for regnskapsføring i selskapet fra de kommunale regnskapsprinsipper til å føre regnskap etter regnskapsloven.

SMG er et interkommunalt selskap og fører naturlig derav regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper. Et salgsproveny ved salg av Returkraft er kommet med bakgrunn i SMG sitt eierskap i Returkraft (3,23%). Kjøp av aksjene i Returkraft ble i sin tid finansiert over renovasjonsavgiften, det vil si innbetaling fra abonnentene.

Returkraft ble etablert for å ivareta håndteringen av restavfall fra husholdningene i eierselskapene/Agder. Returkraft var uten tvil Norges fremste avfallsforbrenningsanlegg da det ble bygget og er sannsynligvis fortsatt det. Returkraft ble bygget (2009) med en overkapasitet i forhold til mengde husholdningsavfall (restavfall) på etableringstidspunktet, dette fordi det var en årlig vekst i mengde restavfall fra husholdninger på 4-5% og man ville sikre seg å ha tilstrekke forbrenningskapasitet en årrekke fremover (2020). Omstendighetene ville noe annet! To avfallsselskap i Agder ble ikke med i Returkraft og utviklingen i avfallsmengdene tok en annen retning enn forventet. Dette har betydd at Returkraft i en del år har måtte ta inn næringsavfall til markedspris, en pris som for Returkraft ble lågere enn selvkostprisen og var med å øke selvkostprisen. Den låge pris på næringsavfall skyldes finanskrisen som begynte i 2008 og medførte, at det ble produsert mindre avfall og dermed ble det mangel på avfall til forbrenningsanleggene i Sverige, som dermed dumpede prisene og «svenskesuget» begynte. Abonnenten i SMG har derfor siden oppstart av Returkraft betalt mer for levering av avfallet der, enn man ville ha gjort ved levering til svenske forbrenningsanlegg.

Legger man ovenstående faktorer til grunn finnes naturlig at et salgsproveny ved salg av Returkraft, blir værende i SMG og styrker soliditeten i selskapet. Dersom salgsprovenyet blir værende i renovasjonsselskapet kan det brukes til fremtidige investeringer, nedbetaling av gjeld eller det kan etableres et investeringsfond hvor avkastningen på dette skal gå til fremtidige investeringer. Selskapet har også behov for tilstrekkelig arbeidskapital, noe det til tider har vært lite av.

Dersom man velger å gå over til føring av regnskap etter regnskapsloven, vil føring av regnskapet til SMG mest sannsynlig måtte legges ut til en privat aktør og ikke lengre kunne føres i en av eierkommunene. Dette vil mest sannsynlig bety økte utgifter til regnskapsføring, samtidig som vi vil få et regnskapssystem, som ikke har de samme muligheter for oppdeling og synlighet, som ved føring etter kommunale regnskapsprinsipper. Agder kommunerevisjon vil sannsynligvis kunne fortsette å revidere regnskapet.

Eierne har i forbindelse med en salgsvurdering av Returkraft fått utarbeidet en rapport om føring og bruk av et evt. salgsproveny ved salg av Returkraft, under er et utdrag av dette.

Utdrag av rapport utarbeidet av BDO

«Selskap som fører regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper

Når et interkommunalt selskap (IKS) som følger kommunale regnskapsregler selger aksjer i et annet selskap, skal transaksjonen regnskapsføres etter kommunale regnskapsregler og god kommunal regnskapsskikk, slik dette gjelder for IKS.

Hovedregelen er at dette skal regnskapsføres i investeringsregnskapet. Vederlaget inntektsføres i investeringsregnskapet som inntekt ved salg av finansielle anleggsmidler.

Transaksjonskostnader utgiftsføres i investeringsregnskapet. I balanseregnskapet reduseres bokført verdi på finansielle anleggsmidler til 0 med motpost kapitalkontoen.

Gevinst eller tap kommer frem som forskjell mellom salgsproveny i investeringsregnskapet og inntektsføringen på finansielle anleggsmidler. Forskjellen mellom bokført verdi og salgsproveny opplyses om som salgsgevinst(tap) i note for Kapitalkonto. Vederlaget fratrasket transaksjonskostnadene vil være disponibelt i IKS's/kommunens investeringsregnskap til å finansiere andre utgifter i investeringsregnskapet eller til å redusere annen finansiering/låneopptak.

På denne måten gir regnskapet et korrekt bilde av den reelle økonomiske effekten transaksjonen har for selskapet, i tråd med prinsippene om bruttobudsjettering og periodisering etter GKRS.

I henhold til KRS 4 og kommunelovens § 14-9, 4. ledd, med tilhørende forskrift, skal den delen som er opptjent i løpet av eiertiden føres i driftsregnskapet dersom kommunen har bestemmende innflytelse i selskapet. Tilsvarende regler finnes ikke i lov om interkommunale selskap, og bør avklares med lovgiver før en kan ta stilling til om selskapet kan inntektsføre deler i drift. Dette vil igjen kunne være avgjørende for om selskapet kan videreføre dette til eierkommunene.

Selskap som fører regnskap etter regnskapsloven

For aksjonærene som er aksjeselskaper og interkommunale selskap som fører etter regnskapsloven, skal selve salgsprovenyet regnskapsføres som annen driftsrelatert eller finansrelatert inntekt, avhengig av hvilken rolle investeringen har hatt i virksomheten. Gevinst eller tap beregnes som vederlaget fratrasket transaksjonskostnader (salgsproveny), og deretter fratrasket aksjenes bokførte verdi på avhendelsestidspunktet. Resultatet presenteres i resultatregnskapet som gevinst eller tap ved salg av finansielle anleggsmidler, og påvirker dermed årets resultat direkte.

Transaksjonskostnader skal trekkes fra vederlaget ved beregning av gevinsten eller legges til tapet, fordi de anses som en integrert del av avhendelsen. De føres derfor ikke som egne driftskostnader, men reduserer nettoresultatet av transaksjonen. Samlet gir dette en regnskapsmessig behandling som reflekterer det faktiske økonomiske utfallet av salget for selskapet.»

SMG bør altså ta stilling til om man vil velge å fortsette regnskapsføring etter kommunale regnskapsprinsipper eller å gå over til å føre regnskap etter regnskapsloven som vil gi en mer fri disponering av et salgsproveny ved et evt. salg av Returkraft.

Velger man å føre regnskap etter regnskapsloven medfører det, at det må gjennomføres en endring på dette punktet i selskapsavtalen. Endringen må gjennomføres innen 31.12. 2026, da et evt. salg av Returkraft vil kunne skje alt i 2027. Innføring av nytt regnskapsprinsipp må starte ved et årsskifte og må være gjennomført innen et evt. salg av Returkraft gjennomføres.

Bakgrunn for saken

Avklaring av fremtidig prinsipp for regnskapsføring i SMG - etter kommunale regnskapsprinsipper eller etter regnskapsloven.

Evje, 11.06.2026

Daglig leder

Vedlegg: Rapport fra BDO «Betydningen av et ev. aksjesalg for selvkost, skatt, avgift og regnskap»

Andre dokumenter i saken:

Rapport

Betydningen av et ev.
aksjesalg for selvkost,
skatt, avgift og regnskap

14. april 2026

Oppsummering

Returkraft AS («Selskapet») er et offentlig eid energigjenvinningsselskap som behandler husholdningsavfall for seks interkommunale renovasjonsselskaper i Agder, som samtidig utgjør selskapets aksjonærer («Aksjonærene»). I tillegg mottar selskapet konkurranseutsatt næringsavfall.

Aksjonærene vurderer nå et mulig salg av aksjene og har engasjert BDO til å utrede økonomiske, skattemessige, merverdiavgiftsmessige og regnskapsmessige konsekvenser et slikt salg kan innebære, herunder:

1. Hvordan et salg av aksjene vil påvirke Aksjonærenes selvkostregnskap, herunder håndteringen av salgsvederlag og transaksjonskostnader;
2. Hvilke følger et opphør av enerettstildelingen vil ha, og hva en overgang til konkurranseutsetting kan bety for kostnadsnivå og gebyrfastsettelse;
3. Hva er de skatte- og merverdiavgiftsmessige konsekvensene av et aksjesalg;
4. Hvordan skal salgsproveny og kostnader behandles regnskapsmessig hos Returkraft AS og hos Aksjonærene; og
5. Hvordan kan endringer i eierstruktur påvirke selskapets finansiering, herunder eventuelle krav om refinansiering.

BDOs arbeid og vurderinger bygger på gjeldende regelverk for selvkost, skatt, merverdiavgift og regnskap, kommunelov og anskaffelsesregelverket. Videre har BDO basert seg på vurderinger gjort av Advokatfirmaet BAHN som er engasjert for å bistå Selskapet i spørsmål knyttet til enerettstildeling av husholdningsavfall.

BDOs vurdering er at et salg av aksjene i Returkraft AS først og fremst reiser strategiske spørsmål, ikke økonomiske eller tekniske hindringer.

De direkte effektene på selvkost, skatt og avgift er begrenset. De største virkningene ligger i hvordan avfallshåndtering skal organiseres etter et salg, hvordan prisen på håndtering av husholdningsavfallet blir dersom tjenestene konkurranseutsettes, og hvordan långivere vurderer endringer i eierskap.

Vår vurdering er at selve salget av aksjene i liten grad påvirker økonomien direkte for Aksjonærene. Etter vår vurdering skal verken salgsvederlaget eller tilhørende transaksjonskostnader inngå i selvkostregnskapet, ettersom aksjesalg regnes som en finansiell transaksjon uten tilknytning til produksjon av renovasjonstjenester. Det innebærer at renovasjonsgebyrene ikke blir påvirket direkte av et eierskifte.

Derimot kan gebyrnivået endres dersom enerettstildelingen faller bort og tjenestene i stedet må kjøpes i markedet. I en slik situasjon vil prisen kommunene betaler etter en anbudskonkurranse utgjøre grunnlaget for selvkost, noe som kan føre til både lavere og høyere kostnader enn i dag.

Skattemessig har et mulig salg begrenset betydning, ettersom gevinst ved salg av aksjer i Returkraft vil være skattefri for Aksjonærene gjennom fritaksmetoden. Tap er derimot ikke fradragsberettiget.

Det samme bildet gjelder for merverdiavgift. Salg av aksjer er unntatt mva, og transaksjonskostnader gir normalt ingen fradragsrett.

Regnskapsmessige konsekvenser er marginale og følger etablerte prinsipper. Hvis Returkraft AS praktisk mottar salgsprovenyet på vegne av Aksjonærene, skal beløpet føres som kortsiktig gjeld, ikke som inntekt i selskapet. Transaksjonskostnader som Selskapet legger ut for Aksjonærene skal føres som fordringer, og påvirker dermed heller ikke Selskapets resultat. Vi anbefaler normalt at transaksjonskostnadene belastes Aksjonærene direkte. Dersom Returkraft AS skal legge ut for Aksjonærene, vil vi anbefale at det etableres en avtale mellom Selskapet og Aksjonærene og at forholdet gjøres opp innenfor året transaksjonen gjennomføres. Dette for å unngå enhver diskusjon rundt skjult utbytte.

For Aksjonærene vil gevinster og tap føres i tråd med enten regnskapsloven eller kommunale regnskapsprinsipper, avhengig av organisasjonsform.

Den største usikkerheten knytter seg til finansiering. Returkraft AS har en betydelig låneportefølje med kommunale lånegarantier. De kommunale garantiene vil fortsatt gjelde etter et eventuelt aksjesalg, men kommunene vil ikke kunne stille nye garantier. En refinansiering uten dagens sikkerhetsstillelse vil normalt medføre noe høyere finansieringskostnader for selskapet, avhengig av hvem som blir ny eier. Selskapets rentesikringsavtaler påvirkes ikke direkte av et eierskifte, men effekten av sikringen under endrede forutsetninger bør evalueres nærmere.

Et salg av aksjene i Returkraft AS kan gi kommunene en økonomisk gevinst som kan disponeres fritt, uten at det påvirker selvkost- og gebyrgrunnlaget til innbyggerne direkte. Et økonomisk tap kan motsatt ikke belastes. Dette forutsetter at selvkost er beregnet riktig i selskapet og at eventuelle korrigeringer av feil i selvkost er gjennomført. Samtidig innebærer et salg tap av direkte styring og kontroll over behandlingsleddet i renovasjonsskjeden, og overgang fra en helhetlig kommunalt styrt modell til et markedsbasert system. Gevinsten fra aksjesalget kan utdeles til kommunene som eieruttak/utbytte, og utdelingen er skattefri for kommunene. Beslutning om slik utdeling ligger til styrets myndighet.

Et salg av aksjene i Returkraft AS kan gi kommunene en økonomisk gevinst som kan disponeres fritt, uten at det påvirker selvkost- og gebyrgrunnlaget til innbyggerne direkte. Gevinsten fra aksjesalget kan utdeles til kommunene som eieruttak/utbytte, og utdelingen er skattefri for kommunene. Beslutning om slik utdeling ligger til styrets myndighet. Samtidig innebærer et salg at styring og kontroll av behandlingsleddet i renovasjonsskjeden nå skjer gjennom kontraktsoppfølging av valgt leverandør. Styringskompetansen endres dermed fra eierkompetanse til bestillerkompetanse.

Innhold

Oppsummering	2
1 Innledning	5
1.1 Bakgrunn og formål.....	5
1.2 Metode og avgrensning.....	5
2 Returkraft	7
3 Hvordan et aksjesalg påvirker selvkostregnskapet for Aksjonærene	9
3.1 Hvordan vil vederlaget ved et aksjesalg påvirke selvkostregnskapet for Aksjonærene	10
3.2 Salgsproveny og transaksjonskostnader i forhold til selvkost	14
3.3 Opphør av enerettstildeling og konkurranseutsetting.....	14
4 Skattemessige forhold.....	17
5 Merverdiavgift	20
6 Regnskapsmessig behandling av salgsproveny og transaksjonskostnader	21
6.1 Klassifisering og tilordning av salgsproveny og transaksjonskostnader	22
6.2 Konsekvenser for regnskapet til Returkraft AS ved endringer i eierstruktur og ev. refinansiering	26
7 Konsekvenser for kommunene	28
7.1 Konsekvenser for de kommunale eierne ved et salg av aksjene i Returkraft AS	28

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål

Returkraft AS («**Selskapet**») er et offentlig eid selskap, indirekte eid av kommuner i Agder gjennom aksjonærene («**Aksjonærene**»): Avfall Sør Holding AS, Agder Renovasjon IKS, Risør Tvedestrand Regionens Avfallsselskap (RTA AS), Lillesand og Birkenes Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (LiBiR IKS), Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS samt Hægebostad og Åseral Renovasjonsselskap IKS (HÅR IKS).

Selskapet håndterer husholdningsavfall for Aksjonærene etter selvkostprinsippet. I tillegg mottar Selskapet konkurranseutsatt næringsavfall.

Eierne har besluttet å utrede et mulig salg av Selskapet før en eventuell oppstart av en formell salgsprosess.

På denne bakgrunn er BDO engasjert for å utrede problemstillinger som forberedelse til en eventuell salgsprosess.

Formålet med oppdraget er å utarbeide et beslutningsgrunnlag som gir Aksjonærene tilstrekkelig informasjon til å vurdere om de ønsker å gå videre med en salgsprosess.

BDO er på denne bakgrunn engasjert for å vurdere følgende forhold:

1. **Selvkost:** Hvordan vil vederlaget ved et salg påvirke selvkostregnskapet for Aksjonærene, inkludert håndtering av salgsproveny og transaksjonskostnader i forhold til selvkost, og konsekvenser av opphør av enerettstildeling og konkurranseutsetting.
2. **Skatt:** Skattemessige konsekvenser av salget for Aksjonærene, herunder anvendelse av fritaksmetoden og behandling av gevinster, samt effekter av opphør av enerettstildeling og nye avtaler.
3. **Merverdiavgift:** Merverdiavgiftsmessige forhold knyttet til transaksjonen, inkludert fradragsrett for transaksjonskostnader og hvordan ulike gjennomføringsmodeller påvirker avgiftsbehandlingen.
4. **Regnskap:** Regnskapsmessig behandling av salgsproveny og transaksjonskostnader, klassifisering av kostnader, føring i selskapets og Aksjonærenes regnskap, samt konsekvenser av refinansiering, endringer i eierstruktur og rentebindingsavtaler.

1.2 Metode og avgrensning

Rapporten bygger på mottatt informasjon fra Selskapet, samt annen offentlig tilgjengelig informasjon og BDOs egne analyser.

Vurderinger er basert på Forurensningsloven, Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften), KDDs veileder til selvkostforskriften (Veileder 2025), skatte- og regnskapsloven, kommuneloven og anskaffelsesregelverket. Videre har BDO basert seg på vurderinger gjort av Advokatfirmaet BAHN som er engasjert for å bistå Selskapet i spørsmål knyttet til enerettstildeling av husholdningsavfall, samt andre relevante juridiske problemstillinger.

BDOs arbeid i dette notatet er ikke revisjon, forenklet revisorkontroll, attestasjon eller beslektede tjenester basert på standarder utgitt av International Auditing and Assurance

Standards Board (IAASB), men et rådgivningsoppdrag med en gjennomgang av bestemmelsene som berører de forespurte problemstillingene.

Vi presiserer at vi ikke kan påta oss ansvar for fullstendigheten eller riktigheten i det grunnlagsmaterialet som har vært utgangspunkt for våre vurderinger. Våre analyser er basert på opplysninger vi har mottatt fra Kommunen og Returkraft AS. Dersom vi har mottatt uriktige eller ufullstendige opplysninger, har vi ikke hatt anledning til å avdekke dette ut over overordnede rimelighetsvurderinger.

2 Returkraft¹

Returkraft AS har et vedtektsfestet formål om; «*Mottak og behandling av husholdningsavfall basert på tildelt enerett i samsvar med selvkostprinsippet. Selskapets virksomhet er drift av avfallsforbrenningsanlegg for produksjon og salg av fornybar energi i form av elektrisk kraft og fjernvarme.*»

Returkraft AS er lokalisert utenfor Kristiansand og driver et moderne energigjenvinningsanlegg som ble satt i drift i 2010. Anlegget mottar og behandler restavfall fra husholdninger og næringsliv i hele regionen.

Anlegget håndterer årlig om lag 130 000 tonn restavfall og spesialavfall. Forbrenningen av avfallet gir en årlig produksjon på 95 GWh elektrisk kraft og 250 GWh fjernvarme.

Selskapet har 46 ansatte (2024) og eies av seks renovasjonsselskaper, med aksjefordeling² basert på folketallet i de aktuelle kommunene:

- Avfall Sør Holding AS - 49,9 %
- Agder Renovasjon IKS - 31,01 %
- RTA (Risør og Tvedestrandregionens Avfallsselskap) AS - 8,15 %
- LiBiR (Lillesand og Birkenes Renovasjonsselskap) IKS - 6,52 %
- SMG (Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS) - 3,23 %
- HÅR (Hægebostad og Åseral Renovasjonsselskap) IKS - 1,19 %

Agder Energi har forkjøpsrett dersom noen av dagens eiere ønsker å selge seg helt ut.

Returkraft AS har enerett på håndtering av husholdningsavfall fra Aksjonærene etter enerettstildeling. Dette betyr at Selskapet mottar avfallet direkte fra Aksjonærene uten konkurranseutsetting, og dermed ikke deltar i anbudskonkurranser for kjøp av avfallet.

Aksjonærene er samtidig Selskapets kunder for håndtering av husholdningsavfall. Aksjonærenes betaling for Selskapets tjenester inngår i Aksjonærenes selvkostregnskap, som danner grunnlag for gebyrfastsettelsen overfor innbyggerne i de respektive kommunene.

Selskapet hadde i 2024 inntekter på 311 mill. kroner og et årsresultat på minus 13,3 mill. kroner og sum eiendeler på 1 085 mill. kroner med en egenkapital på 141 mill. kroner (13 prosent).

Resultatregnskap	2020	2021	2022	2023	2024
Sum driftsinntekter	182 419	212 911	260 373	282 834	310 784
Sum driftskostnader	152 283	165 633	212 897	230 085	286 843
Sum av/nedskrivninger	59 657	60 548	61 513	63 364	63 530
EBIT	30 136	47 278	47 476	52 749	23 942
Netto finans	-17 032	-17 985	-29 504	-33 103	-40 621
Ordinært resultat før skatt	13 104	29 293	17 973	19 646	-16 680

¹ Kilde: Returkraft AS, bearbeidet av BDO

² Kilde: Proff.no

Betydningen av et ev. aksjesalg for selvkost, skatt, avgift og regnskap

Resultatregnskap	2020	2021	2022	2023	2024
Skatt	-5 564	4 675	3 495	4 386	-3 345
Årsresultat	18 668	24 510	14 478	15 260	-13 335
Balanseregnskap	2020	2021	2022	2023	2024
Sum anleggsmidler	1 173 703	1 116 614	1 074 834	1 018 295	988 187
Sum omløpsmidler	70 616	163 987	121 132	122 829	97 248
Sum eiendeler	1 244 319	1 280 600	1 195 966	1 141 123	1 085 435
Sum egenkapital	100 270	124 780	139 257	154 517	141 182
Sum gjeld	1 144 049	1 155 821	1 056 708	986 606	944 252
Sum egenkapital og gjeld	1 244 319	1 280 600	1 195 966	1 141 123	1 085 435

Tabell 1: Returkraft as, resultat og balanseregnskap. Kilde Proff.no

3 Hvordan et aksjesalg påvirker selvkostregnskapet for Aksjonærene

Problemstilling: *Hvordan vil vederlaget ved et salg påvirke selvkostregnskapet for Aksjonærene, inkludert håndtering av salgsproveny og transaksjonskostnader i forhold til selvkost, og konsekvenser av opphør av enerettstildeling og konkurranseutsetting.*

Mottak, behandling og forbrenning av husholdningsavfall er underlagt selvkostregelverket, som innebærer at kommunene ikke kan ta høyere gebyr fra innbyggerne enn det som dekker de faktiske kostnadene for tjenesten. Samtidig bygger Forurensningsloven på prinsippet om at forurenser skal betale som innebærer at selvkost for renovasjonstjenester må inkludere alle kostnader.³

Forurensningsloven med tilhørende forskrifter, og selvkostforskriften tillater ikke krysssubsidiert mellom nærings- og husholdningsavfall, eller andre tjenester selskapene driver med.

Forurensningsforskriftens § 15-4 krever at det skal være separat regnskap for lovpålagt husholdningsavfall, både resultatregnskap og balanse. Skillet kan enten gjøres ved å skille disse delene i ulike selskap, eller ved regnskapsmessig skille i selskapet. Returkraft AS praktiserer regnskapsmessig skille for husholdningsavfall.

I henhold til selvkostregelverket kan selvkost inkludere alle direkte og indirekte kostnader knyttet til tjenesten, samt en kalkulatorisk rente på bundet kapital, fastsatt i selvkostforskriftens § 5, 4. ledd. Gjeldende kalkylerente fra 2026 er årlig gjennomsnitt av 3 måneders nibor + 0,7 prosent. Den erstatter en kalkylerente beregnet som gjennomsnittlig 5-års swaprente med et tillegg på 0,5 prosent som ble innført i 2014.

Overskudd på selvkost skal avsettes til «selvkostfond» og tilbakeføres gjennom reduserte gebyr i løpet av 5 år. Underskudd kan fremføres i løpet av 5 år.

Departementet presiserte i revidert veileder i februar 2024 at «selvkostfond»/«fremførbart underskudd» skal bokføres hos de som har direkte fakturering mot kundene. Interkommunale selskap eller aksjeselskap som inngår i selvkost som «underleverandører» skal årlig gjøre opp sin del av selvkost mot «kundene».

For selskap som regnskapsfører etter regnskapsloven sine regler avsettes «fond» som gjeld i regnskapet, mens «fremførte underskudd» bokføres som fordring. For kommuner eller selskaper som regnskapsfører etter kommunelovens regler skal overskudd avsettes til bundet fond.

Det innebærer at det fra 2024 for Selskapets del ikke skal være «selvkostfond»/«fremført underskudd» i Selskapet på selvkostdelen.

Returkraft hadde per 31.12.2024 et «selvkostfond» i regnskapet på kr. 4 956 478,- som er opparbeidet gjennom differanser mellom inntekter og selvkost over tid. Dette er etter vår forståelse gjort opp per 31.12.2025.

1.1.1

³ Kilde; Prop. 87 L (2020-2021) og Forurensningsloven § 34 som sier at «Kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene».

3.1 Hvordan vil vederlaget ved et aksjesalg påvirke selvkostregnskapet for Aksjonærene

Hvordan vil et salg påvirke selvkostregnskapet for Aksjonærene. Vil vederlaget inngå i selvkost eller ikke.

Dersom Aksjonærene i Selskapet selger sine aksjer, vil de motta et vederlag som kan defineres som den avtalte kjøpesummen eller økonomiske motytelsen som kjøper yter til Aksjonærene for overdragelse av aksjene. Vederlaget kan bestå av kontanter, aksjer, overtatt gjeld eller andre fordeler/goder. Vederlaget er den formelle verdien som fremgår av avtalen mellom partene.

Vi forutsetter i det følgende at vederlaget for salg av aksjene gjøres opp i kontanter til Aksjonærene.

Det samlede vederlaget ved salg av aksjene i Returkraft AS vil være bestemt av den verdien kjøper setter på næringsvirksomheten og den verdien kjøper setter på husholdningsvirksomheten (selvkostvirksomheten). Det samlede vederlaget er summen av kjøpers forventninger om alle fremtidige inntekter fratrukket forventede fremtidig kostnader, neddiskontert med kjøpers avkastningskrav.

Vederlaget kan innebære en realisasjonsgevinst eller et tap for selger:

Gevinst/Tap = Vederlag – (Kostpris for aksjene + Transaksjonskostnader) der:

- Vederlag: Totalt beløp (kontanter) som selger mottar for aksjene.
- Selgers kostpris: Opprinnelig kjøpesum for aksjene (inngangsverdi), inkludert eventuelle kapitaltilførsler.⁴
- Transaksjonskostnader: Kostnader knyttet til transaksjonen, som rådgivere og juridiske gebyrer (salgskostnader).

Behandlingen av vederlaget ved salg av aksjer og en gevinst/tap ved et slikt salg av aksjer er ikke direkte omtalt i lov og forskrift.

Kommuneloven § 15-1 slår fast at samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten, og at kostnadene skal beregnes på grunnlag av gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost. Videre skal investeringskostnader inngå gjennom avskrivninger og beregnede rentekostnader, fordelt over forventet brukstid.

Selvkostforskriften § 2 presiserer at selvkost omfatter kostnader som direkte og indirekte gjelder produksjonen av tjenesten det tas gebyr for, og at kostnader som påløper uavhengig av tjenesten ikke skal inngå. Inntekter som knytter seg til kostnader som omfattes av selvkost skal trekkes fra.

Selvkostforskriften § 3 fastsetter videre at beregningsgrunnlaget er regnskapsførte utgifter/kostnader og inntekter, og at dersom kommunen kjøper hele eller deler av selvkosttjenesten i markedet, er det den avtalte prisen som skal inngå i selvkost.

Selvkostforskriften § 5 fastslår at kapitalkostnader omfatter avskrivninger og nedskrivninger av varige driftsmidler, reversering av nedskrivninger samt beregnede rentekostnader. Videre fremgår det at rentekostnadene skal beregnes på grunnlag av årets gjennomsnittlige restverdi av de varige driftsmidlene og kalkylerenten.

⁴ I regnskapet vil gevinsten utgjøre vederlaget - bokført verdi. Bokført verdi består, foruten av historisk kost, av eventuelle nedskrivninger og/eller justeringer som følge av at man benytter egenkapitalmetoden som regnskapsprinsipp (for eksempel slik som Avfall Sør Holding gjør)

Kalkylerenten er lik årets gjennomsnittlige tre måneders NIBOR med et tillegg på 0,7 prosentpoeng.

Selvkostforskriften § 6 fastslår at hvis et varig driftsmiddel selges, skal differansen mellom salgssummen og driftsmidlets restverdi inngå i selvkost som en inntekt eller kostnad. Videre, går det frem av selvkostforskriften § 7 at vesentlige vesentlig feil i beregningen av samlet selvkost for et tidligere år, og feilen har vært til ugunst for brukerne av tjenesten, skal virkningen av feilen tas inn i selvkost som en inntekt. Dersom en feil fra tidligere år har vært til gunst for brukerne, skal virkningen av feilen ikke tas inn i selvkost som en kostnad. Dette gjelder likevel ikke for avfallsgebyrer etter forurensningsloven § 34 første ledd.

I Veileder (2025) fremgår at:

«Transaksjoner som ikke gjelder selve produksjonen av selvkosttjenesten, men som kun gjelder likviditet, finans- og gjeldsforvaltning eller selskapsfinansiering, skal ikke inngå i selvkost. For eksempel skal ikke likviditetslån og renter på disse, gevinst og tap på finansielle plasseringer, kapitalinnskudd i selskaper, inntekt ved salg av eierandeler i et aksjeselskap, utløsningssum ved uttreden av et IKS, eller utbytte inngå i selvkost. Det samme vil gjelde dersom kommunen blir pålagt bøter eller å betale erstatning i tilknytning til en tjeneste regulert av selvkost.

Kostnader som påløper uavhengig av produksjonen av den relevante tjenesten, skal ikke inngå i selvkost, jf. § 2 første ledd andre punktum. Denne presiseringen bygger på kommuneloven § 15-1 andre ledd om at selvkost skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten. Kostnader som ville ha påløpt uavhengig av selvkosttjenesten, regnes ikke som merkostnader ved å framstille selvkosttjenesten.

Kostnader som ikke er henførbare til den aktuelle tjenesten, og eventuelle tilhørende inntekter, skal holdes utenfor.»

KDD har i tolkningsuttalelse av 21.02.2024 slått fast at selvkost kun omfatter kostnader og tilhørende inntekter som direkte eller indirekte gjelder produksjonen av den tjenesten det kreves gebyr for, jf. selvkostforskriften § 2. Transaksjoner som ikke gjelder selve produksjonen av selvkosttjenesten, men som utelukkende knytter seg til likviditet, finans- og gjeldsforvaltning eller selskapsfinansiering, skal ikke inngå i selvkost. Det samme vil også måtte gjelde for utløsningssum ved uttreden av et IKS. En utløsningssum skal derfor ikke inngå i selvkost, verken i beregnet selvkost for den uttredende kommune eller i beregnet selvkost for IKS-et. Dette vil gjelde uavhengig av hvilken part som har henholdsvis inntekten og utgiften i transaksjonen.»

3.1.1 Vurdering

Et salg av aksjene i Returkraft AS, inkludert tilhørende transaksjonskostnader, er etter vår vurdering ikke en aktivitet som gjelder selve produksjonen av selvkosttjenesten, eller mottak og håndtering av husholdningsavfall. Salget er i stedet knyttet til finansieringen av selskapet (selskapsfinansiering).

Vi mener at veilederens formulering om at «inntekt ved salg av eierandeler i et aksjeselskap» ikke skal inngå i selvkost, må forstås slik at en aksjegevinst/tap ikke skal inkluderes.

Vi mener at dette også følger av forurensningslovens prinsipp om at forurensere skal betale. Dersom verdiutviklingen i selskapet, realisert gjennom et aksjesalg, skulle tilfalle selvkostområdet, ville dette etter vår vurdering innebære at dette prinsippet ble overstyrt og i strid med det grunnleggende formålet med selvkostregelverket, nemlig at brukerne skal belastes kostnader knyttet til den løpende produksjonen av tjenesten.

Ved salg av driftsmidler stiller det seg annerledes. En eventuell salgsgevinst ved avhending av anleggsmidler kan helt eller delvis forklares med at anlegget i realiteten har hatt en lengre økonomisk levetid enn lagt til grunn i gebyrfastsettelsen. Med andre ord oppstår gevinsten fordi brukerne, gjennom gebyrene, har betalt mer enn den faktiske verdiforringelsen av anleggsmidlene skulle tilsi.

Vi mener videre at dette synet støttes av KDDs tolkningsuttalelse, hvor det fremgår at en utløsningssum ved uttreden av et interkommunalt selskap (IKS) ikke skal inngå i selvkost. Vederlaget og transaksjonskostnadene skal derfor ikke inngå som en del av selvkost og skal holdes utenfor selvkostberegningene til Aksjonærene.

Det innebærer at en gevinst, alternativt et tap fra salget av aksjene i Returkraft AS ikke skal inkluderes i selvkostberegningen. Gevinst eller tap skal holdes utenfor gebyrgrunnlaget for håndteringen av husholdningsavfallet hos Aksjonærene, og dermed også utenfor de gebyrene som kundene (innbyggerne) betaler gjennom dagens Aksjonærer.

Dette i motsetning til et salg av anleggsmidler i Selskapet. Anleggsmidler er en innsatsfaktor som inngår direkte i produksjon av tjenesten gjennom slitasje (avskrivninger) og kalkulatorisk rente. Dersom det i stedet for salg av aksjer selges anleggsmidler i Returkraft AS skal verdiendringen tilføres gebyrgrunnlaget/selvskost i det året salget gjennomføres.

Dersom vi ser bort fra veilederens tydelige referanse til at et salg av eiendeler i et aksjeselskap ikke skal inngå i selvkost, kan vi utfordre vurderingen over.

Selv om vederlaget ved et aksjesalg formelt sett ikke inngår i selvkostregnskapet, kan det likevel hevdes at en gevinst i realiteten står i nær sammenheng med verdiene som er bygget opp gjennom den gebyrfinansierte virksomheten.

Det kan hevdes at siden selskapets eiendeler, og dermed aksjenes verdi, er finansiert gjennom innbyggernes gebyrbetalinger, og derigjennom argumentere for at deler av avkastningen springer ut av selvkostfinansiert aktivitet.

I et slikt perspektiv kan det hevdes at gevinsten ikke kun er en isolert finansiell transaksjon, men at den representerer en økonomisk merverdi som i prinsippet kunne vært tilbakeført til gebyrbetalerne dersom virksomheten fortsatt var organisert innenfor selvkostregimet. Dette setter spørsmålsteget ved om aksjegevinsten kan anses helt frikoblet fra tjenesteproduksjonen.

Vår vurdering er at en slik tilnærming bygger på feil premisser, eller skyldes historisk kryssfinansiering mellom næring og husholdningsavfall. Vi legger til grunn at det siste ikke er tilfelle.

Etter vår vurdering er lov og forskrift bevisst formulert for, på den ene siden, å beskytte innbyggerne som betaler gebyrene til en monopolvirksomhet, ved å angi hvilke kostnader virksomheten kan inkludere i gebyrgrunnlaget. Vi mener denne intensjonen tydelig kommer frem i forarbeidene til kommuneloven NOU 2016: 4 hvor det kommer frem at «Utvalgets intensjon er at kommunelovens regler om beregning av selvkost skal anvendes der selvkostprinsippet anses å gjelde for utmålingen av gebyrer».

Videre mener vi at forarbeidenes omtale av kalkylerenten i NOU 2016:4 (til paragraf 15-1 beregning av selvkost (kapittel 15) og Prop. 46 L (2017-2018), hvor det presiseres at «kapitalkostnadene ved investeringene må beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og kalkulatoriske rentekostnader, og ikke ut fra avdrag og renter på eventuell lånefinansiering av investeringen», klart legger til grunn at selvkostkalkylen skal være uavhengig av hvordan investeringene faktisk finansieres.

Etter vår vurdering innebærer dette at eier selv må bære risikoen for eventuelle avvik mellom kalkylerenten og eiers faktiske finansieringskostnader, både i form av faktiske rentekostnader på lån og godtgjøring av egenkapital.

Innenfor finansteorien er markedsverdien på aksjene lik nåverdien av alle forventede fremtidige kontantstrømmer til egenkapitalen, diskontert med egenkapitalens avkastningskrav.

Innenfor et selvkostregime vil kontantstrømmene til egenkapitalen være «normerte» gjennom regelverkets bestemmelser om kalkulatorisk rente. Det innebærer at aksjeverdien kan avvike fra bokført egenkapital, avhengig av forholdet mellom kalkylerenten, faktisk rente på rentebærende gjeld og eierens avkastningskrav til egenkapitalen.

I dette perspektivet er en aksjegevinst en realisasjon av eierens økonomiske posisjon og risiko, ikke en korreksjon av tidligere gebyrfastsettelse.

Salg av aksjer endrer ikke de underliggende parameterne i selvkostregnskapet. Anleggsverdier, kalkylerente, avskrivningsgrunnlag og tjenesteomfang videreføres uendret. Dersom kjøper overtar aksjene og virksomheten videreføres innenfor samme selvkoststrammer, vil gebyrgrunnlaget være definert av selvkost som før og ikke av aksjetransaksjonen.

Et eventuelt vederlag ved aksjesalg er derfor, økonomisk sett, etter vår vurdering en transaksjon om rettighetene til fremtidig kontantstrømmer og ikke en transaksjon som endrer tjenestens selvkost. En gevinst ved salg av aksjene i Returkraft, er derfor etter vår vurdering en realisering av merverdien eller tap ved alle fremtidige kontantstrømmer til egenkapitalen, og ikke relevant for selvkostregnskapet, men tilfaller aksjonærene.

Så kan det stilles spørsmål ved om hvorfor gevinst ved salg av aksjer skal behandles ulikt salg av et av anleggsmiddel.

Fra et økonomisk standpunkt, er det vår vurdering at vi her må skille mellom salg av et anleggsmiddel i en videreført drift og et salg som innebærer opphør av produksjonstjenesten.

Når virksomheten fortsetter å levere selvkosttjenesten, er salg av et anleggsmiddel en del av løpende kapitaldisponering i tjenesteproduksjonen. Differansen mellom salgsvederlag og bokført verdi er da, økonomisk sett, en korreksjon av kapitalgrunnlaget/kostnaden ved å stille kapital til rådighet for tjenesten. I et slikt tilfelle er det prinsipielt konsistent at gevinst/tap håndteres gjennom selvkost (typisk som reduksjon/økning i årets kostnadsgrunnlag), fordi transaksjonen skjer innenfor en videreført tjenesteproduksjon.

Dersom Aksjonærene selger alle anleggsmidlene, eller hele virksomheten gjennom et innmatsalg (alle vesentlige driftsmidler, funksjoner og fremtidige kontantstrømmer), er transaksjonen økonomisk sett en realisasjon av samlet virksomhetsverdi, og på lik linje som ved aksjesalget, en realisering av verdien av fremtidige kontantstrømmer (inkl. eventuell “meravkastning”/effektivitet). Dette er ikke et “enkelt anleggsmiddelsalg” i den løpende tjenesteproduksjonen, men en exit hvor eierne realiserer sin posisjon. Gevinsten/tap reflekterer da egenkapitalens restverdi (etter gjeld).

I praksis vil Selskapet etter dette ikke ha gjenværende produksjonsvirksomhet, men utelukkende bestå av kontanter, gjeld og egenkapital. Ved avvikling av selskapet vil tilgjengelige kontanter først gå til dekning av selskapets forpliktelser, før et eventuelt overskytende beløp utbetales til egenkapitalen. En slik transaksjon må etter vår vurdering prinsipielt sidestilles med et aksjesalg, og ikke med salg av enkeltstående anleggsmidler i en videreført drift, der gevinst skal inngå i selvkostgrunnlaget.

Oppsummert er ikke finansieringen av virksomheten direkte omtalt i lov og forskrift, og regelverket gir ingen føringer for hvordan selvkostvirksomheten verken skal organiseres eller finansieres, eller hvordan ev. gevinst/tap ved oppløsning skal håndteres

Selvkostregelverket beskriver etter vår vurdering hvordan årlige faktiske regnskapsførte kostnader ved tjenesten skal kompenseres for gjennom gebyrer til brukerne, og ikke hvordan en kjøpers fremtidige forventninger til inntekter og kostnader skal fordeles.

Konklusjonen vår baserer seg på at selvkost er beregnet riktig i forhold til regelverket. Dersom det i kommer frem opplysninger som tilsier at selvkost historisk har vært feil, skal det korrigeres i selvkostberegningene slik det fremgår av Selvkostforskriften sin § 7 om korrigerende av tidligere års feil. Slike korrigeringer innebærer i praksis at korrigeringen gjøres opp mot «selvkostfondet» og en praktisk konsekvens av dette vil være at dette bør avregnes mot kundene sine selvkostregnskap før oppgjør gjøres mot Aksjonærene.

Delkonklusjon

Vederlaget ved et aksjesalg vil ikke påvirke Aksjonærenes selvkostregnskap direkte, fordi transaksjonen ikke er knyttet til selve produksjonen av tjenesten, men er en finansiell transaksjon knyttet til selskapsfinansieringen. Etter vår vurdering er selvkostregelverket ment å fange opp kostnader ved selve tjenesteproduksjonen, basert på faktiske regnskapsførte transaksjoner og historisk kost, ikke verdiendringer i eierposisjoner. Konklusjonen baser seg på at selvkostberegningene er gjort i samsvar med regelverket.

3.2 Salgsproveny og transaksjonskostnader i forhold til selvkost

Hvordan salgsproveny og transaksjonskostnader kan håndteres av Aksjonærene i forhold til selvkost, og om de må/kan/bør holdes utenfor selvkostregnskapet.

Salgsproveny ved et aksjesalg er det nettobeløpet selger mottar som oppgjør for aksjene etter gjennomført transaksjon (vederlag - transaksjonskostnader) og vil innebære en gevinst eller tap som vist over.

3.2.1 Vurdering

Vi har ovenfor argumentert for at det samlede vederlaget ved salg av aksjene i Returkraft AS skal holdes utenfor selvkostberegningen og selvkostregnskapet. Vi har også vist hvordan en realisasjonsgevinst/tap kommer frem som:

$$\text{Gevinst/Tap} = \text{Vederlag} - (\text{Kostpris for aksjene} + \text{transaksjonskostnader})$$

Vi har videre argumentert for at regelverket tilsier at det kun er kostnader som er relevante for produksjon av tjenesten som skal inkluderes i selvkostregnskapet. Det fremgår også av veilederen (2025) at kostnader knyttet til finans- og gjeldsforvaltning, selskapsfinansiering eller salg av eierandeler i et aksjeselskap ikke skal inngå i selvkost.

3.2.2 Delkonklusjon

Salgsprovenyet og transaksjonskostnader som påløper i forbindelse med salg av aksjene i Returkraft AS skal holdes utenfor selvkostregnskapet til Aksjonærene.

3.3 Opphør av enerettstildeling og konkurranseutsetting

Hvordan opphør av enerettstildeling og eventuell konkurranseutsetting påvirker selvkost og økonomi for Aksjonærene og de indirekte eierkommunene.

Det tas utgangspunkt i en foreløpig vurdering av at enerettstildelingene vil opphøre før et salg⁵, med tilhørende etablering av nye, markedsmessige, driftsavtaler etter anbudsrunde før salg.

Returkraft AS mottar og behandler i dag husholdningsavfallet til Aksjonærene etter tildelt enerett. Kriterier for tildeling etter enerett er at oppgaven gjelder en lovpålagt kommunal oppgave etter forurensningsloven, at oppgaven er av offentligrettslig karakter (kommunens ansvar for husholdningsavfall), og at eneretten er formelt og tydelig etablert i forskrift, vedtak eller lignende.

Etter anskaffelsesforskriften («FOA») § 2-3 gjelder regelverket ikke for «tjenestekontrakter som «oppdragsgiveren inngår med en annen oppdragsgiver som har en enerett til å utføre tjenesten. Dette gjelder bare når eneretten er tildelt ved lov, forskrift eller kunngjort forvaltningsvedtak som er forenlig med EØS-avtalen».

Etter § 1-2 gjelder forskriften for statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter, for offentligrettslige organer, samt for sammenslutninger som består av én eller flere slike oppdragsgivere.

Av informasjonsbrev fra Kima- og miljødepartementet 5.03.2024 fremgår at:

«Det følger av forurensningsloven at norske kommuner har plikt til, og monopol på, å samle inn avfall fra husholdningene, og videre at de velger hvordan og av hvem dette avfallet skal håndteres. Dette er en offentlig oppgave som kommunene kan velge å delegere, tildele enerett for eller håndtere i egenregi eller utvidet egenregi uten anbudskonkurranse.»

Alternativt kan Aksjonærene utføre tjenesten i medhold av bestemmelsen om utvidet egenregi. For at unntaket skal komme til anvendelse, må kommunen utøve en kontroll over den utførende enheten som tilsvarer den kontrollen kommunen utøver over egne organisatoriske enheter (kontrollkriteriet). Den utførende enheten må utføre hoveddelen av sin virksomhet for den eller de offentlige oppdragsgiverne som kontrollerer enheten. Dette innebærer at minst 80 % av virksomhetens gjennomsnittlige omsetning de siste tre årene må være rettet mot eierkommunen eller eierkommunene (aktivitetskriteriet). Det kan ikke foreligge direkte privat kapitalinteresse i den kontrollerte enheten (eierskapskriteriet). Når vilkårene om kontroll, eierskap og aktivitetsomfang er oppfylt, anses leveransen som intern utførelse (egenregi), og tjenesten kan gjennomføres uten plikt til konkurranseutsetting etter anskaffelsesregelverket.

3.3.1 Vurdering

Anskaffelsesforskriften § 2-3 gir unntak fra forskriften for tjenestekontrakter ved at en oppdragsgiver (Aksjonærene) kan tildele en oppgave til en annen oppdragsgiver (Returkraft AS) som har rett til å utføre tjenesten. Det følger av ordlyden i § 2-3 at både oppdragsgiver og «annen» oppdragsgiver må tilfredsstillе kravene i § 1-2. Dette tilsier etter vår vurdering at dersom kjøper av aksjene ikke tilfredsstiller kravene i § 1-2, kan ikke dagens Aksjonærer tildele Returkraft AS håndteringen av husholdningsavfallet etter enerett.

Videre utgjør selskapets eksisterende næringsvirksomhet i Returkraft AS allerede mer enn 20 prosent av den samlede virksomheten. Vilråene for anvendelse av reglene om utvidet egenregi er dermed ikke oppfylt.

⁵ Kilde: Advokatfirmaet BAHR AS, utkast til notat pr. 7. mars 2026: «Det er vår vurdering at det mest sannsynlig ikke lenger vil være grunnlag for å opprettholde enerettene dersom Returkraft selges.»

Det er derfor vår vurdering at et salg av aksjene fra Aksjonærene til en annen aksjonær som ikke faller inn under anskaffelsesregelverkets krav om å være en statlig, fylkeskommunal eller kommunal myndighet, eller et offentligrettslig organ, vil medføre at muligheten for å tildele håndteringen av husholdningsavfallet etter enerett eller utvidet egenregi bortfaller.

Dette innebærer at Aksjonærene må gjennomføre en anbudskonkurranse for levering av avfallet. Gjennom en slik konkurranse kan Aksjonærene motta tilbud om håndtering av avfallet fra andre aktører i tillegg til Returkraft AS.

Selvkostforskriftens § 3 om beregningsgrunnlaget fremgår det at

Beregningsgrunnlaget for selvkost er regnskapsførte utgifter eller kostnader og regnskapsførte inntekter, så langt ikke noe annet følger av forskriften her.

Hvis kommunen eller fylkeskommunen kjøper hele eller deler av selvkosttjenesten i markedet, er det den avtalte prisen som skal inngå i selvkost.

I Veileder (2025) fremgår at:

Hvis hele eller deler av selvkosttjenesten kjøpes i markedet, er det den prisen som kommunen betaler som er grunnlaget for beregning av selvkost, jf. § 3 andre ledd. Hvis for eksempel kommunen kjøper hele tjenesten av et selskap, er det således ikke krav om at selvkost skal beregnes særskilt ut fra selskapets faktiske kostnader. I slike tilfeller vil det være prisen som betales som skal inngå i selvkost.

Dersom håndteringen av husholdningsavfallet legges ut på anbud, vil Aksjonærene velge leverandør basert på kriterier som kvalitet og pris. Leverandørene vil på sin side levere tilbud med priser som de anser nødvendige for å kunne tilby en økonomisk forsvarlig tjeneste, basert på egne ressurser, kostnader og krav til eksempelvis kapitalavkastning. Det er ikke krav om at slike priser skal dokumenteres gjennom selvkost.

Dette innebærer at Aksjonærene kan motta tilbud om håndtering av avfallet som både er høyere og lavere enn den selvkostprisen de i dag betaler til Returkraft for tjenesten. Det vil heller ikke være krav om at Returkraft skal levere tilbud basert på selvkost. Returkraft står fritt til å levere et tilbud som reflekterer den prisen selskapet mener er riktig for å levere tjenesten til Aksjonærene.

Økonomisk betyr dette for Aksjonærene at håndteringen av husholdningsavfallet kan bli både dyrere og billigere, avhengig av konkurransen i markedet og antall tilbydere som ønsker å levere tjenesten. Samtidig må Aksjonærene videreføre den markedsprisen de betaler for tjenesten til innbyggerne. Det vil da være markedsprisen som oppnås gjennom konkurransen som utgjør selvkost for tjenesten. For innbyggerne vil dette på samme måte innebære at renovasjonsgebyret kan bli både høyere og lavere enn i dag.

3.3.2 Delkonklusjon

Dersom håndteringen av husholdningsavfall legges ut på anbud, vil prisen for tjenesten bli bestemt av markedet og konkurransen mellom leverandørene, ikke av selvkostprinsippet. Dette kan medføre både høyere og lavere kostnader for Aksjonærene sammenlignet med dagens ordning og derigjennom renovasjonsgebyret til innbyggerne.

4 Skattemessige forhold

Skattemessige konsekvenser av salget for Aksjonærene, herunder anvendelse av fritaksmetoden og behandling av gevinster, samt effekter av opphør av enerettstildeling og nye avtaler.

- *Vurdere skattemessige konsekvenser av salget for Aksjonærene, herunder avklare om fritaksmetoden kommer til anvendelse, og hvordan eventuelle gevinster/inntekter skal behandles skattemessig.*
- *Vurdere eventuelle skattemessige konsekvenser ved opphør av enerettstildeling og eventuelle nye avtaler.*

Skatt ved salg av aksjene

Ved salg av aksjene i Returkraft AS vil Aksjonærene motta et vederlag som skattemessig kan innebære gevinst eller tap. To av aksjonærene i Returkraft AS er aksjeselskaper (Avfall Sør Holding AS og RTA AS), mens de fire øvrige er interkommunale selskaper (Agder Renovasjon IKS, LiBiR IKS, Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS og HÅR IKS).

Fritaksmetoden i skatteloven § 2-38 innebærer at gevinst ved salg av aksjer normalt er fritatt fra skatt, mens tap ikke er fradragsberettiget. Fritaksmetoden gjelder blant annet for aksjeselskaper og interkommunale selskaper (IKS).

4.1.1 Vurdering

Fritaksmetoden

Fritaksmetoden etter skatteloven § 2-38 innebærer at gevinst ved realisasjon av aksjer som hovedregel er skattefrie for selskaper som omfattes av ordningen. Tilsvarende er tap ved salg av slike aksjer ikke fradragsberettiget.

Aksjonærene i Returkraft AS består av aksjeselskaper og interkommunale selskaper, som begge omfattes av fritaksmetoden. Et eventuelt salg av aksjer i Returkraft AS vil derfor ikke utløse skatteplikt på en eventuell gevinst. Tilsvarende vil tap ikke være fradragsberettiget.

Skattemessig behandling - utdeling fra Aksjonærene til eierkommunene

Aksjonærenes eiere og deltakere er kommuner. Kommuner er som hovedregel fritatt for skatteplikt etter skatteloven § 2-30. Unntak fra kommunenes skattefritak fremgår av skatteloven § 2-5 andre ledd, som åpner for skatteplikt blant annet for inntekter fra avfallshåndtering som skjer i et marked.

Mottak av utbytte eller overskudd fra underliggende objekter, slik som aksjeselskaper eller interkommunale selskaper, faller ikke inn under unntakene i skatteloven § 2-5. En eventuell overføring av salgsgevinst fra Aksjonærene til eierkommunene vil for øvrig gjennomføres gjennom utdeling av utbytte. Forutsatt at utdelingen er lovlig, vil utdeling fra et aksjeselskap eller interkommunalt selskap til en kommune omfattes av fritaksmetoden (skatteloven § 2-38).

Etter vår vurdering skal derfor videre utbytte eller utdeling av gevinst til eierkommunene, som skriver seg fra Aksjonærenes salg av aksjer i Returkraft AS, fritas fra skatt. Kommunene vil følgelig ikke være skattepliktige for slikt mottatt utbytte eller utdeling fra Aksjonærene.

Transaksjonskostnader

Fradragsretten for kostnader med tilknytning til skattefri aksjeinntekt er særlig regulert i skatteloven § 6-24. Bestemmelsen regulerer at det gis fradrag for kostnad som pådras for å erverve inntekt som er fritatt for skatteplikt etter skatteloven 2-38. Det gis likevel ikke fradrag for ervervs- og realisasjonskostnader, uavhengig av om erverv eller realisasjon gjennomføres. For ervervs- og realisasjonskostnader vil disse aldri kunne fradragsføres.

Ettersom et potensielt salg av Returkraft AS vil være omfattet av fritaksmetoden, vil kostnader til realisasjon av aksjene ikke kunne fradragsføres skattemessig. Dersom det er uklart om en kostnad er pådratt for å erverve inntekt fritatt for skatt etter fritaksmetoden eller om den er knyttet til realisasjon av aksjene, må fradragsretten vurderes nærmere.

Skatt på driften

Returkraft AS håndterer husholdningsavfallet fra sine Aksjonærer med grunnlag i en tildelt enerett. Eneretten til håndtering av husholdningsavfall fra kommunene er gitt med hjemmel i anskaffelsesforskriftens § 2-3, og innebærer at selskapet som enerettsinnehaver alene kan utføre den lovpålagte behandlingen av husholdningsavfall på vegne av eierkommunene. Forutsetningen er at virksomheten er et offentligrettslig organ som utfører en lovpålagt oppgave som følger selvkostreglene. Enerett kan ikke tildeles et privateid selskap.

Dersom eneretten bortfaller, blir konsekvensen at tjenesten må konkurranseutsettes. Prisene vil ikke lenger baseres på selvkost, og Returkraft AS vil måtte konkurrere om husholdningsavfallet i konkurranse med andre aktører.

Skatteloven § 2-32 gir skattefritak for aksjeselskaper og sammenslutninger som ikke har erverv til formål. Det avgjørende er om virksomheten ikke tar sikte på å skape økonomiske fordeler, men primært utfører ideelle, allmennyttige oppgaver eller oppgaver som det offentlige er pålagt å utføre.

Skattedirektoratet vurderte i brev til Returkraft AS datert 24. april 2013 at inntekter knyttet til håndteringen av eierkommunenes eget husholdningsavfall faller inn under skattefritaket i skatteloven § 2-32 første ledd. Dette gjelder også inntekter fra energiutnyttelse av avfallet, herunder salg av fjernvarme og elektrisk energi. For annet avfall foreligger skatteplikt etter skatteloven § 2-32 annet ledd. Dersom husholdningsavfall fra eierkommunene utgjør mindre enn 50 prosent av total avfallsmengde (målt i vekt), vil virksomheten bli ansett som skattepliktig i sin helhet etter hovedregelen i skatteloven § 2-2.

Andelen husholdningsavfall som behandles av Returkraft AS utgjør i dag mindre enn 50 prosent og virksomheten vil dermed være å anse som fullt ut skattepliktig fremover.

4.1.2 Vurdering

Dersom enerettstildelingen opphører, vil hele virksomheten til Returkraft AS være konkurranseutsatt. Da vil også mottak og behandling av husholdningsavfall fra dagens Aksjonærer og de underliggende eierkommunene ikke lenger bli priset etter selvkostprinsippet. Hele virksomheten vil da være kommersielt rettet og konkurrere med andre aktører i markedet. Etter vår vurdering vil hele virksomheten da være skattepliktig.

Selv om eneretten består, er det etter vår forståelse slik at husholdningsavfallet utgjør mindre enn 50 prosent av Returkraft AS' samlede virksomhet. Selskapet faller dermed uansett utenfor kriteriene Skattedirektoratet har stilt for skattefritak, og hele virksomheten er derfor trolig skattepliktig allerede i dag. Vi er kjent med at selskapet har meldt egenretting av ligningen for 2023 og 2024 basert på forutsetningen om full skatteplikt.

4.1.3 **Delkonklusjon:**

Skattemessig vil gevinst ved salg av aksjer i Returkraft AS er skattefri for Aksjonærene etter fritaksmetoden. Tilsvarende gir et eventuelt tap ikke rett til fradrag. En realisert gevinst kan deretter overføres videre fra Aksjonærene til eierkommunene. Forutsatt at utdelingen er lovlig vil også denne være omfattet av fritaksmetoden.

Opphør av eneretten vil medføre at hele virksomheten blir skattepliktig. Gitt dagens fordeling mellom husholdningsavfall og næringsavfall, er det for øvrig sannsynlig at virksomheten allerede i dag anses fullt ut skattepliktig, uavhengig av om eneretten opprettholdes eller ikke.

5 Merverdiavgift

Merverdiavgift: Merverdiavgiftsmessige forhold knyttet til transaksjonen, inkludert fradragsrett for transaksjonskostnader og hvordan ulike gjennomføringsmodeller påvirker avgiftsbehandlingen.

- *Vurdere merverdiavgiftsmessige forhold knyttet til transaksjonen, inkludert om transaksjonskostnader er fradragsberettiget.*
- *Vurdere hvordan ulike gjennomføringsmodeller påvirker merverdiavgiftsbehandlingen.*

Salget av aksjene i Returkraft AS vil gjennomføres ved at Aksjonærene mottar vederlag for aksjene. Samtidig vil det påløpe transaksjonskostnader knyttet til forberedelse, markedsføring og gjennomføring av salgsprosessen, herunder økonomisk, finansiell og juridisk bistand.

Salg av aksjer er unntatt fra merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 3-6 som sier at omsetning og formidling av finansielle tjenester er unntatt fra loven, herunder omsetning av finansielle instrumenter.

Transaksjonskostnader (rådgivning, juridisk bistand mv.) kan være fradragsberettiget etter merverdiavgiftsloven kapittel 8 dersom de er relevante for, og har en nær og naturlig tilknytning til, merverdiavgiftspliktig avgiftspliktig virksomhet. Dersom transaksjonskostnadene relaterer seg til avgiftsunntatt omsetning av aksjer, vil det normalt ikke foreligge fradragsrett, da aksjesalg er unntatt virksomhet.

5.1.1 Vurdering

Salget av aksjene i Returkraft AS omfattes av merverdiavgiftsloven § 3-6, som unntar omsetning av finansielle instrumenter, herunder aksjer, fra merverdiavgift.

Dette innebærer at selve aksjesalget ikke utløser merverdiavgift. Som følge av dette vil merverdiavgift på kostnader som påløper i forbindelse med salget, ofte omtalt som transaksjonskostnader, ikke være fradragsberettiget. Dette gjelder enten Aksjonærene belastes kostnadene direkte eller Returkraft AS betaler og viderebelaster kostnadene. Så lenge kostnadene er pådratt som en direkte følge av aksjetransaksjonen, er de å anse som kostnader knyttet til unntatt omsetning. Dersom det i prosessen likevel skulle oppstå merverdiavgiftspliktige kostnader om i utgangspunktet kan være fradragsberettiget, må det dokumenteres at disse anskaffelsene har en naturlig og direkte tilknytning til den avgiftspliktige delen av virksomheten til Returkraft AS. Det må kunne vises at kostnadene ikke er en følge av aksjesalget, men knytter seg til virksomhetens ordinære drift. Dette følger av tilknytningskravet i merverdiavgiftsloven § 8-1 slik dette praktiseres.

Vi har for øvrig forstått det slik at virksomheten i Returkraft AS vil være upåvirket av aksjesalget, og den generelle avgiftsposisjonen til selskapet vil derfor som utgangspunkt ikke endres.

5.1.2 Delkonklusjon

Aksjesalg i Returkraft AS er unntatt fra merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven § 3-6, og salgsvederlaget vil derfor ikke utløse merverdiavgift. Transaksjonskostnader knyttet til aksjesalget gir derfor normalt ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift. Dersom det i stedet gjennomføres et salg av virksomhet eller anleggsmidler, kan dette være merverdiavgiftspliktig, og fradragsrett for tilhørende kostnader må vurderes konkret.

6 Regnskapsmessig behandling av salgsproveny og transaksjonskostnader

Regnskapsmessig behandling av salgsproveny og transaksjonskostnader, klassifisering av kostnader, føring i Selskapets og Aksjonærenes regnskap, samt konsekvenser for regnskapet av refinansiering, endringer i eierstruktur og rentebindingsavtaler.

Vurdere regnskapsmessig behandling av salgsproveny og transaksjonskostnader, inkludert om disse skal klassifiseres som fordring på eierselskaper. Kostnadene pådras av Returkraft AS, men skal tilordnes eierne? Avklare hvordan slike kostnader skal føres i selskapets og Aksjonærenes regnskap

Med unntak av Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS, som fører regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper, fører Returkraft AS og alle Aksjonærene regnskap etter regnskapsloven (NGAAP/GRS) som vist i tabellen under.

Selskap	Regnskapsprinsipper
Returkraft AS	Regnskapsloven
Avfall Sør Holding AS	Regnskapsloven
Risør Tvedestrand Regionens Avfallsselskap (RTA AS)	Regnskapsloven
Agder Renovasjon IKS	Regnskapsloven
LiBiR IKS (Lillesand og Birkenes Interkommunale Renovasjonsselskap)	Regnskapsloven
HÅR IKS (Hægebostad og Åseral Renovasjonsselskap IKS)	Regnskapsloven
Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS	Kommunale regnskapsprinsipper ⁶

Tabell 2: Regnskapsprinsipper. Kilde BDO

Salgsproveny kan defineres som det beløpet selger faktisk mottar etter at alle justeringer, kostnader og fradrag er trukket fra (Vederlag - transaksjonskostnader). Provenyet representerer netto kontantstrøm til selger etter oppgjør av transaksjonskostnader og eventuelle mellomværende.

Transaksjonskostnader kan omfatte alle kostnader forbundet med gjennomføringen av aksjesalget, herunder honorarer til rådgivere, kostnader til due diligence og revisjon, utarbeidelse av juridisk dokumentasjon samt interne administrative ressurser knyttet til prosessen.

Eierkostnader er ikke et entydig definert begrep i regnskapslitteraturen, men kan beskrives som de kostnader Aksjonærene pådrar seg som følge av å eie selskapet. Dette inkluderer direkte kostnader til administrasjon av eierstrukturen, rapportering til eierne og eventuelle styrehonorarer, og indirekte kostnader som tiden og de ressursene Aksjonærene må bruke på oppfølging av virksomheten.

⁶ Kilde: Vedtektene § 16: Rekneskap og revisjon Selskapet skal fylgje dei budsjett- og rekneskapsføresegnene som til kvar tid gjeld for kommunesektoren.

I forbindelse med salg av aksjene, vil eierkostnader kunne inkludere kostnader knyttet til å forberede selskapet for transaksjon, for eksempel strategiske vurderinger, intern koordinering og beslutningsprosesser hos eierne, i tillegg til de faktiske transaksjonskostnadene beskrevet over.

6.1 Klassifisering og tilordning av salgsproveny og transaksjonskostnader

6.1.1 Må transaksjonskostnader tilordnes eierne (Aksjonærene?)

Regnskapsmessig følger vurderingen av Norsk Regnskapsstandard (NRS) og god regnskapsskikk (GRS), hvor hovedprinsippet er at kostnader må tilordnes den enheten de gjelder.

Transaksjonskostnader som knytter seg til endring i eierstruktur, og som ikke tilfører selskapet økonomiske fordeler, skal derfor som hovedregel belastes Aksjonærene, ikke selskapet.

Dersom selskapet dekker slike kostnader uten at det foreligger en klar forretningsmessig begrunnelse, vil utgiften regnes som en ikke-fradragsberettiget utdeling eller en fordel til Aksjonærene, med potensielle skattemessige konsekvenser (jf. skatteloven og praksis om utdelingsbegrepet).

Kun i tilfeller der transaksjonen faktisk gjelder selskapet, som ved kapitalutvidelser, fusjoner eller andre selskapsrettslige disposisjoner, kan selskapet kostnadsføre slike beløp etter sammenstillingsprinsippet i regnskapsloven § 4-1. Basert på dette må transaksjonskostnader ved salg av aksjer som hovedregel tilordnes Aksjonærene, og ikke kostnadsføres i selskapet.

6.1.2 Klassifisering og regnskapsføring av salgsproveny og transaksjonskostnader i Returkraft AS

Behandling, klassifisering og regnskapsføring av salgsprovenyet og transaksjonskostnader som først dekkes av selskapet

Proveny - klassifisering

Dersom salgsprovenyet fra Aksjonærenes salg av aksjer praktisk mottas på selskapets konto, uten at selskapet er part i transaksjonen, skal beløpet etter regnskapslovens grunnleggende prinsipper ikke resultatføres, ettersom det ikke representerer inntekt for selskapet.

I henhold til regnskapsloven § 4-1 og god regnskapsskikk (GRS) skal transaksjoner klassifiseres etter sitt reelle innhold, og midler som tilhører eiere eller tredjepart skal bokføres som gjeld eller annen forpliktelse, ikke som inntekt.

Mottatt salgsproveny skal derfor klassifiseres som en kortsiktig gjeld til Aksjonærene fra det tidspunktet selskapet mottar beløpet. Dette tydeliggjør at selskapet kun er en midlertidig mellommann og forvalter midler som rettmessig tilkommer eierne. Når beløpet utbetales eller motregnes på vegne av Aksjonærene, reduseres den bokførte gjelden tilsvarende. Dette avslutter mellomværendet uten resultatvirkning for selskapet.

Transaksjonskostnader - klassifisering

Dersom selskapet i første omgang dekker transaksjonskostnader som gjelder Aksjonærenes salg av aksjer, oppstår det en regnskapsmessig utgift som ikke er selskapets kostnad. Utgiften klassifiseres som en utleggstransaksjon på vegne av eierne.

Etter regnskapslovens sammenstillingsprinsipp (§ 4-1) og god regnskapsskikk (GRS) skal kostnader føres i den enheten de gjelder, og kostnader som knyttes til endringer i eierstrukturen - uten at selskapet selv er part i transaksjonen - skal ikke resultatføres som selskapets driftskostnad.

Dersom selskapet dekker kostnaden i første omgang, skal den derfor klassifiseres som et mellomværende med Aksjonærene, typisk ført som kortsiktig fordring i balansen.

Kostnaden bokføres som en fordring på Aksjonærene (debet fordring). Dette reflekterer at selskapet har lagt ut et beløp som ikke tilhører virksomheten. Fordringen avregnes mot Aksjonærenes mellomværende, enten ved:

- direkte tilbakebetaling fra Aksjonærene, eller
- motregning i utbytter, salgssum eller annen disponering.

Kostnaden skal ikke fremkomme som en driftskostnad eller annen resultatført post i selskapets regnskap.

Dersom kostnaden likevel skulle blitt ført som selskapets kostnad, uten forretningsmessig begrunnelse, ville dette etter skattelovens regler kunne anses som en skjult utdeling til Aksjonærene.

6.1.3 Klassifisering og regnskapsføring av salgsproveny og transaksjonskostnader hos Aksjonærene

For aksjonærene som er aksjeselskaper og interkommunale selskap som fører etter regnskapsloven, skal selve salgsprovenyet regnskapsføres som annen driftsrelatert eller finansrelatert inntekt, avhengig av hvilken rolle investeringen har hatt i virksomheten.

Gevinst eller tap beregnes som vederlaget fratrasket transaksjonskostnader (salgsproveny), og deretter fratrasket aksjenes bokførte verdi på avhendelsestidspunktet.

Resultatet presenteres i resultatregnskapet som gevinst eller tap ved salg av finansielle anleggsmidler, og påvirker dermed årets resultat direkte.

Transaksjonskostnader skal trekkes fra vederlaget ved beregning av gevinsten eller legges til tapet, fordi de anses som en integrert del av avhendelsen. De føres derfor ikke som egne driftskostnader, men reduserer nettoresultatet av transaksjonen. Samlet gir dette en regnskapsmessig behandling som reflekterer det faktiske økonomiske utfallet av salget for selskapet.

Når et interkommunalt selskap (IKS) som følger kommunale regnskapsregler selger aksjer i et annet selskap, skal transaksjonen regnskapsføres etter kommunale regnskapsregler og god kommunal regnskapsskikk, slik dette gjelder for IKS.

Hovedregelen er at dette skal regnskapsføres i investeringsregnskapet⁷. Vederlaget inntektsføres i investeringsregnskapet som inntekt ved salg av finansielle anleggsmidler.

Transaksjonskostnader utgiftsføres i investeringsregnskapet. I balanseregnskapet reduseres bokført verdi på finansielle anleggsmidler til 0 med motpost kapitalkontoen.

Gevinst eller tap kommer frem som forskjell mellom salgsproveny i investeringsregnskapet og inntektsføringen på finansielle anleggsmidler. Forskjellen mellom bokført verdi og salgsproveny opplyses om som salgsgevinst(tap) i note for Kapitalkonto.

⁷ God kommunal regnskapsskikk, KRS 4, pkt. 4.2.

Vederlaget fratrasket transaksjonskostnadene vil være disponibelt i kommunens investeringsregnskap til å finansiere andre utgifter i investeringsregnskapet eller til å redusere annen finansiering/låneopptak.

På denne måten gir regnskapet et korrekt bilde av den reelle økonomiske effekten transaksjonen har for selskapet, i tråd med prinsippene om bruttobudsjettering og periodisering etter GKRS.

I henhold til KRS 4 og kommunelovens § 14-9, 4. ledd, med tilhørende forskrift, skal den delen som er opptjent i løpet av eiertiden føres i driftsregnskapet dersom kommunen har bestemmende innflytelse i selskapet. Tilsvarende regler finnes ikke i lov om interkommunale selskap, og bør avklares med lovgiver⁸ før en kan ta stilling til om selskapet kan inntektsføre deler i drift. Dette vil igjen kunne være avgjørende for om selskapet kan videreføre dette til eierkommunene.

6.1.4 Vurdering

Dersom Returkraft AS mottar salgsprovenyet på vegne av Aksjonærene, må dette regnskapsføres som gjeld til Aksjonærene.

Det er viktig at salgsprovenyet ikke feilaktig føres som inntekt eller som kapitaltilførsel (egenkapital), ettersom slike føringer vil gi et misvisende regnskap og potensielt kunne utløse skattemessige konsekvenser, herunder spørsmål om ulovlig utdeling eller tilbakebetalingsplikt.

Korrekt klassifisering som gjeld sikrer at transaksjonen reflekterer realiteten: Det er ikke Selskapets midler, og midlene skal ikke inngå i selskapets økonomi.

For Aksjonærene som er aksjeselskaper må selve salgsprovenyet regnskapsføres som annen driftsrelatert eller finansrelatert inntekt, avhengig av hvilken rolle investeringen har hatt i virksomheten. Resultatet presenteres i resultatregnskapet som gevinst eller tap ved salg av finansielle anleggsmidler, og påvirker dermed årets resultat direkte.

I Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS, som fører regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper, inntektsføres vederlaget i investeringsregnskapet som inntekt ved salg av finansielle anleggsmidler.

Transaksjonskostnader føres som utgift i investeringsregnskapet. Vederlag fratrasket transaksjonskostnader kan brukes til å finansiere andre investeringsutgifter eller redusere bruk av annen finansiering som lån.

I balanseregnskapet reduseres bokført verdi (kostpris) på finansielle anleggsmidler til 0 med motkonto kapitalkontoen. Gevinst eller tap skal fremgå av noteopplysninger på kapitalkontoen. Det bør i det videre vurderes nærmere om opptjent verdi i selskapet alternativt kan inntektsføres i driftsregnskapet.

6.1.5 Delkonklusjon

Returkraft kan ved salg av aksjene motta salgsproveny på vegne av Aksjonærene for senere utdeling. Alle transaksjonskostnader knyttet til salget av aksjene skal dekkes av Aksjonærene, enten gjennom motregning i vederlaget eller ved direkte viderefakturerings.

Dersom Returkraft AS mottar salgsprovenyet på vegne av Aksjonærene, skal beløpet regnskapsføres som gjeld til Aksjonærene inntil det utbetales i henhold til den fordelingsnøkkelen Aksjonærene har besluttet.

⁸ Merknad: BDO har i annen sammenheng henvendt seg til departementet for å få på dette forholdet.

For Aksjonærer som er aksjeselskaper, skal salgsprovenyet ved avhendelse av aksjer inntektsføres som gevinst ved salg av finansielle anleggsmidler, klassifisert som enten driftsrelatert eller finansrelatert post avhengig av investeringens karakter. Gevinst eller tap beregnes som differansen mellom salgsproveny og aksjenes bokførte verdi, og resultatføringen skjer i resultatregnskapet, der den påvirker årets ordinære resultat.

For Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS, skal vederlaget inntektsføres i investeringsregnskapet som inntekt ved salg av finansielle anleggsmidler. Transaksjonskostnader føres som utgift i investeringsregnskapet. Vederlag fratrukket transaksjonskostnader får dermed direkte effekt på årets netto investeringsresultat. I balansen reduseres bokført verdi under finansielle anleggsmidler til 0 med motkonto kapitalkonto.

6.2 Konsekvenser for regnskapet til Returkraft AS ved endringer i eierstruktur og ev. refinansiering

Vurdere hvordan refinansiering og eventuelle endringer i eierstruktur påvirker regnskapet. Konsekvensen av/for rentebindingsavtaler.

Et aksjesalg fra dagens Aksjonærer til en ny aksjonær innebærer at eierskapet overføres uten at det tilføres ny kapital til selskapet. Transaksjonen skjer mellom Aksjonærene, og selskapet er normalt ikke part i handelen.

Selv om selskapet ikke tilføres midler, vil aksjesalget medføre endringer i eierstruktur, stemmefordeling og kontroll med selskapet. Dersom vi legger til grunn at alle aksjene selges til en ny aksjonær, vil dette innebære at styringen av selskapet vil være gitt av denne ene nye aksjonærens målsettinger og strategi, fremfor flertallsbeslutninger blant dagens eiere på generalforsamling og gjennom styrets arbeid.

Salg av alle aksjene i Returkraft til en ny aksjonær, innebærer ikke i utgangspunktet at finansieringen av selskapet må endres.

En refinansiering av selskapet kan imidlertid utløses av dagens låneavtaler, dersom covenants i avtalene tilsier at et eierskifte medfører at de eksisterende låneavtalene termineres. Selskapet må i så fall erstatte disse lånene med alternativ finansiering. Dersom ny eier ønsker å endre selskapets egenkapitalandel, kan dette innebære økt eller redusert gjeldsbelastning, avhengig av den nye eierens finansieringsstrategi.

Selskapets samlede langsiktige gjeld til kredittinstitusjoner utgjorde kr 804 275 619 per 31.12.2024 (Årsregnskapet 2024) Av dette var langsiktig lån i Nordea på 160 mill. kroner tinglyst med pant på 115 MNOK i fast eiendom, 3. prioritets pantrett på 160 MNOK i fast eiendom samt 100 MNOK i driftsløsøre og 100 MNOK i utestående fordringer.

Arendal kommune og Kristiansand kommune har stilt kommunale lånegarantier lik restgjeld til Kommunalbanken (329 mill. kroner) og Eksportfinans (315 mill. kroner).

Kommuners adgang til å stille lånegarantier fremkommer av kommuneloven § 14-19, som regulerer når kommuner og fylkeskommuner kan gi kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen selv.

«Kommuner og fylkeskommuner kan ikke stille kausjon eller annen økonomisk garanti for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv, hvis garantien innebærer en vesentlig økonomisk risiko eller er stilt for næringsvirksomhet. Et tilsagn om kausjon eller annen økonomisk garanti som en kommune eller fylkeskommune stiller for virksomhet som drives av andre enn kommunen eller fylkeskommunen selv, er bare gyldig hvis vedtaket om å stille garantien er godkjent av departementet. Ved godkjenningen skal departementet bare vurdere om garantien er i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen.

Er garantien godkjent av departementet, regnes den ikke som ugyldig, selv om den er i strid med første ledd eller forskrift gitt i medhold av denne paragrafen.»

6.2.1 Vurdering

Et rent aksjesalg mellom aksjonærer medfører ingen kapitaltilførsel, kapitalnedsettelse eller andre transaksjoner i Selskapet.

Et aksjesalg gir som utgangspunkt derfor ingen regnskapsmessig konsekvens for Selskapet, hverken i resultatregnskapet eller i balanseregnskapet.

Dersom dagens avtaler inkluderer change of control - klausuler som gjør at selskapet må refinansieres, kan dette gi effekter i resultat- og balanseregnskapet til Returkraft AS.

Dette vil være avhengig av sammensetning av den nye eierkonstellasjonen, selv om den økonomiske situasjonen som långiver vurderer i utgangpunktet er uendret.

Dersom en finansielt sterk og langsiktig aksjonær øker sin eierandel, kan dette tolkes som en positiv indikasjon på selskapets fremtidsutsikter og på eierens vilje til å støtte selskapet. Långiver kan da vurdere risiko som lavere, med bedre lånevilkår som mulig resultat. Dersom en mindre solid aksjonær overtar, kan långiver oppfatte dette som økt risiko. Dette kan svekke refinansieringsmulighetene eller medføre strengere betingelser.

Etter kommuneloven § 14-19, supplert av forskrift 18.11.2019 nr. 1520, kan kommunen bare stille garanti for lån til Returkraft AS dersom garantien ikke medfører vesentlig økonomisk risiko, og virksomheten ikke utgjør næringsvirksomhet på garantivedtakstidspunktet. Samtidig følger det uttrykkelig av kommuneloven § 14-19 første ledd siste punktum, hvor det fastslås at en garanti som er lovlig stilt og eventuelt godkjent, ikke blir ugyldig selv om den senere viser seg å være i strid med bestemmelsens første ledd. Kommunal- og distriktsdepartementet presiserer i tolkningsuttalelse av 6. november 2024 at etterfølgende forhold, som at virksomheten utvikler næringspreg, får private eiere eller trer inn i et konkurranseutsatt marked, ikke endrer kommunens kausjonsansvar når garantien opprinnelig var gitt i samsvar med lovens vilkår.

Kommunens historiske garantiansvar blir med andre ord ikke påvirket av virksomhetens senere omdanning, eierskifte eller konkurranseeksponering. Garantien består på de vilkår den opprinnelig ble gitt. Samtidig er det etter vår vurdering lite sannsynlig at kommunene lovlig kan stille nye garantier overfor Returkraft AS, ettersom selskapets virksomhet i økende grad må anses som næringsvirksomhet. Etter kommuneloven § 14-19 kan garantier ikke gis risikofylt næringsvirksomhet, selv om kommunen fortsatt er eier.

De kommunale garantiene er etter vår vurdering instrumentelle for at Returkraft kan operere med en egenkapitalandel på kun 13 prosent overfor långivere, leverandører og andre kreditorer.

Dersom bortfall av disse garantiene kompenseres gjennom økt egenkapital i selskapet, vil det i neste omgang kunne bidra til reduserte finanskostnader.

6.2.2 Delkonklusjon

En endring i eierstrukturen har ingen direkte regnskapsmessige konsekvenser da selskapet ikke er en direkte part i transaksjonen.

Dersom selskapet må refinansieres som følge av ny eierstruktur, kan dette endre lånebetingelsene til Returkraft AS, avhengig av långivers oppfatning av endring i risiko- og sikkerhet. Dersom sikkerheten for lån oppfattes som dårligere med ny eierstruktur en med dagens, må dette forventes å gi høyere lånekostnader med direkte konsekvens for regnskapet til Returkraft gjennom høyere finanskostnader. Dersom kjøper kan tilby samme eller bedre sikkerhet og lånebetingelser, vil regnskapet ikke påvirkes eller forbedres utover transaksjonskostnader som måtte følge av en refinansiering.

Bortfall av fremtidige kommunale garantier må forventes å øke selskapets lånekostnader, og derigjennom påvirke regnskapet negativt. Dersom ny eier kompenserer bortfallet av kommunale lånegarantier gjennom å øke egenkapitalen, vil dette kunne bidra til reduserte finanskostnader i regnskapet.

7 Konsekvenser for kommunene

7.1 Konsekvenser for de kommunale eierne ved et salg av aksjene i Returkraft AS

Aksjonærene (kommunenes renovasjonsselskaper) i Returkraft AS er heleid av kommuner i Agder og utgjør bindeleddet mellom kommunenes lovpålagte ansvar for innsamling av husholdningsavfall og den videre behandlingen.

Innsamlingen utføres gjennom Aksjonærene som er interkommunale renovasjonsselskaper (IKS-er) og kommunalt eide aksjeselskaper, som deretter leverer avfallet til Returkraft AS for mottak og behandling (forbrenning og energiutnyttelse).

Renovasjonsgebyret som innbyggerne betaler, skal etter selvkostprinsippet dekke selvkost for hele verdikjeden, både kostnadene i Aksjonærene knyttet til innsamling og transport, og Returkrafts kostnader for mottak og behandling når de er tildelt enerett.

Aksjonærene og Returkraft utgjør dermed en sammenhengende verdikjede som innbyggerne finansierer gjennom renovasjonsgebyret.

Kommunene utøver i dag styring og kontroll gjennom eierskapet i både innsamlingsleddet og behandlingsleddet, og har dermed innsyn i prioriteringer, investeringer og langsiktige planer i hele verdikjeden.

Et salg av aksjene i Returkraft AS vil bryte denne sammenhengen og innebære en overgang fra en helhetlig kommunalt styrt kjede til et system der behandlingsleddet styres av en ekstern aktør.

7.1.1 Endring i styring og kontroll av behandlingsleddet

Et salg av aksjene i Returkraft AS innebærer at kommunene ikke lenger vil ha eierposisjon i behandlingsleddet for avfall. Dagens situasjon er at kommunene, gjennom sine renovasjonsselskaper, indirekte kontrollerer både mottaks- og behandlingsleddet. Dette gir kommunene betydelig innflytelse over hele verdikjeden fra innsamling, via Aksjonærene, til sluttbehandling hos Returkraft AS.

Gjennom eierskapet har kommunene indirekte tilgang til styringsinformasjon, innsyn i investeringer og teknologiske prioriteringer, samt mulighet til å påvirke langsiktige utviklingsplaner og kapasitet. Modellen legger opp til forvaltning av behandlingskapasitet etter selvkostprinsippet.

Ved et salg opphører denne eierstyringen. Den direkte eierstyringen faller bort, og kommunene, gjennom sine renovasjonsselskaper, blir i stedet kunder i et marked der behandlingskapasitet og pris bestemmes av private aktørers kommersielle vurderinger og ikke av selvkostprinsippet.

Styringen skjer da gjennom konkurranseutsetting, anbudsprosesser og kontraktsoppfølging. Leverandørene får ansvaret for driftsmessige, tekniske og selskapsmessige forhold, mens kommunenes rolle blir å definere krav til kvalitet, kapasitet, miljø og beredskap i kontraktene.

7.1.2 Selvkost påvirkes ikke av selve aksjesalget

Selvkostregelverket er tydelig på at det kun er kostnader som har direkte sammenheng med produksjonen av tjenesten som kan inngå i gebyrgrunnlaget.

Et aksjesalg faller utenfor dette og skal derfor ikke påvirke renovasjonsgebyrene. Verken salgsvederlaget, en eventuell gevinst eller et tap, eller de kostnadene som påløper gjennom transaksjonen, har noen tilknytning til de kostnadene og inntektene som inngår i mottak og behandling av husholdningsavfall etter selvkostregelverket.

Disse forholdene er finansielle forhold, ikke driftsmessige. Dermed skal de ikke inngå i selvkostregnskapet og skal heller ikke påvirke renovasjonsgebyrene som innbyggerne betaler. Denne avgrensningen er klar i både lovverket og veilederen.

For kommunene betyr dette at selv om et salg kan utløse betydelige engangsinntekter, skal dette ikke påvirke gebyret til innbyggerne. Gebyret skal fortsatt reflektere kostnadene ved produksjon av tjenestene, ikke eiernes finansielle disposisjoner.

7.1.3 Endringer i pris for håndtering av husholdningsavfall

Returkraft har i dag enerett på å ta imot og behandle husholdningsavfallet fra Aksjonærene. Denne eneretten forutsetter offentlig eierskap og faller bort dersom selskapet selges til en privat aktør. Det er heller ikke mulig å benytte unntaket om utvidet egenregi, siden Returkrafts virksomhet overstiger grensen for næringsrelatert aktivitet.

Når eneretten faller bort, må mottak og behandling av husholdningsavfallet konkurransenutsettes. Kommunenes rennovasjonsselskaper må da kjøpe tjenesten i markedet, og vederlaget de da betaler, enten fra Returkraft eller andre aktører, vil være til markedspris. Prisen vil dermed kunne bli både høyere eller lavere enn dagens pris, avhengig av konkurransen i markedet og leverandørenes kostnadsnivå og avkastningskrav.

Selvkostprinsippet gjelder ikke for prissetting fra leverandører i konkurranse om å levere tjenesten, men vil fortsatt gjelde for kommunenes viderefakturering av kostnadene ved mottak og behandlingstjenestene til innbyggerne.

Dette innebærer at gebyrgrunnlaget til innbyggerne kan bli både lavere eller høyere enn dagens pris, avhengig av konkurransen i markedet og leverandørenes kommersielle betingelser, snarere enn av Returkraft AS selvkost.

7.1.4 Kommunenes adgang til å motta og disponere utbytte

Dersom Aksjonærene selger aksjene i Returkraft AS vil en gevinst på vederlaget være skattefri og et ev. tap ikke være fradragsberettiget.

Gevinsten kan videre utdeles til kommunene fra Aksjonærene som eieruttak/utbytte.

Det ligger til selskapenes styrer å fastsette om, når og i hvilket omfang midlene skal deles ut. Beslutningen skal baseres på gjeldende eierstrategier, selskaps- og aksjonæravtaler, vedtekter samt en helhetsvurdering av selskapenes økonomi, kapitalbehov og langsiktige driftsmessige forutsetninger.

Kommunene betaler ikke skatt dersom gevinsten deles ut som utbytte. Dermed er den økonomiske gevinsten av et salg fullt ut tilgjengelig for kommunene til egen disposisjon.

7.1.5 Regnskapsmessig behandling av eieruttak/utbytte fra selskapene (Aksjonærene)

I kommunenes egne regnskaper vil eieruttak/utbytte fra Aksjonærene inngå som frie driftsinntekter i tråd med kommunelovens økonomibestemmelser og budsjett- og regnskapsforskriften.

Det betyr at eieruttak/utbytte i sin helhet kan brukes til å styrke kommunens økonomi, finansiere investeringer eller redusere belastningen på andre deler av budsjettet.

7.1.6 Vurdering

Et salg av aksjene i Returkraft AS innebærer en fundamental endring i hvordan kommunene ivaretar sitt lovpålagte ansvar for håndtering av husholdningsavfall. Dagens modell bygger på en integrert og kommunalt styrt verdikjede, der både innsamlings- og behandlingsleddet opererer innenfor selvkostprinsippet og med direkte eierstyring fra kommunene. Dette sikrer transparens, forutsigbarhet og mulighet til å styre kapasitet, investeringer og miljømessige prioriteringer i tråd med samfunnsoppdraget.

Ved et salg vil denne helheten brytes. Kommunene vil miste direkte innflytelse over behandlingsleddet gjennom sine renovasjonsselskaper, og forholdet til avfallsbehandlingen blir kontraktsbasert og markedsstyrt. Oppfølging av behandlingsleddet endres fra eierstyring av Returkraft AS til oppfølging til kontraktsoppfølging av valgt leverandør. Rollen endres dermed fra eierkompetanse til bestillerkompetanse.

Bortfall av enerett innebærer at prisen for behandling av husholdningsavfall vil bestemmes av konkurranse og kommersielle vurderinger av leverandører. Dagens tjenester fra Returkraft AS til selvkost, erstattes av en markedspris som inngår i Aksjonærenes selvkostgrunnlag og samlede gebyrgrunnlag. Dette kan gi både lavere og høyere priser på tjenesten avhengig av konkurransesituasjonen.

Kommunene vil etter et salg ivareta kvalitet, beredskap og miljøkrav gjennom kontrakter og anbudsprosesser. Dette innebærer på den ene siden mindre strategisk styring av behandlingstjenesten, men reduserer kompleksiteten i eierstyringen på den andre siden.

Økonomisk vil et salg frigjøre midler som Aksjonærene og kommunene kan disponere fritt. Ev. gevinst beskattes verken hos Aksjonærene eller hos eierkommunene.

7.1.7 Delkonklusjon

Et salg av aksjene i Returkraft AS kan gi kommunene en økonomisk gevinst som kan disponeres fritt, uten at det påvirker selvkost- og gebyrgrunnlaget til innbyggerne direkte. Gevinsten fra aksjesalget kan utdeles til kommunene som eieruttak/utbytte, og utdelingen er skattefri for kommunene. Beslutning om slik utdeling ligger til styrets myndighet.

Bortfall av eneretten innebærer at håndteringen av husholdningsavfall må konkurranseutsettes, og kommunene vil måtte forholde seg til markedspriser fremfor selvkost. Dette kan gi både høyere og lavere kostnader enn i dag.

Samtidig innebærer et salg at styring og kontroll av behandlingsleddet i renovasjonsskjeden nå skjer gjennom kontraktsoppfølging av valgt leverandør. Styringskompetansen endres dermed fra eierkompetanse til bestillerkompetanse.

Kontakt

Morte Thuve

Partner

M: +47 916 47 115

e-post: morten.thuve@bdo.no

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar i henhold til garanti, og er en del av det internasjonale BDO-nettverket, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA. Medlem av Den Norske Revisorforening.

Leveransen er utarbeidet for oppdragsgiver, og dekker kun de formål som med denne er avtalt. All annen bruk og distribusjon skjer for oppdragsgivers regning og risiko. BDO AS eller BDO Advokater AS vil ikke kunne gjøres ansvarlig overfor en tredjepart.

PS 8/26 Eventuelt

Ordførerne i Å Energi AS sine eierkommuner
Statkraft Industrial Holding AS
Vardar AS
Lier Everk Holding AS
Konsernsjef i Å Energi AS
Ernst & Young v/statsautorisert revisor Petter Frode Larsen

Kontaktperson:
Bent Norland
952 98 174

Deres referanse:

Vår referanse:

Dato:
8. mai 2026

INNKALLING TIL ORDINÆR GENERALFORSAMLING I Å ENERGI AS

Det innkalles til ordinær generalforsamling i Å Energi AS. Møtet vil bli avholdt elektronisk på Teams

onsdag den 3. juni 2026 klokken 10.00

Følgende dagsorden er satt opp:

- Sak 01/26 Valg av møteleder
- Sak 02/26 Godkjenning av innkalling, dagsorden og fullmakter
- Sak 03/26 Valg av to representanter til å undertegne protokollen sammen med møtelederen
- Sak 04/26 Godkjenning av årsregnskap og årsberetning for Å Energi AS og konsernet for 2025, herunder utdeling av utbytte på 1 500 mill. kr
- Sak 05/26 Godkjenning av honorar til styret
- Sak 06/26 Godkjenning av honorar til revisor
- Sak 07/26 Eventuelt

Vedlagt følger saksdokumenter for sakene 04/26, 05/26 og 06/25.

MED VENNLIG HILSEN

Maria Moræus Hanssen (sign)
styreleder

Bent Norland (sign)
sekretær for generalforsamlingen

Å Energi AS

Besøksadresse hovedkontor:
Skippergata 23,
4611 Kristiansand

Org. nr.: 981 952 324
Epost: post@aenergi.no